

EVANGÉLIKUS Életo

Bonyhád nagy múltú,
biztató jelenű
evangélikus iskolája

Keresztény hit
és ezotéria

Visszaadni a betegek
méltóságát

PETŐFI SÁNDOR
EVANGÉLIKUS GIMNÁZIUM

AZ ALAPÍTÁS 200.
ÉVFORDULÓJÁNAK
EMLEKÉRE
ÁLLÍTTATTA
AZ ISKOLA
TANTESTÜLETE
2006

KÖNYVAJÁNLÓ

BODA ZSUZSA

Nevető Sárak

1490 Ft

A kötet a szerző lelki útravalónak szánt írásait és fordításait gyűjti össze, amelyek korábban az **Evangelikus Élet** című országos hetilapban jelentek meg. A szövegeket harmonikusan egészítik ki a meditatív fotók.

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A BOLT.LUTHERKIADO.HU OLDALON.

Evangelikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.
bolt.lutherkiado.hu • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Felemelni az elesetteket

E lapszámunk egyik vezérmotívuma a címben megfogalmazott gondolat. Január utolsó vasárnapja a leprások világnapja, ebből az alkalmából készítettünk interjút dr. Blázy Árpáddal, a Nemzetközi Lepramisszió magyarországi szervezetének evangélikus részről delegált kurátorával. A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség másodlelkésze elmondta lapunknak, mit tesznek az evangélikusok a lepramisszióban.

A segítségnyújtás kérdését veti fel Szeverényi János, egyházunk országos missziói lelkésze is írásában, amikor az összegörnyedten, arcukat elrejtve kéregető koldusokra és a jelenségre hívja fel a figyelmünket. Adjunk vagy ne adjunk? – hangzik személyes jegyzetének kérdése, amelyre választ is kapunk.

Boda Zsuzsa a betlehemi istállóban történekről szóló, szintén személyes hangvételű, elgondolkodtató jegyzetében arról ír, hogy az emberek az elmúlt kétezer évben újra és újra megjelenítették a háromkirályok betlehemi látogatását – van már modern, okostelefonos, szelfizős, hipszterbetlehem is –, és bár a forma változik, az üzenet marad, és erről sosem szabadna megfeledkeznünk.

Az istenkeresés különleges, zenei formájáról szól írásában Gáspár Károly jazz-zenész. A zongorista elárulja: ha szívből-lélekből improvizál egy művész,

akkor a spiritualitás felső szintjére érkehet el, sőt az őt hallgató közönséget is magával viheti. Mint minden az életben, a jazz is akkor jó és értékes, ha igazán mély mondanivalója van. Cikkében a muzsikusként a jazzvilág legnagyobbjainak néhány művét mutatja be olvasóinknak, mégpedig Istent kereső és dicsérő műveket.

Egy egészen más hivatást is megismerhetünk közelebbről Franko Mátyás tollából: a tatai evangélikus lelkész egy evangélikus vadászt interjúolt meg, Zámbo Zoltán pedig hitéről, lutheránusságáról, szakmájáról és a teremtett világ védelméről is beszél, nem kerülve meg azt a kérdést sem, hogy vajon keménylelkű, kéjjel öldöklő vadölök-e a vadászok.

Mások gondolatai kimondott vagy leírt szavak formában jutnak el hozzánk. A szavak erejéről Kondor Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke vetette papírra mélyen megfontolandó figyelmeztetését. Mint írja, „egyetlen szóval, egy kimondott vagy ki nem mondott szóval fel lehet borítani vagy helyre lehet állítani két ember közt a békeséget”. Sokszor tényleg csak egy szó kell, hogy segítsünk. Vigyázzunk tehát szavainkra, és olvassuk odafigyeléssel mások nekünk szánt szavait – jelen esetben az *Evangélikus Élet* január végi lapszámában.

■ KÉZDI BEÁTA

Keresztény hit és ezotéria

Miért lehet vonzóbb, népszerűbb a bioenergia-átadás, a jósnő, az auraszóma vagy bármilyen ezoterikus kezelés annál, hogy az egyházakat – s rajtuk keresztül Istent – keressék az emberek? Ha keresnek is: mit találnak?

Laborci Dóra elgondolkodtató vitaindító cikkében az ezotéria keresztény hívek körében is tetten érhető jelenlétét járja körbe.

20. oldal

Kérdezz, és merj elindulni!

„Tanítani izgalmas. Hittant tanítani pedig egészen különleges vállalkozás” – vallja Kodácsy-Simon Eszter, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Valláspedagógia Tanszékének vezetője.

És hogy miért izgalmas a 21. században lelkész, hittanár, kántor szakon tanulni? Lapunk kérdéseire az egyetem néhány oktatója és hallgatója válaszolt.

23. oldal

Lehetőséget adni mindenkinek

Talán a Völgység egyik legszebb épülete a bonyhádi evangélikus gimnáziumé. Az 1908-ban emelt szecessziós főépület lenyűgözi az arra járókat. Ám a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumra nem ezért figyeltek fel, hanem azért, mert néhány éve egy középiskolai rangsornak az előkelő ötödik helyén végzett. E rangsorban aszerint szerepeltek az intézmények, hogy melyik tud a legtöbbet fejleszteni a diákjain. Mi áll az azóta is tartó siker háttérében, hogyan tudnak a Petőfiben felzárkóztatni, továbbtanulásra ösztönözni hátrányos helyzetű tanulókat is? Ennek jártunk utána a helyszínen.

26. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Majorosné Lasányi Ágnes, az Evangélikus Pedagógiai Intézet igazgatója, másodfelügyelő – Cegléd. Ahhoz a korosztályhoz tartozom, amelynek tagjai nem lettek megkeresztelve. Felnőttként, tanulás és olvasás útján, az önkeresés folyamatoként lettem evangélikus. Édesapám evangélikus volt, sőt gyermekeimet is evangélikus templomban kereszteltük. Ők előbb voltak evangélikusok, mint én magam. Az evangélikusság felvállalása tudatos döntés volt az életemben. Az evangélikus teológiának olyan az értékrendje, a társas kapcsolatokhoz fűződő viszonya, a hagyománya, a szabadságról való gondolkodása, amelyre igent tudtam mondani, és vállalni tudom. Nem mondom, hogy tökéletes az egyházunk, van, amiben fejlődünk, alakulnunk kell. Ugyanakkor látom a családi alkalmakat, istentiszteleteket, amelyekre azt tudtam mondani, hogy nagyon fontosak, olyanok, amelyekhez el akartam magam kötelezni.

Az imádság óriási erő és komoly belső foglalkozás, egy önismereti út, az „énidő” egy része, amely valóban át tudja segíteni az embert sok nehéz helyzetben. A személyes imádság nagyon fontos, de a közösségi imádság ereje is megdöbbentő és mély tud lenni. Ilyenkor egy célért vagy egy testvérünkért közösen imádkozunk. Ez nagyon sokat jelent azoknak, akik minden érdek nélkül, teljes szívből tudnak ebben részt venni.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a Lathatoan.reblog.hu és a [Facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Vízkeresztről a vallási néprajz kutatójával

Vízkereszt a karácsonyi ünnepek zárónapja. Ezután kezdődik a farsangi időszak, amely az idén nagyon hosszú, két hónapig tart – hívta fel a figyelmet az M1 közszolgálati televíziós csatornán Tátrai Zsuzsanna. Az evangélikus néprajzkutató elmondta, hogy sok néphagyomány kapcsolódik a vízkereszthez. Ilyen például a háromkirályjárás: a bibliai háromkirályokat – Gáspárt, Menyhértet és Boldizsárt – megszemélyesítő hárzról házra mentek, énekeltek, és köszöntötték a háziakat. Ilyenkor került sor a házszenelésre is; a házra felírták a

háromkirályok nevének kezdőbetűit és az aktuális évszámot, ezzel kívánták megvédeni a portát és lakóit minden rossztól.

Rendkívüli jelentőséget tulajdonítottak a szenteltvíznek: ezzel hintették be azokat, akik útra keltek, a gyermeket váró asszonyokat, a vajúdozó nőket, az újszülötteket, a lakodalomba indulókat, a haldoklókat és a halottakat is – sorolta Tátrai Zsuzsanna, hozzátéve, hogy az utóbbi években ismét előtérbe került, erősödött a házszenelés hagyománya.

■ Forrás: MTI

ORATIO OECUMENICA

Mindenható Isten! Te megmutatad a szeretetedet, amikor elküldted szent Fiadat, az Úr Jézus Krisztust, hogy legyen a világ világhosszága. Hallgass hát meg minket, amikor szerető gondviselésedben bízva hozzád fordulunk!

Urunk, Istenünk, add, hogy a szent Fiadban megmutatkozott szereteted egyesítse egyházadat, és hogy ez a szeretet tükröződjön mindazokban, akik már megismerték a Krisztusban felragyogott világhosszágot. Küldd el Szentlelkedet, hogy ennek örömhírét hírül adja minden embernek, és ragadja meg azok szívét, akik most még idegenként lépnek be házád ajtaján!

Urunk, Istenünk, add, hogy végtelen szereteted munkálkodjék a világban, és legyen béke ott, ahol háború uralkodik; szülessen egység ott, ahol széthúzás van; győzzön a szeretet ott, ahol harag van; és legyen érzékeny szív ott, ahol közöny van.

Urunk, Istenünk, add, hogy hozzád hasonló kegyelmes és áldozatos szeretettel legyenek a rájuk bízottak iránt a világ és nemzetünk vezetői, és tetteiket ne az önérdek, a sértettség vagy a kapzsiság vezérelje, hanem a béke és az egység iránti vágy.

Urunk, Istenünk, add meg szereteted világhosságát mindazoknak, akiknek most különösen is szükségük van rá! Szolgáljon gyógyírként annak, akinek testét betegségek gyötrik; legyen vigasztalás annak, aki most a gyász nehéz terhét viseli a vállán; legyen támasza annak, aki elesettnek érzi magát.

Hallgass meg minket, Urunk, amikor szeretetre éhes szívünk hozzád kiált, hiszen egyedül benned van reménységünk, mert megmutatad végtelen szeretetedet egyszerűen Fiadban, akit elküldtél, hogy világhosszággal legyőzze a bűn sötét uralmát. Ezzel a bizonyágtételeddel vezess el minket szent országodba, amely megmutatkozott az Úr Jézus Krisztusban.

Ámen.

Vízkereszt ünnepe után 3. vasárnap

1Kir 8,41–43

Pogányok a templomudvarban

Isten háza? Lelkészgyerekként rengeteg időt töltöttem a templomkertben. Mindig azt mondtam, ha kérdezték, hol lakom: „Én az Isten szomszédja vagyok, mert a házunk mellett áll a templom, az Isten háza.” Maga a templomépület viszont idegen és zárt volt számomra, komornak és megközelíthetetlennek éreztem, akárcsak azt az „Istent”, akit beleképzeltem gyermeki fantáziámmal.

Azóta százánál is több templomépületben voltam életemben – némelyik lenyűgöző művészeti értékeivel, mások inkább meghatottak kopott küszöbükkel, megint mások szomorúsággal töltöttek el, mivel őrsek voltak a templompadok.

A kereszténység első évszázadai templomok nélkül zajlottak, és a világ számos pontján ma is dinamikus terjed az örömhír bármiféle szent épület nélkül. Európában viszont a templomépületek – úgy tűnik – pusztulásra vannak ítélve.

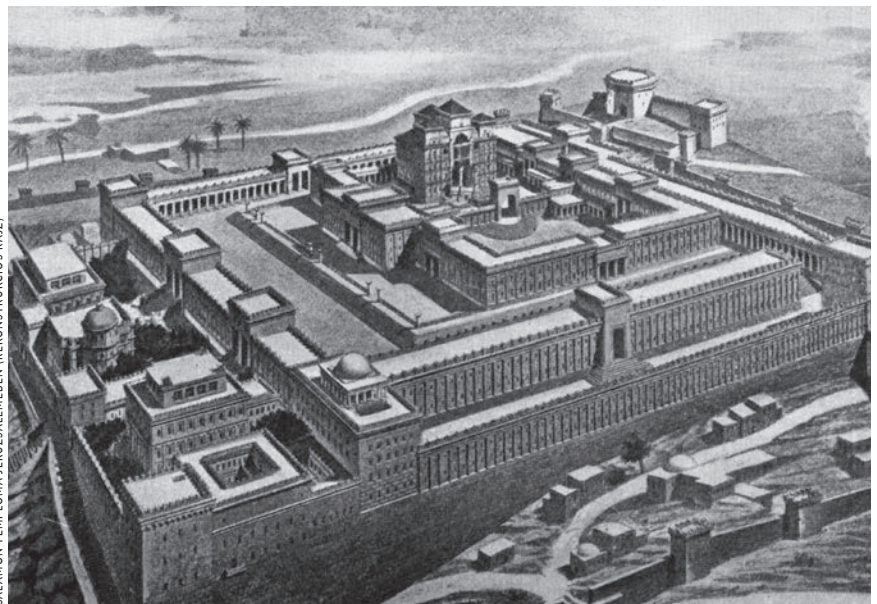
A meghaló és föltámadó szentély. Izrael népét is megkísértette a kőtemplom léte. Kísértés volt, hogy a pogány népekhez hasonlóan ők is az istenség palotájaként tekintsenek a szentélyre: egy hely, ahová Isten mintegy „be van zárva”. Népével együtt vándorló Istentől könnyen lefokozták olyan istenséggé, aki csak helyben Úr. Salamon kőtemploma bármilyen ragyogó lett is, a bálványimádás veszélye fenyegette.

Bár Isten maga választotta ki Jeruzsálemet, mégis engedte lerombolni a róla elnevezett szentélyt – helyén ma is muszlim mecset áll. Amilyen könnyedén letelepítette a dicsőségét, olyan könnyedén költöztette el Babilonba, amikor népével együtt az Úr maga is száműzetésbe vonult. Ahogyan annak idején Jákób megdöbbsent, hogy pogány területen, apja táborhelyétől távol mégis „az Úr van ezen a helyen” (1Móz 28,16), és remegve nevezte el a pusztaság kis darabját Bételnek, azaz Isten házának, ugyanúgy döbbsent meg Izrael népe is, és döbbsenhetünk meg valamennyien, felfedezve, hogy Isten mindenütt jelen van.

Még inkább zavarba ejtő azonban az, hogy aki maga a teljesség, az egy emberi testbe – egy gyermekbe – költözzék. Hiszen éppen csak megszoktuk, hogy Örökkévalóként tekintünk rá! Hiszen éppen csak belecsmagoltuk őt hatalmas épületekbe, a mennyei királyságra mutató gigantikus tornyok és harangok közé! Éppen csak elkezdjük dicsérni őt olyan hangszeren, amelyek egész zenekarokat helyettesítenek! Isten egész dicsősége azonban egy törekeny, sebezhető emberi testben jelent meg, hogy elhordozza a világ bűnét, és örök életet nyerjen nekünk.

Jézus Krisztus teste az igazi templom, amelyet lerombolhattak ugyan, de ő három nap alatt újra felépítette. Harmadnapra feltámadt.

Pogányok udvara. Salamon építészeti belerejítették az evangéliumot a templomba. Kárpittal választották le a szentek szentjét, ahová Krisztus nyitja meg az utat. A szentélyben oltárok állítottak fel, amelyeken áldozatokkal adóztak Istennek. A templom körül pedig felállították a pogányok udvarát, hogy a jeruzsálemi

SALAMON TEMPLOMA JERUZSÁLEMBEN (REKONSTRUKCIÓS RAJZ)

szent hely minden nép számára az imádság háza lehessen. Itt vásárolhatta meg *Ézsaiás próféta könyvének* tekercsét az etióp kincstárnok, aki előtt Fülöp nyitotta meg Jézus Krisztus evangéliumát. A nem zsidókat fal választotta el a választott néptől, de ezt a falat Isten lerombolta, hogy mi mindnyájan csatlakozhassunk hozzá.

Talán Isten ma is azért ad át pusztulásnak templomfalakat, mert valami jobbat, valódiabbat készít számunkra: hogy mi magunk váljunk Isten templomává a világ számára. A mi küldetésünk, hogy minden népet tanítvánnyá tegyünk: ehhez pedig az udvar, ahová beléphet a ma még idegen is, praktikusabb helyszín, mint egy bennfentesek számára odaszentelt épület.

Gyermekkorom kedves helye, az egykori templomkert ma már közpark. Lebontották a kerítést, amely nem engedte a kertbe lépni az idegeneket. Az emberek közelebb kerülhetnek Istenhez. Imádkozom, hogy egy napon ők is érezzék meg: Isten Jézusban a szomszédjuk lett.

■ SEBEN GLÓRIA

Imádkozzunk! *Istenünk, köszönjük, hogy te Jézusban embertársunk, szomszédunk lettél. Add, hogy mindenhol és mindenki számára érezhető legyen a közelséged, és a ma még csak óvatosan közelítő, udvarodba merészkedő is bátran szólítson meg téged! Ámen.*

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (január 27.) *Íme, nyitott ajtót adtam eléd, amelyet senki sem zárhat be, mert bár kevés erőd van, mégis megtartottad az én igémet, és nem tagadtad meg az én nevemet.* Jel 3,8b (Zsolt 119,116; Mt 8,5–13; Róm 1,[14–15]16–17; Zsolt 107,23–43) Vajon mi a fontosabb: a templom ajtaján belépni vagy kilépni? Melyikkel kezdődik az igazi istentisztelet, a valódi élet? Jézus rövid, lényegre törő üzenete a gyülekezetnek az életünk e két színterét összekötő, egybenyitó, de semmiképpen sem elválasztó ajtóról szól. Igéink és hitvallásunk életet teremtenek, teremthetnek odabent és odakint! Az ajtót tehát nem látványos bezárkózásokhoz vagy kirohanásokhoz kaptuk, hanem az átjárhatóságot jelenti nekünk. Ezért az „erős vár” felirat alatt éppen az összekötő, egybenyitó ajtó lehet a legerősebb pont!

Hétfő (január 28.) *Örüljetez az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljetez!* Fil 4,4 (Zsolt 118,15–16; ApCsel 16,9–15; Róm 3,1–20) Pál apostol levele szerint Filippi városa és gyülekezete összeforrt számára az örömmel: örül az ígéhirdetés hűséges hangzásán, a kölcsönös gondoskodásból végzett szolgálaton, a kitartó imádságon, a gyülekezetben növekvő Krisztus-ismereten. Pedig láthatná másként – hiábavalónak, elkésérítőnek – is a helyzetét: ismét börtönből ír oda, ahol korábban már üldözöttként fogva tartották. Ő mégis azt látja meg, és arra reagál, hogy Krisztus minden körülmények között és ellenére is munkálkodik. Örüljetez!

Kedd (január 29.) *Ó, Izrael reménysége, szabadítója a nyomorúság idején! Miért lennél olyan, mint az ország jövevénye vagy mint a vándor, ki csak éjjelre tér be?* Jer 14,8 (1Kor 13,12b; Róm 15,7–13; Róm 3,21–31) „A föld mindennél jobban megtanít önmagunkra, mert ellenáll nekünk.” (Saint-Exupéry) Izrael népe is rémülten tapasztalja meg a növényt, állatot és embert pusztító aszályt: ellenállásra, engedetlenségre épített életének büntetését. Most hirtelen ők ütköznek ellenállásba, amely szenvedéssel és pusztulással fenyeget: ellenálltak az életnek, most az élet áll ellent nekik. És Isten? Mi lesz, ha – hozzájuk hasonlóan – Isten is kilép a szövetségből, s csak akkor tekint érvényesnek, amikor úgy tartja kedve? Ugye a szövetség hűséges Istene vagy köztünk, nem csupán egy átvonuló, közömbös, ellenálló vándor? Ugye létezik még a kölcsönös szövetség, az összetartozás és együttműködés, amelyhez visszatérhetünk?

Szerda (január 30.) *Gondol ránk az Úr, meg fog áldani.* Zsolt 115,12a (Lk 10,20; Ruth 1,1–8[9–15]16–19a[19b–21]; Róm 4,1–12) A világ, a kultúrák és vallások története tele van néma bálványokkal, akárcsak személyes életünk kísértéseinek és

sérüléseinek a háttere is. Hová tesszük olykor a szemünket, az eszünket, a hitünket? Mire pazaroljuk önmagunk és mások életét? Megéri? Megérte? S feltáruult-e közben az Úr, aki elég hatalmas hozzá, hogy áldásban és irgalomban mutassa meg önmagát? Vagy inkább egyre mélyebb takarásba került? Az emberi élethez méltó, élő Istenünk van – ne engedjük el, amíg meg nem áld, meg nem áldhat minket!

Csütörtök (január 31.) *Van, akinek a fecsegése olyan, mint a törődés, a bölcsek nyelve pedig gyógyít.* Péld 12,18 (Jak 3,4–5a; ApCsel 13,42–52; Róm 4,13–25) Egyre szaporodik a szavak száma: az elmúlt évszázadban jelentősen felgyorsult az emberi beszéd, vagyis egy perc alatt több szótagot ejtünk ki, ráadásul az átlagos életkor növekedésével kimondott szavaink száma is a sokszorosára nőtt. Egy-egy megírt levél helyett e-mailek és sms-üzenetek tucatjait ontjuk naponta. Több szó – egyre növekvő mennyiségű fecsegés... De elhangzanak-e a lényeges, életet erősítő, szívet újító szavak? Élnek-e és hatnak-e még a teremtő igék? A gyógyító erejű, evangéliumi szavak nem múlnak el soha!

Péntek (február 1.) *Hiszek! Segíts a hitetlenségemen!* Mk 9,24 (Zsolt 5,2–3; Kol 1,24–29; Róm 5,1–11) A legjobban az fáj, amikor már lehetetlen tenni bármit is. Előtte még megtettük a lehetségest, sőt olykor lehetetlen dolgokat is műveltünk, de itt a vége. És többnyire csak ekkor szólunk az Úrnak: „Ha van valami, amit te tudnál tenni a gyermekemért, a családomért, az egyházamért, a szenvedőkéért, a hazámért – értünk...” Hogy minden lehetséges annak, aki hisz? Bárcsak tudnánk mi is olyan becsületes hittel élni és járni, hogy jól tudjuk, mi lehetséges, és mi lehetetlen annak, aki hisz! S közben – de ne csak a legvégén! – rábízánk magunkat arra, aki ismer minket lehetőségeinkben és tehetetlenségeinkben egyaránt!

Szombat (február 2.) *Egyikük pedig, amikor látta, hogy meggyógyult, visszatért, és fennhangon dicsőítette Istent.* Lk 17,15 (Zsolt 30,12; Jel 15,1–4; Róm 5,12–21) Tízből egy. Mint az elgurult drachma. Vagy még realisabb a századik juh, amelyet végül megtalálnak? Milyen hatékonyságot tapasztal egy-egy evangélikus gyülekezet, hívő keresztény család? Ijesztő számok között élünk Európában és Magyarországon is! Jézus mégsem lesz ideges, frusztrált, nem kezd jobban kampányolni az arctalan tömegnek, s nem ajánrozza vagy szidja a közállapotokat némi többletszimpátia reményében. Visszont látja a tizediket s a többi kilencet. És drukkol – imádkozik –, hogy te légy a tizedik!

■ KORÁNYI ANDRÁS

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

Békességre intő évnyitó

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

A hagyományoknak megfelelően vízkereszt ünnepét követően tértek vissza teljes létszámban szolgálati helyükre a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának munkatársai, az Evangélikus Országos Gyűjtemény és az egyházkerületi püspöki hivatalok, valamint a Luther Kiadó dolgozói. A 2019. esztendő első közös istentiszteletének január 7-én ismét a józsefvárosi templom volt a helyszíne, igehirdetője pedig dr. Fabiny Tamás elnök-püspök.

Kertész Botond kántori szolgálata mellett a Pap Kinga Marjatta, az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalának tanácsosa vezette alkalmi kórus éneke tette igazán ünnepivé e hétfő délelőtti istentiszteletet. A liturgiában Simon Viktória lelkésznő, a Luther Kiadó munkatársa segédkezett.

Fabiny Tamás elnök-püspök a 2019. év igéjét – „Törekedj békességre, és kövesd azt!” (Zsolt 34,15) – választotta prédikációja alapjául. Elmondta, hogy a Zinzendorf gróf kezdeményezésére 1731 óta kiadott evangélikus bibliaolvasó *Útmutatóban* (Losung) az 1930-as évektől már évi igével is táplálja lelkünket a herrnhuti közösség.

A „protestáns évige” ezúttal teljes összhangban van a katolikus egyházfi idei üzenetével, amelyben Ferenc pápa

hangsúlyozta: „Jézus tanításának központjában a béke hirdetése áll, amit mindenki számára hirdetni kell, megkülönböztetés és kirekesztés nélkül.”

Fabiny Tamás kiemelte: „Törekednünk kell a békességre, miközben mindenben Isten dicsőségét kell szem előtt tartanunk! Bár az ember folyamatosan perben van Istennel, mégis, Isten már megbékélt velünk.” Isten békességének csak akkor tudunk közvetítői lenni emberi kapcsolatainkban, ha nekünk magunknak rendezett a kapcsolatunk Istennel – mutatott rá a püspök.

Az úrvacsoravétel után – a békességkívánáshoz kapcsolódva – Pröhle Gergely országos felügyelő elmondta, hogy mindazonáltal „a békesség nem a cselekvőképesség korlátozása”, a békességre törekvés nem passzivitás, sokkal in-

kább ösztönző a közös cselekvésre. Újévi beszédében kifejtette: „Kis egyházként nagy szükségünk van arra, hogy Istenbe vetett bizalommal és hittel folytassuk munkánkat. [...] Hiteles megszólalásra van szükség a »Láthatóan evangélikus« mottó jegyében a zűrzavaros közéletben, hogy külső támogatóink számát növelni tudjuk, meglévő gyülekezeti és intézményi hátterünkre építve pedig missziói lépéseket tudjunk tenni.”

Krámer György országos irodaigazgató köszöntésképpen egy személyes történetet mesélt el. Még karácsony táján figyelt fel egy utcai feliratra. „Alkotója” – hogy szerelmének még nagyobb hangsúlyt adjon – ezt firkálta a falra: „Szeretlek Andi! Nagyon! Örökké!” Krámer György számára – akkor és ott – új töltést kapott az „örökké” szó, és egy cetlire írta maga is kitétte számítógépének monitorjára. Ez a szó Isten szolgálatában ablakot nyithat, kihozhatja az emberből az elvárható maximumot.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Üllői úti székházában szeretetvendégséggel zárult a 2019-es munkaévet kezdő istentiszteleti alkalom.

■ Forrás: Evangélikus.hu

Áldott alkalmakkal telt az Aliansz imahete

Egység a sokszínűségben címmel vízkereszt napján, január 6-án kezdődött a 2019. évi Aliansz-imahét, amelynek országos megnyitóját idén Debrecenben, a csapókerteri református gyülekezet templomában tartották.

FOTÓ: SZABÓ MÁTÉ

A debreceni nyitóalkalom vendéglátóinál az Aliansz vezetőségének képviselői

Lakatos Zoltán helyi lelkipásztor köszöntője után Szeverényi János evangélikus lelkész, a Magyar Evangéliumi Szövetség – Aliansz elnöke üdvözölte az ország különböző területeiről, illetőleg a város gyülekezeteiből érkezetteket. Az ökumenikus ünnepi együttléten Isten ígését – Ef 4,1–3 alapján – dr. Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke hirdette.

A prédikáció után a Magyar Evangéliumi Szövetség vezetői – Bánki Lajos, Horváth István, László Viktor, dr. Mészáros Kálmán, Papp János, Szabó Dániel, Szeverényi János, Szuhánszky Gábor –, valamint Debrecen város lelkipásztorai álltak körül az Úr asztalát, és imádkoztak lelki ébredésért és Krisztus követőinek szeretetben való egységéért.

Szombathelyen az evangélikus egyházközség Túróczy-otthona adott otthont január 6-án az Aliansz-imahét első alkalmának. Az egybegyűlteket a házigazda, Farkas Géza gyülekezeti munkatárs köszöntötte, majd közös éneklés után Jakab Bálint református lelkész hirdette Isten ígését. Egy héten át minden este közös imádságra gyűltek össze a protestáns felekezetek egymás közösségi termeiben. Minden este más-más igehirdető szolgált. Az első három alkalom helyszíne a Túróczy-ház volt.

Forrás: Szombathely-lutheran.hu

Az istentisztelet ünnepi légköréhez hozzájárult – Fodor Istvánné karnagy vezetésével – a Debreceni Baptista Gyülekezet énekkarának közreműködése is, Pető István, Vincze Kármén, Pető Áron, Plangárné Kárándi Júlia hangszeres szolgálatai mellett. Az Aliansz-imahét nyitóalkalma Horváth István főtítkárral tájékoztatójával, majd Tárnok Tamás helyi lelkipásztor áldásával zárult.

■ MÉSZÁROS KÁLMÁN

Sokéves gyakorlat szerint a város protestáns felekezetei Nyíregyházán is találkoznak nyolc estén át az Aliansz-imahét keretében, meglátogatva egymás istentiszteleti helyeit. Az idei közös nyitóalkalmon a házigazda Jónás Miklós, a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség lelkésze volt, igehirdetéssel pedig Györfi Mihály nyírteleki evangélikus lelkész szolgált. Az igehirdetést követő hálaadó, bűnvalló és könyörgő imádságokban sok, a Krisztus-hívők egységéért felelősséget érző testvér szavai elhangozhattak.

Pál apostol „házi feladatai” kerültek a hívek elé ezen a héten. A sokszínű egység iskolájában az első „lecke” ez volt: „Kérek tehát titeket én, aki fogoly vagyok az Úrért: éljétek ahhoz az elhíváshoz méltón, amellyel elhívattatok, teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel; viseljétek el egymást szeretettel...”

(Ef 4,1–2) Az egység alapfeltétele és titka az alázat, mert csak így tudjuk egymást elviselni és elhordozni szeretetben. S ebből fakad a szelídlelkűség és a hosszútűrés is.

■ Forrás: Garainy.hu

Ökumenikus imahét a Krisztus-hívők egységéért

Az ökumené helyzete Indonéziában

Az Evangélikus Élet magazin mostani száma ugyan a Krisztus-hívők egységéért hirdetett ökumenikus imahét zárónapjának dátumával jelenik meg, ám lapunkat már a január 20–27. között zajló imanyolcad kezdete előtti pénteken nyomdába kellett küldenünk. Hogy tudósítások hiányában se maradjon azonban említés nélkül az ökumené évenkénti legnagyobb eseménye, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának és a hazai társszervező Magyar Katolikus Püspöki Konferenciának az imaheti kiadványából közreadjuk az ökumené indonéziái helyzetét bemutató fejezetet – apróbb pontosításokkal. Mint ismeretes, az imahét idei anyagának összeállítására Indonézia keresztény közösségei kaptak felkérést. A felekezeti közötti indonéz munkacsoport imádságait, igemagyarázatait és egyéb szövegeit véglegesítette azután az ökumené eme világméretű rendezvénysorozatát koordináló protestáns, illetőleg katolikus szervezet, az Egyházak Világtanácsa és a Keresztény Egység Előmozdításának Pápai Tanácsa által közösen kijelölt bizottság.

Indonézia pluralista társadalom, sok törzs, nyelv, kultúra és vallás otthona. Ázsia egyetlen olyan országa, melynek két óceánnal is érintkező területe (1 919 440 négyzetkilométer) átnyúlik a déli féltekére. Az országot több mint tizenhétezer sziget alkotja, 265 millió fős lakosságát pedig 1340 etnikai csoport, közülük háromszáz élvez hivatalos elismertséget. A hivatalos állami nyelv (indonéz) mellett a hatezer lakott szigeten összesen mintegy hétszáz beszélt nyelvet tartanak számon. A demokratizálódás útjára nagyjából a magyarországi rendszerváltással egy időben lépett köztársaság a világ negyedik legnépesebb országa, egyben a legnépesebb muszlim többségű ország.

Indonéziában az alkotmány szerint vallásszabadság van, de vallásnak lennie kell: minden állampolgár köteles megjelölni az állam felé, hogy milyen vallású. Így azután – ahogyan a *Wikipédiában* olvashatjuk – létezik az országban egy csendes tömeg, amely ugyan „hivatalosan” muzulmán vallású, de nem követi a vallás rituáléit, valójában teljesen világi életet él. ►

A lakosság vallási megoszlása 2010-ben mindenestre a következő volt: 87,2 százalék mohamedán, 9,9 százalék keresztény (7,0 százalék protestáns, 2,9 százalék római katolikus), 1,7 százalék hindu, 0,7 százalék buddhista, 0,2 százalék konfucianus és egyéb.

Újabb keletű források szerint a keresztények aránya időközben meghaladta a lakosság tizenkét százalékát, de – etnikai, nyelvi és kulturális szempontból – természetesen ez a közel harminckétfélmillió fő is megosztott.

Missziók és „ébredések”. A kereszténység először a nesztóriánusokon át jutott el a 7. században Észak-Szumátrába, de ekkor még nem maradt fenn. Portugál kereskedőkkel a 16. század elején érkeztek a szigetvilágba katolikus misszionáriusok. Közéjük tartozott Xavéri Szent Ferenc jezsuita szerzetes, aki 1546–1547-ben a Maluku-szigeteken dolgozott. (Az első keresztelés 1534-ben Halmahera szigeten, egy Mamuya nevű faluban történt.)

A 17. században a hollandok váltak a legerősebb európai hajós nemzetté, és – a mai Kelet-Timor területét magába foglaló portugál gyarmat kivételével – az indonéz szigetvilágból kiszorították a spanyolokat és a portugálokat. Az 1602-ben létrehozott Egyesült Kelet-indiai Társaság (hollandul Vereenigde Oostindische Compagnie – VOC, szó szerint Egyesült Kelet-indiai Társaság vagy másik gyakran emlegetett nevén Németalföldi Kelet-indiai Társaság) térhódításával megalapozódott a protestánsok befolyása Indonéziában, és a katolikusok kénytelenek voltak felvenni a református vallást.

A később már Holland Kelet-indiai Társaságnak nevezett multinacionális vállalat volt az első, amely részvényeket adott ki pénzügyei finanszírozására. Bár kereskedelmi tevékenysége eredetileg fűszerek beszerzésére irányult, a társaság lényegében „gyarmati kormányként” működött, és hivatalos vallássá tette a kálvinizmust, amely a független államként 1648-ban elismert Hollandiában államegyházi státuszt élvezett. A református egyház átmenetileg így az indonéz szigetvilágban is különleges kiváltságokkal rendelkezett.

A főként Hollandiából és Németországból érkező misszionáriusok szolgálata jobbára csak egy adott törzssel való munkára szorítkozott. Ennek következtében a keresztény közösségek, illetve fele-

kezetek a törzsi határok mentén oszlanak meg. A legtöbb keresztény közösség az adott törzs nyelvét használja az istentiszteleteken, bár fokozatosan elfogadták az indonéz nyelv hivatalos nemzeti nyelvként való használatát.

Indonéziában az ébredési és a karizmatikus mozgalmak már a múlt században is változatos képet mutattak, újabban pedig az ortodox kereszténység megtelepedése egészítette ki a keresztény palettát, amelyet így jelenleg a katolikus, a lutheránus, a református, a pünkösdi, az evangélikál, a karizmatikus, a baptista, a hetednapos adventista, valamint az üdvhadsereg és az ortodoxok közösségei színesítenek.

Ezek a közösségek többféle programon keresztül együtt foglalkoznak regionális és nemzeti szintet egyaránt érintő kérdésekkel. A Dzsakarta tartományban található Kebayoranban például különböző keresztény közösségek nőtagjai dolgoznak közösen annak érdekében, hogy olcsó ebédsomagot biztosítsanak az alacsony jövedelmű családok és a hajléktalanok számára. Rendszeresen összegyűlnek más női csoportokkal, és évente megtartják a világimnapot, hogy együtt imádkozzanak a békéért és az igazságért.

Az Indonéz Egyházak Közössége. Az Indonéz Egyházak Tanácsát – Dewan Gereja-gereja di Indonesia – 1950. május 25-én azzal a céllal alapították, hogy egyesítse az indonéz egyházakat. Az egyházaknak még a második világháború előtt volt egy régóta dédelgetett álma: az, hogy összehangolják a különböző missziós szervezetek munkáját. Az 1945-ben megszerzett nemzeti függetlenség által ihletve szerte az országban az egyházak úgy érezték, hogy ki kell fejezniük egységüket. Így az Ambonban tartott tizedik nagygyűlésen az Indonéz Egyházak Tanácsa (DGI) Indonéz Egyházak Közösségére (PGI) változtatta a nevét. A tanács tagjai néhány évi munka után arra az elhatározásra jutottak, hogy szükséges lenne elmélyíteni és megerősíteni közösségüket és túllépni a szervezeti ügyeken. Úgy látták, egyházi közösségként ténylegesen azon kellene munkálkodniuk, hogy elősegítsék az egyház egységét, és hirdessék az evangéliumot a pluralista indonéz társadalomban.

Az 1980-as amboni nagygyűlésen a PGI elkészítette *Az egyház egységének öt dokumentuma* című iratot, amely a következőkből állt: 1. *Az indonéz egyházak közös elhivatása*; 2. *A keresztény hit közös értelmezése*; 3. *Az indonéz egyházak közöt-*

ti közös elismerés és elfogadás; 4. Szabályzatok; 5. Az indonéz egyházak önállósága felé vezető út a teológiában, az erőforrásokban és a pénzügyekben.

Ezek a dokumentumok tükrözik a tagegyházak teológiai és ekkleziológiai látását az egyház egysége felé irányuló közös törekvésük fényében, amely konkrét programokban nyilvánul meg az egyházak megújítására, fejlesztésére és egyesítésére. Ezeket a dokumentumokat a PGI az ötévente tartott nagygyűlésén áttekinti. A tizenharmadik nagygyűlés 2000-ben volt. Ekkor úgy döntöttek, hogy egyetlen egyesítő iratként fogadják el ezt az öt dokumentumot, *Az egyházi egység dokumentuma – Dokumen Keesaan Gereja* címmel. Úgy gondolták, ez lesz a fő hivatkozási alap a PGI tagjai számára, amikor együtt dolgoznak az egyház egységéért és a közös indonéz keresztény biztonyságtételért. A PGI-nek jelenleg nyolcvankilenc tagegyháza van, beleértve a pünkösdi, az evangélikál és a karizmatikus egyházakat is. Vannak vidéki egyházi közösségek is, amelyek kisebbek, és regionális alapon szerveződnek.

Az Indonéz Egyházak Közössége időnként nyilvános nyilatkozatot ad ki, vagy levelet küld az Indonéz Köztársaság kormányának, válaszul bizonyos kritikus problémákra, amelyek felmerülnek a társadalomban, beleértve a vallásszabadság megvalósítását, az igazságosság és a béke fenntartását, különösen azok számára, akik a társadalom peremére szorultak. A PGI körlevelet is küld a tagegyházainak, amelyek az Indonéziával kapcsolatos olyan kritikus kérdésekkel foglalkoznak, mint a vallásszabadság, a korrupció, az emberi jogok megsértése, az erőszak, a gyermekvédelem stb. A PGI 2014-ben tartott tizenhatodik nagygyűlésének fő témája így hangzott: *„Még a föld mélyéből is újra fölhozol engem”* (Zsolt 71,20).

A nemzet minden gyermekével szolidaritást vállalva együtt valósítják meg a *pancsa sila* (öt alapelv: 1. hit az egyedüli Istenben; 2. igaz és civilizált emberség; 3. Indonézia egysége; 4. a képviselők megfontolásában gyökerező egyetértés, amely belső bölcsességet ad a demokrácia vezérlésére; 5. társadalmi igazságosság Indonézia egész népe számára) értékeit annak érdekében, hogy le tudják győzni a szegénységet, az igazságtalanságot, a radikalizmust és a környezetpusztítást. A választott téma az Indonéz Egyházak Közösségének munkájára és tagjaira

irányul, különösen a 2014–2019 közötti időben. A PGI tagegyházai osztoznak abban a meggyőződésben, hogy az említett, egymáshoz is kapcsolódó négy probléma oka a kapzsiság. A PGI támogatja az úgynevezett „spiritualitas keugaharian”-t, vagyis a „mértékletesség szellemiségét”.

A katolicizmus Indonéziában és a Katolikus Püspöki Konferencia. A 16. századi korai missziós sikerek ellenére a katolicizmust a holland uralom elnyomta, egészen 1807-ig. Majd ekkor az európai politikai események újra lehetővé tették a katolikusok szabad vallásgyakorlását. A római katolicizmus így csak korlátozott keretek között létezett a 19. század második feléig. Ekkor új missziós lendülettel iskolákat, szemináriumokat és új közösségeket alapítottak. Az első hazai indonéz papokat az 1920-as években szentelték fel. A papok közül a jezsuita Albertus Soegijapranata lett az első indonéz püspök 1940-ben, aki nemzeti hős is, mert támogatta Indonézia függetlenségét. Emlékezetes jelszava: „Száz százalékgig katolikus, száz százalékgig indonéz.”

Az Indonéz Katolikus Püspöki Konferencia először az 1920-as években alakult meg, majd az 1950-es években újjáalakult, magába foglalva az újonnan függetlenné vált ország minden részéről származó püspököket. Az Indonéz Püspöki Konferencia (Konferensi Waligereja

Indonesia) nevet 1987 óta használják. Az Indonéz Püspöki Konferencia hosszú fennállása lehetővé tette a püspökök számára, hogy a második vatikáni zsinat (1962–1965) alatt fontos lépéseket hajtsanak végre, különösen a zsinatnak az isteni kinyilatkoztatásról (*Dei Verbum*) szóló dokumentumával kapcsolatban. Érdemes megjegyezni, hogy ezek közül az első lépést Gabriel Manek, Timor érseke tette. Ő ellenezte az elsőként javasolt *De fontibus-tervezetet* (*De fontibus revelationis – a kinyilatkoztatás forrásairól – a szerk.*), mégpedig azért, mert szerinte akadályozta volna az egyházat a más keresztényekkel folytatandó párbeszédben.

Láthatjuk, hogy 1962-től az indonéz katolikus püspökök elkötelezték magukat az ökumenizmus ügye mellett.

Az Indonéz Egyházak Közössége és az Indonéz Katolikus Püspöki Konferencia együttműködése. Az Indonéz Egyházak Közössége és az Indonéz Katolikus Püspöki Konferencia sok éven át szorosan együttműködött, különösen is az országot érintő közös ügyekben. 1980 óta az Indonéz Egyházak Közössége és az Indonéz Katolikus Püspöki Konferencia évente közös karácsonyi üzenetet ad ki, amely többnyire nemzeti kérdéseket vet fel a karácsonyi evangélium fényében. Ezt az üzenetet mind a katolikus, mind a protestáns egyházak templomaiban olvassák. ▶

Az éves közös karácsonyi üzenet témáját nemzeti szinten fogadják el. A két testület által rendszeresen tárgyalt egyik fontos kérdés az állampolgárok vallás-szabadságával kapcsolatos, amelyet az Indonéz Köztársaság alkotmánya biztosít. Szükség esetén a két szervezet nyilatkozatot tesz közzé a társadalomban felmerülő olyan problémákról, amelyek a közösségekben az igazságosságot és a békét, valamint az emberek jólétét fenyegetik.

Az indonéz egyházak tisztában vannak azzal, hogy fontos a különböző hitű emberek közötti kapcsolatok kiépítése és erősítése. Az Indonéz Egyházak Közössége és az Indonéz Katolikus Püspöki Konferencia nagymértékben részt vesz a vallások közötti párbeszéd és együttműködés kialakításában. Mindkét testület aktív részt vállal Indonéziában a különböző vallási szervezetek együttműködésében, amely hat hivatalos vallást ismer el: az iszlámot, a protestáns kereszténységet, a katolikus kereszténységet, a buddhizmust, a hinduizmust és a konfucianizmust. E vallások vezetői időről időre találkoznak egymással, hogy megvitassanak néhány kulcsfontosságú kérdést, és gyakran közös nyilatkozatokat is közzétesznek. Helyi szinten számos, az Indonéz Egyházak Közösségével és az Indonéz Katolikus Püspöki Konferenciával kapcsolatban álló gyülekezet és

plébánia is aktívan részt vesz a vallások közötti párbeszédben és konkrét társadalmi akciókban.

Az Indonéz Keresztény Fórum. Indonéz résztvevők közreműködtek a 2007-ben Limuruban, Kenyában tartott első globális keresztény fórumon (Global Christian Forum), amely arra indította őket, hogy erősítsék az együttműködést hazájuk különböző keresztény hagyományai között. A második Globális Keresztény Fórum találkozóját 2012-ben Manadóban, Indonéziában tartották. Az esemény alatt a különböző hagyományokhoz tartozó keresztény vezetők elindították az Indonéz Keresztény Fórumot (Forum Umat Kristen Indonesia). A fórum tagjai aktívan részt vettek a Keresztény Egység ünnepén, melyet 2013-ban Dzsakartában, a Senayan Stadionban tartottak. Ez különleges esemény volt, előkészítve és köszöntve az Egyházak Világtanácsának (World Council of Churches) tizedik nagygyűlését Pusanban, Dél-Koreában. A találkozón részt vett Olav Fykse Tveit, az Egyházak Világtanácsának főtítkára és a puszani tizedik nagygyűlés helyi szervezőbizottsága.

Az Indonéz Keresztény Fórum azóta a következő tagokból áll: az Indonéz Egyházak Közössége, az Indonéz Katolikus Püspöki Konferencia, az Indonéz Evangéliumi Egyházak és Intézmények Szövetsé-

ge, az Indonéz Pünkösdi és Karizmatikus Egyházak Szövetsége, az Indonéz Baptista Egyházak Szövetsége, az Üdvhadsereg, a Hetednap Adventista Egyház és az Ortodox Egyház. Ők minden hónapban rendszeresen találkoznak. Kezdetben kizárólag a testvériség építésére összpontosítottak. Idővel ezek a megbeszélések elmélyültek, és az indonéz pluralista és gyorsan fejlődő társadalomban élő keresztények helyzetére kezdtek el fókuszálni.

A Nemzeti Imahálózattal közösen az Indonéz Keresztény Fórum olyan imaeseményeket szervezett, amelyeken a társadalom és a nemzet életében kihívást jelentő kérdésekkel foglalkoztak. Az Indonéz Keresztény Fórumon közösen megemlékeztek a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójáról. A közelmúltban az Indonéz Keresztény Fórum megvitatta az Egyházak Világtanácsa, a Keresztény Egység Előmozdításának Pápai Tanácsa és az Aliansz – Evangéliumi Szövetség által közösen kiadott, *Keresztény bizonyágtétel egy sokféle vallású világban – Magatartási ajánlás* című iratot. Az Indonéz Keresztény Fórum tagjai úgy értékelték ezt az ökumenikus dokumentumot, mint amely értékes útmutatást nyújt az indonéz egyházaknak, hiszen pluralista társadalmi környezetben tesznek tanúságot. Az Indonéz Keresztény Fórum kötelezettséget vállalt, hogy tagjainak, képviselőinek további tanulmányozásra ajánlja. ■

KÉPEINK ILLUSZTRÁCIÓK

Két világ közt lebegve ki mert beszólni egy papnak?

Különleges rendezvényen vehettek részt azok, akiket Debrecenben a január 6-i havazás sem riasztott el a szabadtéri programoktól. A Beszéljess az óriáskeréken! – Ég és föld című eseményen az egyházzal ritkán kapcsolatba kerülő érdeklődők beszélgethettek a keresztyény felekezetek képviselőivel az őket foglalkoztató kérdésekről – a főtéren álló óriáskerék harmincöt gondolájában.

A szervezők nem titkolt célja az volt, hogy a karácsonyi ünnepkör zárásaként, a vízkereszt alkalmából azok is közvetlenül és kötetlenül találkozhassanak „a hit képviselőivel”, akiknek ez valamiért nem életük része. A kabinokban – többek között – Fekete Károllyal, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspökével, Kocsis Fülöppel, a Hajdúdorogi Főegyházmegye érsek-metropolitájával és Palánki Ferencsel, a Debrecen-Nyíregyházi Római Katolikus Egyházmegye megyés püspökével lehetett eszmecsere folytatni. Az egyházak képviselői között ott volt a Debreceni Evangélikus Egyházközség lelkes vezetője, Asztalos Richárd is.

„Egy vallomással kezdeném: én nagyon szeretem az óriáskerekeket! Gyerekkoromban karácsonyfát állítottunk, és kicsit félek, hogy az én gyerekeimnek nélkülözhetetlen karácsonyi kelléke lesz majd az óriáskerék-állítás, és ezt ugyanúgy kivilágítjuk és fel is díszítjük majd, mint a fenyőfát – kezdte az alkalom hangulatához illő humorral köszöntőjét az ötletgazda, Veres János református lelkész. – 2017-et írtunk, amikor a »Szólj be a papnak« Egyesület decemberben villamost bérelt, és a járműben két-három fogyasztóvédő társaságában az 1-es és 2-es villamosvonalon utaztunk” – emlékezett vissza Veres János.

Mint mondta, ahogy a vonalon haladt, és meglátta az óriáskereket, már akkor azt gondolta, az utazás a keréken alkalom lehetne, hogy valahogyan megszólítsák a papokat, lelkészeket. Ám az a kérdés is felmerült benne, vajon lehetséges lenne-e ez, vajon sikerülne-e harminchat lelkípásztort, papot, főméltóságot összehozni egy ilyen eseményre. A lelkész hangsúlyozta: csak az ötlet volt az övé, s nagy öröm számára, hogy megvalósulhatott, de ehhez kellett egy csapat, amely mellé állt, és kellett hozzá mindazok,

akik megjelentek, hogy beszélgethessenek az egyházi képviselőkkel.

„Azt gondolom, ez a délután méltó lezárása a karácsonyi ünnepkörnek, és jó kezdete az ökumenének. Január 20-án kezdődik az ökumenikus imanyolcad, aminek nagyon jó, kicsit humoros és

majd. „Mindannyiunk nevében kérem a mindenható Isten áldását a személyzetre, azokra, akik beülnek majd ezekbe a fülkébe, az üzemeltetőre és magára az óriáskerékre is!” – zárta szavait a lelkész.

A Főnix Rendezvényszervező Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezetője, Bódor Edit elmondta, hogy amikor az ötlettel megkezdte a „Szólj be a papnak” Egyesület elnöke, számára üdvözlendő volt a gondolat. Már mint hogy az emberek lelkeséggel beszélgethessenek óriáskeréken. Egyetértésre jutottak abban is, hogy a meghívottak között minden egyház képviselője legyen

FOTÓ: MOLNÁR PÉTER

mégis komoly indítása ez, hiszen beültetni harminchat papot, lelkípásztort, köztük három főméltóságot a hintába és felvinni őket ég és föld közé, ez azért, valljuk meg, nem semmi teljesítmény!” – tért vissza a bevezető humoros hangvételéhez Veres János, hozzátéve, hogy tizenöt perc alatt el lehet kezdeni jó lelki beszélgetéseket, és később – egy forralt bor mellett leülve – be is lehet fejezni őket. Végül áldást kért a vadonatúj óriáskerékre, mert – mint mondotta – szórakoztató szerepe mellett az is nagyon fontos, hogy a szerkezet balesetmentesen tudjon működni bárhol, ahol a jövőben felállítják

jelen. Eredetileg a karácsonyi ünnepkör részeként képzelték el az eseményt, később határoztak úgy, hogy az ünnepek búcsúztatása legyen vízkeresztkor.

Az ügyvezető elmondta, hogy ez az alkalom „lezárás”, de valaminek a kezdete is. Határhelyzet, és mert az óriáskerék ég és föld között „utaztat”, kiválóan alkalmas kérdések feltevésére. „Ezen a »járművön« most tizenöt-húsz perc alatt egyfajta »stúdióbeszélgetést« lehet folytatni, amely – szerintem – meghatározó lehet mindkét fél számára” – foglalta össze az ügyvezető.

■ Forrás: Haon.hu

„A kereszténységet elvető nemzet pusztulásra van ítéelve!”

25. Becket Szent Tamás-émléknep Esztergomban

FOTÓ: ROMANEK ETELKA FACEBOOK-OLDALA

Az 1170-ben mártírhaltalt halt Becket Tamás érsek éppúgy kiállt az egyház autonómiája mellett, mint Bánfi Lukács, a magyar egyház akkori feje. Becket Tamás halála után Jób érsek prépostságot alapított Esztergomban a vértanú tiszteletére. Lékai László bíboros – aki 1976-tól haláláig, 1986-ig volt a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke – Becket Tamás 1538-ban Esztergomba került ereklyéinek egy részét Canterbury érsekségének adományozta, mivel VIII. Henrik rendeletére Angliában Becket összes emlékét megsemmisítették.

Esztergom és az angliai Canterbury a 12. század óta áll egymással kulturális és egyházi kapcsolatban. Mindkettő érseki központ. Egykori főpapjaiknak, Becket Tamásnak és Bánfi Lukácsnak a párizsi tanulmányaik idejéből származó személyes barátsága alapozta meg a két város jó viszonyát. A január 6-án Esztergomban tartott 25. Becket Szent Tamás-émléknep a jelenlegi magyar kormány képviselői mellett részt vett és felszólalt az Egyesült Királyság magyarországi nagykövete is. Az evangélikus egyház részéről a helyi gyülekezet lelkésznöje, Klimentné Ferenczy Andrea volt jelen az alkalmon.

Egy ország anyagi gazdagsága nagyon fontos, de ha lelkileg kiüresedik, ha a kereszténységet elveti, akkor előbb-utóbb az a nemzet, az az ország pusztulásra van ítéelve – mondta Sztáray Péter, a Külügyminisztérium biztonságpolitikáért felelős államtitkára. „Néppárti kormányunk van, mely kereszténydemokrata szellemiségben kormányoz. [...] Felépítettünk egy 21. századi kereszténydemokráciát, amely garantálja az ember méltóságát, szabadságát és biztonságát, megvédi a férfi és a nő egyenjogúságát, a hagyományos családmodellt, féken tartja az antiszemitizmust, megvédi keresztény kultúránkat, esélyt ad nemzetünk fennmaradására és gyarapodására” – jelentette ki előadásában az államtitkár.

Sztáray Péter leszögezte: a magyarok ma úgy képzelik el Magyarországot és Európát, hogy az elismeri a kereszt-

ténység fontosságát; alapja a család; Európát pedig a nemzetek Európájaként értelmezik, amely nem kirekesztő, de ragaszkodik értékeihez. Az államtitkár úgy vélte, a különbségek nem adhatnak okot arra, hogy bármelyik országot megbélyegezzék, és kirekesszék a közös döntés lehetőségéből. „A nemzetek nélküli európai egyesült államok lázalmára csak úgy adhatunk eredményes választ, ha erős nemzetekre támaszkodhatunk, amelyek együttműködve képesek megoldani a jövő problémáit” – fogalmazott Sztáray Péter.

A megemlékezésen Kásler Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának vezetője az államalapítástól mutatta be a két társadalom egyházszerzésének és hatalmi berendezkedésének folyamatos változását, előadásában kiemelve Becket Tamás canterburyi és Bánfi Lukács esztergomi

érsek sorsának hasonlóságát, azt, hogy – hitük védelmében és az egyház függetlensége érdekében – szembefordultak királyokkal. „Becket Tamás vértanúságig tartó felelősségvállalása örök időkre szóló példa marad” – mondta Kásler Miklós.

Hasonlóképpen fogalmazott – részben magyarul elmondott – köszöntőjében az Egyesült Királyság magyarországi nagykövete is. Iain Lindsay szerint „Becket Tamás élete sem volt érdemtelen, de mártíromsága a kor emberéből a mindenkor embelevé tette”.

Zárszavában Esztergom polgármestere úgy vélte: olyan korban élünk, amely nem törődik Istennel, elhanyagolja a nemzeti öntudatot, és veszni hagyja azokat az értékeket, amelyek világában egyet jelent magyarság és kereszténység és a keresztény Európához való tartozás. „Csak a közös hit és a szeretet biztosít védelmet a szekularizált világ rombolásával szemben” – fogalmazott Romanek Etelka (Fidesz-KDNP).

A Rudnay Sándor Kulturális és Városvédő Egyesület, valamint a Rudnay Sándor Alapítvány által szervezett 25. Becket Szent Tamás-émléknep szimpóziuma előtt ökumenikus szertartást tartottak a Szent Tamás-hegyi kápolnában (képünkön).

■ Forrás: MTI

Habsburgok egyházunk országos irodájában

Nem mindennapi látogatói voltak január 15-én a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájának: Habsburg Károly és testvére, György kereste fel a budapesti Üllői úti épületet. Próhle Gergely, egyházunk országos felügyelője Fabiny Tamás elnök-püspök és Krámer György országos irodaigazgató jelenlétében vezette végig a vendégeket, az utolsó magyar trónörökös, Habsburg Ottó fiai.

Próhle Gergely az ingatlan történetéről, a nemrég befejeződött felújításról is beszélt, de bemutatta a testvérpárnak a különleges Podmaniczky-Degenfeld-

könyvtárat és a legfelső szinten található templomot is. A látogatás célja az volt, hogy Habsburg Károly és György megtekintse az épület üresen maradt helyiségeit, merthogy ezeket ideiglenesen a Habsburg Ottó Alapítvány bérel ki, amíg a Budavári Palotában rendelkezésre bocsátott irodája el nem készül. Ez idő alatt egyházunk székházában zajlik Habsburg Ottó hagyatékának kezelése. Az egyik terem Mária Dorottya főhercegnő nevét viseli majd, mivel egyházunk sokat köszönhet József főherceg feleségének.

■ *EvÉlet-infó*

Az újjászületés éve volt 2018

Az újjászületés éve volt Magyarországon 2018 – jelentette ki a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke az M1 aktuális csatorna egyik múlt év végi reggeli műsorában. Kozma Imre azt mondta: Magyarország az élet szolgálata mellett döntött, felidézve, hogy 2018 a családok éve volt. „Olyan új világrend van kialakulóban, amelynek egyetlen akadálya a keresztény gondolkodás, pedig a keresztény értékrend a béke záloga is” – fogalmazott. Kozma Imre szerint ha 2019-ben „csodát szeretnénk”, akkor ezt az értékrendet kell megőrizni, mert ez a jövő. Az új évnek a helytállásról, az értékek megőrzéséről kell szólnia, és arról, hogy az újjászületett életet megóvjuk – jelentette ki.

■ MTI

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Cégkaput kell nyitniuk az egyházközségi alapítványoknak

Egy frissen kapott állásfoglalás szerint egyházközségek és egyházi intézmények nem kötelesek cégkapunyitásra. Az egyházközségek alapítványai, egyesületei viszont kötelesek cégkaput nyitni.

A Belügyminisztériumtól kapott tájékoztatóban – egyebek mellett – ezt olvashatjuk: „A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) 6. §-a vallási közösségen belül különbséget tesz vallási tevékenységet végző szervezet és az Országgyűlés által elismert egyház (bevett egyház) között.

A vallási tevékenységet végző szervezetre az Ehtv. 9/A (2) bekezdés alapján az egyesületre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, tehát az elektronikus ügyintézés és bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. évi törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 1. § 23. pontja alapján, ha adószámmal rendelkezik, cégkapu-regisztrációra köteles.

A bevett egyház és annak belső egyházi jogi személye az Ehtv. 10. §-a alapján egyházi jogi személynek minősül, ezáltal cégkapu-regisztrációra nem köteles.

Az Ehtv. 12. § (3) bekezdése szerint: »A 9. § (1) bekezdése szerinti tevékenységet ellátó intézmény a bevett egyház belső szabálya szerint belső egyházi jogi személynek minősülhet. Nem minősül belső egyházi jogi személynek a vallási közösség által létrehozott gazdasági társaság, alapítvány és egyesület.«

A fentiek alapján, ha a vallási közösség (akár bevett egyház, akár vallási tevékenységet végző szervezet) pl. létrehoz egy alapítványt szociális tevékenység ellátása érdekében, akkor a létrehozott alapítvány, ha adószámmal rendelkezik, az E-ügyintézési törvény 1. 23. pontja alapján a gazdálkodó szervezet fogalma alá tartozik, tehát cégkapu-regisztrációra köteles.»

■ *Forrás: MEE OI*

A szavak ereje

”

Kondor Péter püspök
Déli Evangélikus Egyházkerület

Szavaink természetesen tartoznak hozzá az életünkhöz. Családtagok, munkatársak, barátok és ismerősök megosztjuk egymással, szavakba öntjük a gondolatainkat, érzéseinket, örömeinket és bánatunkat. Kimondhatatlanul nagy dolog a beszéd ajándéka, a kommunikáció lehetősége a másik emberrel. Alkati kérdés is, hogy valaki többet vagy kevesebbet beszél, de a szavak összekapcsolnak egymással, áttörnek a magányunkat.

Hatással vannak a szavak a beszélőre és a hallgatóra egyaránt. Amikor kibeszélheti magát az ember, önmagát is jobban megérti; amikor nevével nevezi a dolgokat, azok a helyükre kerülnek, elrendeződnek benne is. Közben szavainkon keresztül kivillan valami abból a belső tűzből, amely a szívünkben ég, amely a gondolatainkat és cselekedeteinket is meghatározza; szavaink által hatással vagyunk környezetünkre.

Sokat beszélünk, nem is gondolva arra, hogy a beszédnek, Isten e csodálatos ajándékának van egy veszélye is, mégpedig az, hogy nem mondunk semmit. Mennyi minden szóba kerül találkozásaink során egy-egy ártatlannak látszó beszélgetésben, ami nem szükséges, és semmilyen formában nem építi a másik embert, ami egyikünknek sem használ! Az ilyen üres szóáradatnál, tartalmatlan beszédnél is veszélyesebb azonban, amikor olyasmit mondunk, ami árt. Felmérni sem tudjuk sokszor, milyen következményei vannak a kimondott szónak.

Milyen szomorú tapasztalatai lehettek Jakab apostolnak, ha a nyelvre azt mondja, hogy „*a nyelv is tűz, a gonoszság egész világa. Olyan a nyelv tagjaink között, hogy egész testünket beszennyezi, és lángba borítja egész életünket [...], fékezhetetlenül gonosz az, telve halálos méreggel*” (Jak 3,6.8). Mindannyian hordozunk sebeket, amelyeket egy-egy ártó szó mart az életünkbe. Mert ilyen hatalma van a kimondott szónak, sőt még a ki nem mondott szónak is, hiszen egy elhallgatott „köszönöm” vagy visszatartott bocsánatkérés, egy elismerő, megértő szó hiánya is fájhat.

Egyetlen szóval, egy kimondott vagy ki nem mondott szóval fel lehet borítani vagy helyre lehet állítani két ember közt a békességet. Össze lehet törni vagy szorosabbra lehet fűzni egy barátságot. El lehet mélyíteni vagy át lehet hidalni egy szakadékot. Meg lehet nyugtatni vagy fel lehet zaklatni egy szívet. Meg lehet vigasztalni vagy

kétségbe lehet ejteni egy lelket. El lehet indítani vagy le lehet állítani egy pletykaáradatot. Egyetlen szóval, egy kimondott vagy ki nem mondott szóval sebet lehet ütni vagy sebet lehet bekötözni. Áldás és átok, élet és halál van a szavakban – nem mindegy, mit adunk tovább, mit sugároz az életünk.

Milyen jó, hogy emlékezhetünk olyan szavakra, amelyek támaszt és útmutatást adnak! Amelyek az élet útvesztői között évtizedek múlásával is irányt mutatnak. Szüleink, nagyszüleink szavai elevenen szólalnak meg emlékezetünkben, vannak gondolatok, amelyek generációkat erősítenek, kísérnek. Nem tudunk eléggé hálásak lenni értük.

Ha az emberi szó is ilyen hatalommal rendelkezik, mennyivel inkább az Isten szava, amelyben erő van, amelyben teremtő hatalom feszül, amely tényleges segítséget jelent. Mi mégis mást várunk. Mert a szavak elveszítették már számunkra a hitelüket, nemcsak az emberek szava, de a Szentírás szava is üresen cseng sokszor a fülünkben. Nem akarunk megelégedni pusztán szavakkal, mi mindig többet és mást várunk.

Mennyi csodával telítődne meg az életünk, ha engednénk, hogy a Bibliában és igehirdetésben felénk hangzó isteni szó által valósággá váljon számunkra az isteni segítség! Mert Isten szava soha nem üres beszéd, hanem egyúttal cselekvés, segítség, erő és hatalom. Mindig választ ad, világosságot gyűjt, felemel, vigasztal és bátorít. Jézusban ma is élénk áll, hogy feloldozzon, és újat teremtsen.

Jézusnak ma is elég egyetlen szava, hogy gyógyuljon az élet, hogy meggyógyuljon a lelkem. Merünk-e ilyen hatalmat tulajdonítani Jézus egyetlen szavának? Hisz-szük-e, hogy mögötte a legfőbb hatalom, az Isten áll, és ha szól, akkor benne és általa az Isten szól? Az ő szájából pedig egyetlen szó is elég. Előtte állva sohasem marad konkrét segítség nélkül az ember, gyógyul, és lassan megváltozik az élete.

Csak próbáljunk mindig az egymással való beszélgetés közben – bárhol legyünk is éppen, munkában, otthon vagy útközben – közel maradni Istenhez! Úgy beszéljünk, hogy az a másik ember számára áldás legyen, abból épülhessen, erőt, útmutatást, reménységet meríthessen. ■

Isten a stabil pont

Éneklő családból került az egyetemre Jávorai Fülöp

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Sorozatunkban az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusi, lelkeszi hivatásra készülő hallgatóit szólaltatjuk meg indíttatásukról, a szolgálatot kapcsolatos elképzeléseikről, céljaikról. Jávorai Fülöp első évfolyamos teológus-lelkész szakos hallgatóval neveltetéséről, az éneklő egyházzal és a hitelességről beszélgettünk.

– Miért döntöttél úgy, hogy a teológiára jelentkezel?

– Otthon, Nyíregyházán igei alapú evangélikus neveltetésben részesültem. Családon belül olvastuk a Bibliát, az *Útmutatót*, rendszeresen áhítatot tartottunk, közösen imádkozunk. Az evangélikusokra gyakran mondják, hogy éneklő egyház. Mi családlilag is azok vagyunk. Édesapám kántor, ezért családi kamarakórusunk is volt. Nemcsak a nyíregyházi evangélikus gyülekezetben, hanem a környékbeli templomokban – evangélikusokban is, más felekezetekéiben is – szolgáltunk. Meghatározó a számomra, hogy szüleim a gyermekvállalás előtt már azért imádkoztak, hogy úgy neveljenek majd minket, hogy Istenéi legyünk. Ez nem azt jelenti, hogy feltétlenül lelkészek legyünk majd, hanem hogy bármit csinálunk is, azt keresztény

emberként, hitelesen végezzük életünk során. Isten és a családom úgy vezettek, hogy fontos legyen nekem a szolgálat. Ezért jelentkeztem a teológiára.

– Mit jelent számodra a nyíregyházi evangélikus közösség tagjának lenni?

– Nagy múltú a gyülekezetünk. Itt fontosak a hagyományok, büszke vagyok rá, hogy közünk van a Transcius-énekekhez. Nagyon szeretek azokból énekelni. A gyülekezeti ifjúsági körbe nagyon szerettem menni. Meghatározó áhítatélményeim vannak onnan.

– Gimnáziumi tanulmányaid alatt iskolatársaidnak kórust szerveztél. Miért tartottad ezt fontosnak?

– A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnáziumban tanultam. Az ének szeretetén túl úgy éreztem, hogy azokat az énekeket, amiket a gyülekezetben vagy

édesapámtól tanultam, szeretném továbbadni. Ezért alapítottam énekkart; az iskolatársaimmal a szünetekben és iskola után együtt tanultuk a zeneműveket, és iskolai alkalmakon szolgáltunk.

– Hogyan lehet a fiatalokat megszólítani?

– Nagyon fontos a hitelesség. Azon kívül, hogy istentiszteleten vagy bibliaórán hirdetjük az igét, meghatározó, hogy az életünkkel is prédikáljunk. Isten stabil pont, bátran megállhatunk benne. Sokan keresik a világban a stabilitást, jó lenne általunk is megmutatni számukra, hogy amit keresnek, az az Úrnál megtalálható.

– Mit jelent számodra az egyházzene?

– Olyan egyházzene képelek el, aminek a középpontjában Isten van. Az éneklés imádkozás. Lehet általa dicsőíteni Isten, elmélyedni az ő dolgaiban, hálát adni neki vagy gyönyörködni benne. Fontos, hogy az egyházzene ne öncélú legyen, hanem Istenről és az én kapcsolatomról szóljon. Ezen túl a zenével bizonyosságot is lehet tenni az ő szeretetéről és nagyságáról, ezért az egyházzene egyúttal missziós lehetőség is. Legyen az korál vagy ifjúsági ének, az a fontos, hogy belülről fakadó, őszinte énekké váljon, olyanná, ami a gyülekezet és Isten kapcsolatának a javát szolgálja. Fontosnak érzem a közös éneklést, a kóruséneklést. Ez nagyszerű élmény, és közösségformáló erővel is bír.

– Melyik a különösen meghatározó bibliai igéd?

– „*Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket...*” [Jn 15,16a] Ez az ige több szempontból is fontos a számomra. Eszembe jut Luther Márton életének az az epizódja, amikor egy vihar hatására fogadalmat tett Istennek, hogy elkötelezi magát mellette, és beáll szerzetesnek. Az fogott meg ebben a történetben, ahogy megígéri mindezt Istennek, és amit Isten utána véghez visz Luther életében. Luther Márton valóban hagyta Istennek, hogy ő munkálkodjon az életében. Ez nagyon meghatározó példa számomra. Abban hiszek, hogy engem is Isten választott erre a szolgálatra.

■ GALAMBOS ÁDÁM

A megrekedt reformáció

Szombat este volt, csörgött a telefon. Egy kedves ismerősöm hívott Kaposvárról, hogy ismerék-e Orosházán autómentőt, mert a reformációs busz beragadt. Ő a központban dolgozik, szeretne segítséget kérni. Elmondta, hogy a busz kereke beszorult két padka közé, és se előre, se hátra: a „Menő reformáció” megrekedt. Tizenöt telefonhívás után végre sikerült elintézni, hogy a tűzoltóság kiszálljon, és kiszabadítsa a tizenhét tonnás járművet. Megnyugodtam.

A kiszabadítás azonban hosszabb volt, mint képzeltem, mert ez a busz rendesen beékelődött a kövek közé. Jó egyórás megfeszített munkájukba került a derék tűzoltóknak, hogy elmozdítsák a járművet, de sajnos a manőver közben bizony letört a tankból egy alkatrész, és a gázolaj szép lassan elkezdett szívárogni belőle. Mivel a szerelők nem dolgoztak szombat este, így csak vasárnap sikerült újra elindulnia a busznak, s továbbvinnie a reformáció híretét más vidékekre.

Érdekes eset. Nagyon elgondolkoztatót már akkor este. Sok érzés kavargott bennem. Félelem: mi van, ha nem sikerül? Aggodalom: mi lesz a sofőrrel? Kétség: hogyan történhetett meg mindez? De jó érzések is voltak bennem. Tettvagy: ezt el kell intéznie! Hála: mennyi segítőkész ember!

Aztán ahogy teltek a napok, úgy éreztem, hogy ez az eset sok mindenre megtanított. Istennek olyan jó a humora, hogy még egy ilyen történet is fel tud használni, ezzel is tud üzeni. Ha van fülünk, szemünk, szívünk, akkor megértjük, hiszen a mi hitünk is nagyon hasonlatos ehhez a buszhoz. Bár lehet, sokan nem érzitek, hogy a hit nagyon „menő” lenne, mégis az. Más értelemben. Mert mozgásban van. A hitünk velünk együtt fejlődik, változik, alakul, úton van. Néha magasan jár, néha mélybe száll. És valljuk meg őszintén: néha megreked. Van, amikor úgy érezzük, hogy nem mozdul, nem halad, nem tud megújulni, hiába erőlködünk, elvesztettük az irányítást felette. Nem tudok imádkozni, nem olvasom a Bibliát, nem érdekel az igehirdetés, nem érint meg a baráti jó szó, vesztegtek üresen.

És milyen jó, ha ilyenkor érkezik segítség! Milyen jó, hogy van egy mennyei központ, ahol tudják, hogy tovább kell mennem, és küldenek embereket, kezet, szavakat, ígéket, imákat, amelyek kimozdítanak ebből a beszorultságból. Igen, van úgy, hogy ez a kimozdítás fáj. Sebetek szerzünk, ahogy ez a busz is megsérült. És van, hogy a lelki üzemanyagunk szép lassan elcsordogál szívünk tankjából.

Aztán vasárnap meggyógyult a busz. Vasárnap, amikor nekünk is van lehetőség-

günk lelki sebeinket összevarrni Isten igéjének gyógyító cernájával, bekötözni az őt dicsérő énekekkel, talpra állni a gyülekezeti-testvéri közösség felfrissítő erejének segítségével. Milyen jó lenne, ha így gondolnánk a vasárnapokra!

Úton vagyunk. Jézust keressük, őt követjük. És ha megrekedünk is, akkor sem kell félnünk, mert ő velünk van. Ha mi beletörődünk, belenyugszunk, belekényelmesedünk ebbe a szorult helyzetbe, akkor a reformáció is megreked. A reformáció, amely ötszázegy éve kezdődött, nem egy okoskodó szerzetes bajkeverése. Mi vagyunk a reformáció. Ti vagytok a reformáció. A Jézus Krisztusba vetett hitünk az alapja, s Isten Szentlelke által lesz élő, mozgó, menő. [...]

Mozduljatok, gyógyuljatok, induljatok! Ezt üzeni nektek ma az Úr, és ő veletek lesz az úton. Ámen! Imádkozzunk! Drága Istenünk, segíts nekünk, hogy hitünk mozgásban maradjon, új lendületet vegyen! Segíts ki a megrekedtségből, a tétlenségből, legyél velünk az úton, bármerre is járunk. Ámen!

■ SZIGETHYÉ SZENTECZKI KATALIN
(Reggeli áhítat a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumban
2018. november 20-án)

Forrás: Orosházi Harangszó – az Orosházi Evangélikus Egyházközség lapja

FOTÓ: MEZŐTUK.REFORMATUS.HU

Látni és látszani

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Látni és látszani. Ezt szoktuk mondani autóvezetőként. Nem csak nekem kell ugyanis látnom sötétben! Elméletben tudtam ezt, de a gyakorlatban még nem. Kezdő vezető voltam. Mindent jól csináltam, mégis majdnem balesetet okoztam. Útjavítás miatt le volt zárva az egyik sáv. Megvártam, míg a szemből érkező áthaladt. Az őszi, esősen szürke, de mégis nappali időben láttam ugyanis a lámpáit. A terelőtáblákon keresztül csak részleteket láttam az útból. Messzebb jött még valaki, így lendülettel indultam el. És akkor, látszólag a semmiből, ott volt egy kivilágítatlan autó. Mindketten fékezünk, én hátramenetbe kapcsolom, és kitolattam onnan. Az ütközést elkerültük. Ő valószínűleg édesanyámat emlegette, amiért hirtelen feltűntem előtte. Én azonban olyan helyen kellett hogy várakozzak, ahol semmi más nem láttam, csak részleteket a terelőtáblák között. A másik autó nem látszott, mert nem használta a világitást. Ráadásul lakott területen kívül, esős időben.

Nemrég volt vízkereszt (*epifánia*) ünnepe, amelynek eredeti jelentése így hangzik: megjelenés. Vagyis láthatóság. Láthatóvá válás. Három eseményt ünnepeleink ilyenkor: a napkeleti bölcseket, akik megláthatták első külföldiként a Megváltót. Jézus keresztelőjét, amikor először vált láthatóvá isteni küldetésé-

ben. Valamint az úgynevezett kánai menyegzőt, amely Jézus első csodája volt: először tette láthatóvá isteni hatalmát, amikor a vízből bort csinált.

Látni és látszani. Ezt olvassuk *Lu-kács evangéliumában*: „Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19,10) Ha pedig valaki elveszett, akkor nem látom. Sokszor mi magunk vagyunk azok, akik nem látunk. Nekünk jönnek, mert nem vesznek észre minket. Megváltoztunk már jó ideje, ők mégsem látják a különbséget. Bemegyünk a terembe, de senkinek sem tűnik fel. Mi is értünk valamihez, de ezt nem látják meg.

Ember voltunkból fakad az, hogy akarjuk, vegyenek észre minket. Csecsemőként még csak bömbölni tudtunk ezért. Mire nagyobbak lettünk, megy ez már máshogyan is. Rikító színűre festjük a hajunkat, csak hogy feltűnjünk másoknak. Direkt bunkók leszünk, csak ne legyünk láthatatlanok. Sok pénzt fizetünk azért, hogy egy márkajelzést reklámozzunk a cuccainkon, csak vegyenek már észre bennünket. Állandó szabályszegők leszünk, csak ne nézzenek át rajtunk. És a sort folytathatnánk tovább.

Látni és látszani. Kimondatlanul is az a legmélyebb vágyunk, hogy látszunk. Vegyenek már észre engem is! Illetve olyanok lássanak, amilyen vagyok!

Egy életen át fogtok küzdeni ezzel. Viszont nagyon sok mindent megérthettek róla, és sokkal elviselhetőbb szintre tudtok eljutni benne, mint amit most a szívetek mélyén éreztek! Az önismeret útjának hívják ezt.

Egyetlen valaki létezik csak, aki tényleg lát téged. Ő az a valaki, aki azért vált láthatatlanná, hogy te ne legyél elvesztett. Számára látszol! Még akkor is, ha te ezt nem érzed. Ő olyan szerető, amilyen vagy. Ő tud segíteni neked abban, hogy fejlődj az önismeretben, és ne legyél hajlandó bármit megtenni csak azért, hogy észrevegyenek. Ő tudja ugyanis, hogy akkor vesznek majd észre igazán, ha mersz az lenni, aki tényleg vagy. Vagyis ha mersz önmagad lenni, akkor látszani fogsz.

Látni és látszani. Ez az autósok egyik jelmondata. Aki világitást kapcsol, az látszik. Neked pedig az életedhez ott van az, aki magáról mondja azt, hogy „én vagyok a világ vilárossága” (Jn 8,12). Őt láthatod meg majd a saját lelkedben. És ő világit majd, hogy látszhassál. Ő, akinek a láthatóvá válásáról szól vízkereszt.

■ PETHŐ JUDIT

(Reggeli áhitat a miskolci Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnáziumban január 7-én, Lk 19,10 alapján)

Forrás: Egyevangelikuslelkesz.blogspot.com

Élet a Márta körben

Tavaly októberben alakult meg a Márta kör lelkes asszonyokból a bibliai szorgos, dolgos Márta nyomán. Ötleteinkkel és munkánkkal igyekszünk örömet szerezni a megajándékozottaknak, a rászorulóknak. A készített dísz- és ajándéktárgyakat árusítjuk is, hogy a befolyt összegből újra segíthessünk. Az elmúlt egy évben ez sokszor sikerült.

Az idei adventi vásárra való készülődés már az augusztusi forráságban elkezdődött, mert az előző év nagy sikerétől fellelkesülve szilvalekvárfőzést tervezünk. A hónap közepén néhány „Márta” szilvát szedett, másnap mostuk, válogat-

tuk, magoztuk, és már főztük is a nagy üstben. Az egész napi kavargatás után hatvan üveg szilvalekvárunk lett. Ez az egyik termék, amelyet azután az adventi vásáron árusítottunk. [...]

November 15-én vendégek jöttek hozzánk: a hódmezővásárhelyi „Márták” érkeztek tapasztalatot szerezni, céljainkról, tevékenységeinkről beszélgetni. Nagyné Zsuzsa lelkes asszony nagyon meghitt, interaktív áhítatot tartott, majd sor került a személyes bemutatkozásokra. Megtanítottuk őket az anygalkák fűzésére, és süteményezéssel, teázással zárult a találkozás, amellyel sikerült kölcsönösen örömet szerezni egymásnak.

Februárban terveink között szerepel eleget tenni a tatrangi [község Romániában, Brassó megyében – a szerk.] testvérgyülekezet meghívásának egy hosszú hétvége erejéig, ami szintén igen hasznos tapasztalatcserének ígérkezik. Egy szép, tavaszi napon pedig Gyulára szeretnénk majd kirándulni a legfőbb nevezetességek megtekintésére, ami a Márta kör „tanévének” szép lezárása lesz. Szeretettel várjuk a további Mártákat is jó hangulatú, szorgos együttléteinkre!

■ TARRNÉ KISS HAJNALKA

Forrás: Orosházi Harangszó

– az Orosházi Evangélikus Egyházközség lapja, 2018. advent–karácsony

REPÜNK ILLUSZTRÁCIÓ

GERHARD KIEFEL

Ma

Ma –
az idő tovasiető folyamában,
most,
abban a percben, amelyikben élsz
a tegnapi árnyai
és a holnap bizonytalanságai között...

ma –
a mindennapi élet sodrában,
sok kötelességtől megkötözötten,
ezerszer csődbe jutottan,
megelégetve magadat,
ezt a világot és a többieket...

ma –
a bénító kérdés alatt roskadozva:
„Változik-e valaha valami?”
és a mérgező valóságtól megsebzetten:
„Magad is mindig a régi maradsz”...

ma –
a gondok alpesi álma alatt
és az elmulasztottak nehézségi erejétől láncrea verően
hív téged Istened a szabadságba.

Ma –
úgy, amint vagy, mint akit megjelölt az élet,
s a naptár még nyitott napjai ellenére
már életed végén –
enged neked Isten még egyszer egészen újat kezdeni!

(Németből fordította Túrmezei Erzsébet)

Keresztény hit és ezotéria

KEPUNK ILLUSZTRÁCIÓ: JELENET A VIDÁM KISÉRTET CÍMŰ DARABBÓL (JÁTÉKSZÍN)

Miért lehet vonzóbb, népszerűbb a bioenergia-átadás, a jósnő, az auraszóma vagy bármilyen – átverős – ezoterikus kezelés annál, hogy az egyházakat s rajtuk keresztül Istent keressék az emberek? Ha keresnek is: mit találnak? Az alábbi kérdésfelvető, vitaindító cikkben az ezotéria keresztény hívek körében is tetten érhető jelenlétét szeretném körüljárni. A választ egyetlen véleménycikk természetesen nem adhatja meg, és nem is szeretné megadni, de fontos beszélni a problémáról.

Időnként elkapok egy-egy beszélgetést, amely az idősebb, tehát az aktívan tempolomba járó korosztály főként női tagjai között zajlik. Ezek gyakran szólnak ilyen-olyan egészségügyi problémákról. Kezeléseket, orvosokat ajánlgatnak egymásnak, de a beszélgetés egy pontján gyakran előkerül valamilyen – általam korábban még soha nem hallott – ezoterikus gyógy mód is.

Legutóbb a bioenergia-átadás áldásos hatásairól hallgattam végig egy ilyen kedves eszmecsere egy bizonyos „mestert” emlegetve, akihez a beszélgetés egyik résztvevője – lévén, hogy már ingyen utazhat a vasúton – gyakran „feljár” Budapestre. Bennem rögtön rengeteg kérdés fogalmazódott meg: mégis hogy van az, hogy egy-egy ilyen alkalomért akár több száz kilométert is utazik valaki, miközben a helyben lévő templomok gyakran konganak az ürességtől?

Hogy a legteljesebb természetességgel nevezik mesterüknek azt, aki ezeket az alkalmakat vezeti? Ez az elnevezés nyilván nem problémás egy cipész mesternél vagy hasonlónál, de aggályos, ha spirituális gyakorlatot átadó „mesterről” van szó, hiszen ezen a téren aligha lehetne más mesterünk, mint Jézus.

Üzenetünk a spirituális piacon

Mégis mi az, amit mi nem teszünk meg, hogy vonzóbbá tegyük az üzenetet, azt, hogy az „életet adó energiára”, a „gyógyító jelenlétre” szerintünk hol lehet valóban rátalálni? Miért van szükségük a mi híveinknek is erre a sok szemfényvesztésre, és miért nem vértessük fel őket – teológiailag – megfelelőképpen az átverésekkel szemben? Nem elég karizmatikusak a lelkészek, gyülekezeteink

vezetői? Vagy túlságosan azok, és ezért elvágólagosnak tűnnek?

Hogy van ez, hogy ekkora az igény, az éhség a spirituális tartalmak iránt, és mégsem tudunk igazán belépni erre a piacra? Vagy a keresztény tanítás, a keskeny út önmagában nem teszi lehetővé, hogy a mi hittartalmaink ezen a piacon kelendők legyenek?

A kérdés szerintem nem az, hogy van-e a vallásnak, így a keresztény üzenetnek létjogosultsága a posztmodern társadalmakban, hanem az, hogy ezen a beláthatatlanul sokszínű „spirituális piacon” hogyan találhatja meg az embereket. Hogy képes-e állítóként, akár a más milyenségtől való félelmét maga mögött hagyva megjelenni itt. Ehhez az embereknek a vallásokkal kapcsolatos viszonyát sem árt tisztázni, ugyanis a mai embernek úgy kell megtalálnia a számára legmegfelelőbb módszert a spirituális szükségleteinek a ki- és megelégsére, hogy nem lát egyedül üdvözítő utat, hiszen azt ezerféle spirituális gyógy mód ígéri.

Mindeközben egy racionális alapon működő társadalom elvárásainak is meg kell felelnie azzal az elkerülhetetlen feszültséggel, amely abból ered, hogy a benne élőknek észszerű keretek között

kell megtalálniuk bármiféle „transzcendens értelmet”, illetve azt, ahol erről racionális keretek között beszélhetnek.

A kezelések eredménye ezért lehet hangsúlyos, a bevezetőben említett beszélgetés is erre futott ki: az illető hölgy annyival jobban érzi magát, amióta bioenergia-átadásra jár, hogy annak orvosilag kimutatható eredménye is van már. Ezzel nehéz versenyezni, hiszen a kereszténység és tanítói számára mindig is a lélek volt – kellene, hogy legyen – a szakterület, nem a test, illetve teológiai alapon a test csak a szenvedés szűrőjén keresztül válik érdekessé.

Nem megsérteni – tanítani

Azért is nehéz ezt a kérdést feszegetni, mert egyrészt az ezotéria, a babonák és az ártatlan szokások közötti határok gyakran elmosódnak, másrészt adott esetben olyan mélyen meghatározzák egy-egy közösség, család vagy templomba járó ember életét, hogy nehéz róluk reflektált beszélgetést folytatni úgy, hogy ne az illető hibáztatása, hanem nyitott, értő, mégis egyenes álláspont menjen át. És talán az is szempont lehet, hogy ha már templomba egyébként is kevesen járnak, és akik járnak, egyre idősebbek, legalább azokat ne sértsük meg, akik még itt vannak.

Egy romániai, magyarlakta falu református lelkipásztora mesélte egyszer, hogy mennyire komolyan és alapjaiban határoz-

zák meg a hívek, presbiterek életét különböző babonás szokások, legfőképp a halottaktól való félelem, illetve azok tisztelete. Szolgálati idejének kezdetén nemegyszer orra esett a seprűben, amelyet a lelkészi iroda ajtajában keresztbe helyeztek el halottak napja környékén, hogy az arra tévedő szellemeket elűzze; az iroda ablakába tett gyertya is hasonló célt szolgált. A lelkipásztor – aki egyébként nagyon komolyan szokott készülni az ígéhirdetéseire – azt az utat választotta, hogy igyekezett prédikációkon, bibliaórákon keresztül szólni a babonás hívekhez, megtanulni az ő nyelvükön átadni azt az üzenetet, hogy miért nincs erre szükségük. Így legalább azt elérte, hogy a seprű az első évek után elmaradt az iroda ajtajából.

Kényelmes hagyománytisztelet?

Ehhez a kérdéskörhöz azt is fontos lenne látni, hogy a „mai ember” vallásélményét nem azoknak a szempontja határozza meg elsősorban, akiknek a vallási tapasztalat állandó valóságként van jelen az életükben, vagyis – Max Weber szavaival élve – nem „religious virtuosi”-k, hanem olyan emberek, akiknek nincs megrendíthetetlen bizonyosságuk a dolgok vallásos mibenléte felől, vagy akiknél a vallási hiedelmek nagy része egy társadalmilag közvetített hagyományban gyökerezik. Ebből azt a következtetést is levonhatjuk, hogy az aktív, templomba járó hívek jelentős ré-

sze az utóbb említett csoporthoz tartozik, és inkább hagyománytiszteletből jár templomba, mintsem lelki feltöltődésért, a hittartalmak miatt vagy teológiai látásmódjának elmélyítése céljából.

Ha ez így van – és a templomba járó, aktív hívek az idő múlásával egyre kevesebben lesznek –, hogyan szólíthatnánk meg mindazokat, akik a körön kívül vannak? Elkényelmesedtünk ebben az – úgy tűnik, sokszor teljesen reflektálatlan, tartalom nélküli – hagyománytiszteletben, nem vettük vizsgálat alá a mélységét és megtartóerejét, és talán be kellene látni, hogy nem sok minden van, ami ebből a szokásos módon a fiatalabb generáció számára átörökíthető lenne.

Mindez a nemrég elmúlt karácsony körüli mizériában is látható. Át tudjuk adni Krisztus születésének örömét, a valódi üzenetét úgy, hogy az áttörjön a felszínes csillogáson? Ráadásul épp olyan időszakban, amikor az emberek szíve tényleg nyitva áll a szeretet üzenetére? Hogyhogya nem tudjuk őket elérni, amikor mindenhol karácsonyi dalok szólnak, és minden főtéren jászolba fektetve ott fekszik a kis Jézus? Mi ott vagyunk mellette minden főtéren? Ott vagyunk a karácsonyi forgatagban? Ott vagyunk a lelki megnyugvást ígérő módszerek kínálatában? Ott kell lennünk egyáltalán? Hol vagyunk, és mit üzenünk? Lát minket valaki?

■ LABORCZI DÓRA

Cikkünk eredetije a Kötőszó evangélikus blogon jelent meg január 5-én

FOTÓ: MOLNÁR MÁTÉ LÁSZLÓ

Adjunk vagy ne adjunk?

AVáci utcában találkoztam ezzel a koldussal. A december végi ünnepi forgatagban szívszorító látvány volt a hidegben, hóesésben. Emberi lény nem kerülhet ilyen helyzetbe, bárki legyen is a ruha alatt, bárkik küldték is őt az utcára.

A ruha, amelyet viselt, egy bizonyos koldusmaffia „formaruhája”. Tizenkét évvel ezelőtt Ungváron láttam először ilyen öltözetben kéregetőt: látványos, érzelmekre ható külső megjelenés és pozíció. A személyt nem lehet látni, nem lehet vele beszélni, bárki lehet: férfi, nő, gyermek. Valóban létezik a pénzkeresésnek ez a

furcsa módja. A kolduló talán semmit sem kap a bevételből, amellyel el kell számolnia tartóinak.

Egy időben a gyülekezeti lelkesítő szolgálatom mellett utcai szociális munkát is végeztem Budapest VIII. kerületében. Ott megismertem a szegénység, a kiszolgáltatottság mélységeit, a hajléktalanság, a prostitúció, a drog- és emberkereskedelem könyörtelen törvényeit.

Élénk társadalmi vitát vált ki manapság a hajléktalanok ügye. Mint sok más kérdést, ezt is megterhelik a pártpolitikai csatározások. Ezen a helyen nincs lehetőség a témát összetettségében megközelíteni,

de annyit megállapíthatunk, hogy nem emberhez méltó az utcán élni, tengődni, nyomorogni, haldokolni. A különböző színvonalú hajléktalanszállókon van elég hely. Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy nem könnyű együtt lenni fáradt, sok esetben szenvedélybeteg embereknek. A szállókra nem lehet bevinni alkoholt, kislátatot, de lehet fürödni, enni, aludni fűtött helyiségekben. A szükséges orvosi ellátást is megkapják a betegek.

A szociális munkások azon vannak, hogy a kivezető utat megtalálják az egyén számára. Számtalan drámai történetet ismerünk családi krízisről, válásról, alkoholizmusról, munkanélkülségről. Ezeket kibogozni, a kivezető utat megtalálni nehéz feladat. Az utcán élők nagyjából három csoportba tartoznak. Akik nem túl régen kerültek ilyen helyzetbe, azokat viszonylag könnyű segíteni, rehabilitálni, ha ők is akarják. A nagy többség, ha szenved is, nem akar, nem tud változtatni helyzetén, nem lát kiutat, nem hisz a megoldásban. Ők nem szívesen mennek be szállókra sem. A harmadik csoport a legreménytelenebb: akik már annyira leépültek testileg és lelkileg, hogy nem képesek döntést hozni, sok esetben kommunikálni sem. Sorsuk az elmúlás vagy az ellátórendszerben való vegetálás.

Jószívú, segíteni akaró emberek lelkiismeretét megterheli az utcán élők látványa, sorsa. Mégis, úgy gondolom, az utcai kéregetőknek nem célszerű adni, különösen nem pénzt, mert nem ismerjük az élethelyzetüket. Az ilyen ad hoc segítség nem hatékony, leginkább önmagunkat nyugtatjuk meg vele. Szakmai ismeretek és segítség nélkül nem szabad megközelíteni ezt az összetett problémát.

Környékünkön lehetnek olyan kéregetők, hajléktalanok, „állandó ismerőseink”, akiket figyelemmel kísérünk, elbeszélgetünk velük, néha segítünk is nekik. A legtöbbet úgy tehetjük értük, ha besegítjük őket az ellátórendszerbe.

Ha igazán felelősséget érzünk embertársaink iránt, akkor imádságos szívvel vegyük számba rokonainkat, munkatársainkat, ismerőseinket, a gyülekezet tagjait. Egészen bizonyos, hogy Isten mutat majd olyanokat, akiknek rendszeresen segíthetünk testi, lelki, szellemi síkon.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

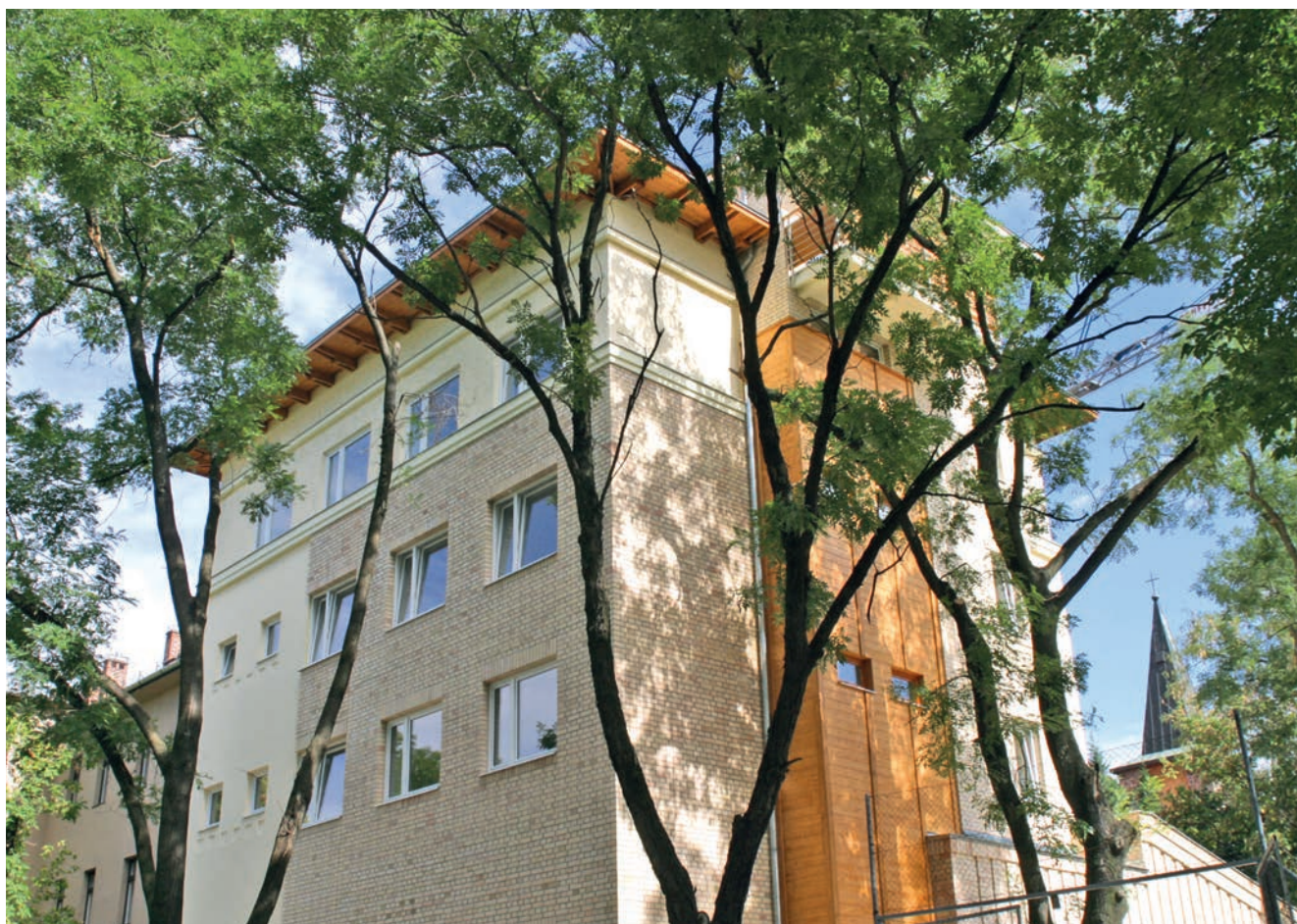

A SZERZŐ FELVÉTELE

Ha a pályaválasztáson gondolkodsz

Kérdezz, és merj elindulni!

Oktatók és hallgatók hittudományi egyetemünk képzéseiről

FOTÓ: BENKÓCZY PÉTER ANDRÁS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem ősszel induló képzéseire február 15-ig lehet jelentkezni. Miért jó teológiát tanulni? Mit jelent a hivatás, és hogyan ismerjük fel a kapott elhívást? Miért lehet vonzó a 21. században a lelkész, a hittanár, a kántor szak? Miért jó hittant tanítani? Az egyetem néhány oktatója és hallgatója válaszolt lapunk kérdéseire.

„Máté evangéliuma szerint egykor három bölcs indult útra napkeletről, követve a csillagot, hogy rátaláljon az újszülött királyra. A vízkereszt történetben a messi földről érkező mágusok valódi keresők voltak – mondja Csepregi Zoltán egyháztörténész-professzor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) rektora. – Nem nyugodtak addig, amíg saját szemükkel meg nem látták a Gyermeket. Ma is ugyanúgy igaz, mint egykor: a kereső emberek komolyan odafigyelnek a

jelekre, és mernek bátran kérdezni. Az egyházi hivatás választásának folyamata is ilyen figyelmes keresést takar. Lehet távolabbról és közelebről is indulni, a lényeg az, hogy kutassuk a jeleket, amelyek megszólítanak, és irányt mutatnak.

És a legfontosabb: bátran kérdezzünk! Mert ez a bölcsék – az Isten bölcsességére vágyók – útja. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a három bölcs analógiájára a lelkészi, hittantanári és kántori hivatásra készíti fel mindazokat,

akik egyházi szolgálatra készülnek. Keres, kérdezz, és a bölcsék példájára merj a végén akár más úton is elindulni, mint ahogyan eredetileg tervezted! Merj pályát módosítani, merj változni és váltani! Hiszen az elhívás dinamikus folyamat, és februártól esti tagozaton elindul a másoddiplomás lelkészképzés is” – teszi hozzá a rektor.

Állandó párbeszédben

Arra a kérdésre, hogy miért lesz ma valaki lelkész, hitoktató, hittanár, kántor, egyházi munkatárs, Pángyánszky Ágnes, az EHE Gyakorlati Intézetének vezetője, a teológus mesterszak specializáció felelőse így válaszol: ►

„A mai társadalom racionális és egyéni spirituális köntösébe jól beburkolva sokak számára nehezen elképzelhető, hogy egy fiatal vagy felnőtt ember Isten hívó szavának engedelmességhozzájárulását válasszon. A versenyszférával harcba szállni nem kívánó fizetések, az ország egyik végéből a másikba mobilitásként definiált költözések, a napi szinten százaléka kihívásnak való megfelelés nem biztos, hogy első látásra vonzóvá teszik az egyházi pályát választók életét. Mégis vannak olyanok, akik meghallják a hívást, és lelkészek, hitoktatók, hittanárok, kántorok, gyülekezetvezetők, egyházi munkatársak lesznek.”

És mindezt mégis miért? „A válasz, amennyire bonyolult is lehetne, annyira egyszerű: a bennünket mindenképpen elterelő Isten miatt. Jézus Krisztus miatt, aki alkalmatlanokat tud alkalmassá tenni még a másokért végzett szolgálata, az evangélium hirdetésére is. Az egyházi szolgálatra vállalkozó ezt a világot – és benne az ember életét – az Isten szemével szeretné látni, ezért hallja meg a hívó szót, ezért engedelmességhozzájárul, és ezért válik belőle munkatárs. Az Isten országát építők közösségének »mégis« munkatársa.”

„Tanítani izgalmas. Hittant tanítani pedig egészen különleges vállalkozás –

ezt már Kodácsy-Simon Eszter, a EHE Valláspedagógia Tanszékének megbízott vezetője mondja. – Tanítani azért jó, mert olyan dinamikus és állandóan aktuális folyamat részesei lehetünk, amelyben mindig párbeszédben vagyunk másokkal és ennek következtében önmagunkkal. Miközben mások gondolatait, szempontjait, értékeit, világát ismerjük meg, és együtt haladunk velük egy közös úton, szembenézhetünk saját gondolatainkkal, újragondolhatjuk ismereteinket, és formálhatjuk saját magunkat is. Hittant tanítani azért különösen izgalmas vállalkozás, mert minden tanítási vonatkozást olyan élet- és hitkérdéseken keresztül tapasztalhatunk meg, amelyek ha egyszer megérintik az embert, utána mindig vele maradnak.”

Mozgás, megújulás, evangélium

És hogyan látják mindezt a még „képeződők”, az egyetemi hallgatók?

„Sokak szerint merész vállalkozás ma teológiát tanulni és a lelkesi hivatásra készülni. Ám minden egy elhívásélménnyel kezdődik, egy személyes és különleges történettel. Mindenkinek más és más, de ez lesz az, ami biztosan végig elkísér a teológiai tanulmányok alatt, és még az után is

– vallja Mrkva Renáta ötödéves teológus-lelkész szakos hallgató. – Az elhívásnak meghatározó része a kételkedés, az elhatározás és a kitérés. Az évek során párszor eljutunk odáig, hogy elgondolkodunk azon a kérdésen, alkalmasak vagyunk-e erre a feladatra. Rádöbbenhetünk, hogy a magunk erejéből sosem tudnánk megfelelni, de Isten szólított meg mindannyiunkat, ő az, aki alkalmassá tehet bennünket, hogy hirdessük az evangéliumot, és végezzük a szolgálatokat. A tanulmányok alatt különleges élményekben van részünk, személyesen megtapasztalhatjuk a gyülekezetekben való szolgálatot. Gyakorlati lehetőségeket nyújt a képzés, és sok tapasztalatot ad. Egy közösség tagjává válunk, amelyben együtt készülhetünk fel a hivatásunkra. Támogathatjuk egymást, és közös teológiai beszélgetéseket folytathatunk.”

Szidoly Roland ötödéves teológus-lelkész szakos hallgató az elhatározás megszületéséről beszél: „Van, hogy könnyen, van, hogy sok vívódás után születik meg a teológiai tanulmányok mellett való döntés. Az biztos, hogy érdemes rálépni erre az útra. Itt új tudományterületek, megközelítések tárulnak eléink az évek alatt, és egy nyitott, gondolkodó közegben formálódáson megyünk keresztül. Teológiát tanulni mindig izgalmas és a »megszokottól« kicsit eltérő feladat.

A 21. században egy lelkésznek számos területen helyt kell állnia: a gyülekezeti élet irányításában, az idősek látogatásában, a fiatalok megszólításában, hittanórák tartásában, prédikációk írásában. Mindenhez persze nem érthetünk teljesen, de megtalálhatjuk azokat a területeket, amelyek hozzánk a legközelebb állnak, amelyekben otthon érezzük magunkat. Szerintem ma azért érdemes különösképpen is a lelkési és hitoktatói hivatást választani, mert mindig megújulásra készítenek, úgy, hogy mellette megőrizzem a régit, mai, élő nyelven beszélek a mindig állandóról. Kihívások elé állít, hogy valamennyi célcsoporthoz eljuttassam a Krisztusról szóló örök evangéliumot. Mozgás, megújulás, evangélium, tradíció, szolgálat, lendület – e szavak határozhatják meg ma hivatásunkat.”

Isten közelében lenni

„Ha elhívást érzel a gyermekekkel való szolgálatra, Isten ígéjének közvetítésére, és ezeken túl indíttatásod van egy köz-

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem 2019 szeptemberében induló képzései

- Nappali tagozat: teológus-lelkész osztatlan mesterképzés • hittanár-nevelőtanár osztatlan mesterképzés.
- Esti munkarendben: katekéta-lelkipásztori munkatárs alapképzés • kántor alapképzés • hittanár-nevelőtanár rövid ciklusú mesterképzések oklevéllel rendelkezőknek • részismereti képzés teológia osztott mesterképzésre készülőknél.
- Levelező munkarendben: teológia osztott mesterképzés választható specializációkkal (biblikum, lelkész és szociáletika).

A képzésekről részletesen az egyetem központi honlapján (Teol.lutheran.hu), valamint a Kozossegben.hu oldalon lehet tájékozódni. Jelentkezési határidő: 2019. február 15.

ismereti szak elsajátítására, akkor hadd ajánljam figyelmedbe az Evangélikus Hittudományi Egyetem osztatlan hittanárképzését – ezt már Varga Nárcisz negyedéves hittanár szakos hallgató mondja. – A képzés során a szakpárunk másik felét – például esetemben a történelmet

– az Eötvös Loránd Tudományegyetem valamelyik karán hallgatjuk, megtapasztalva ezzel a kis és a nagy egyetemek adta lehetőségeket, nehézségeket és persze az örömeiket is. Itt, a teológián sok óránk megegyezik a lelkész szakosokéval, így velük együtt mélyítjük el tudásunkat, készülünk fel a közös hivatásra. Bár kis közösség vagyunk, nincs hiány a programokból, kerti partikból vagy tanulmányi kirándulásokból, így nemcsak az órákon, hanem azokon túl is együtt készíthetünk az Istentől kapott szolgálatra.”

Slezák Bence harmadéves teológus-lelkész szakos hallgató így válaszol: „Van egy jó barátom, akivel időről időre összefutunk és beszélgetünk. Szóba kerülnek különböző filmek, események, élmények, hírek, munka, tanulás, család és minden egyéb. Aztán persze elhangzik a kérdés, amire már szinte készülsz, hiszen az én szkeptikus barátom újra meg újra felteszi nekem: »Na, és még mindig szereted, amit tanulsz? Még mindig látod értelmét?« Hajlamos vagyok rutinból válaszolni erre a kérdésre, érkezzon bárhol. Mit is keresek én itt? Amit mindenki: az igazságot és a szolgálat lehetőségét. De talán fontosabb kérdés: hogyan találtam ide? Hogyan vettem észre, hogy menedékre lelhetek az Isten közelében ebben a félelmetes, szorongató, elmagányosodott világban, ahol mindenki egymásnak ugrik? Egyszerűen: voltak, akik meséltek nekem Istenről – szavakkal és az életükkel. Rajtuk keresztül Isten szólt hozzám, áthatolva a világ zaján. Így a válaszom: »Igen, egyre jobban szeretem. Egyre több értelmét látom.«”

■ GALAMBOS ÁDÁM

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Lehetőséget adni mindenkinek

Bonyhád nagy múltú, biztató jelenű evangélikus iskolája

A Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégiumra egy ország figyelt fel, amikor néhány éve egy középiskolai rangsornak az előkelő ötödik helyén végzett. E rangsorban aszerint szerepeltek az intézmények, hogy melyik tud a legtöbbet fejleszteni a diákjain. Mi áll az azóta is tartó siker háttérében, hogyan tudnak felzárkóztatni, továbbtanulásra ösztönözni hátrányos helyzetű tanulókat is? Ennek jártunk utána a helyszínen.

Talán a Völgység egyik legszebb épülete a bonyhádi evangélikus gimnáziumé. Az 1908-ban emelt, sárga, szecessziós főépület lenyűgözi az arra járókat.

Tolna megye lankás, dimbes-dombos táján – ahol a 19. században még nagyszámú német ajkú evangélikus lakosság élt – 1806-ban alapították a lutheránusság szándéka szerint iskolát Sárszentlőrincen. Akkor az intézménynek kettős célja volt: egyrészt hazafias érzelmű, a nyelvben jártas tanítók képzése, másrészt a továbbtanulni vágyó ifjaknak megfelelő műveltség nyújtása – olvashatjuk az gimnázium honlapján

is az intézmény történetét. Ebben a három évfolyamos kisközpontban tanult 1831–33 között Petőfi – akkor még Petrovics – Sándor is. 1870-ben költöztették az intézményt a Völgység virágzó fővárosába, Bonyhádra; 1949-ben államosították, 1992-ben került vissza az evangélikus egyház tulajdonába.

Az iskola tehát lassan százötven éve áll a város szívében, hatalmas, ligetes udvarral körülvéve. A műemléki védettségű főépület mellett régebbi és újabb épületszárnyak – kollégiumi rész, tornaterem, sportcsarnok – és sportpályák is helyet kaptak, tanúskodva a folyamatos fejlődésről.

Hozzáadott pedagógiai érték

A gimnázium padjait koptatta nem egy olyan diák is, aki később nagy nevet szerzett: ide járt például Ordass (akkor még Wolf) Lajos, egyházunk püspöke; Lotz János nyelvész, a Stockholmi, illetve a New York-i Columbia Egyetem professzora; évtizedekkel később Nusser Zoltán Széchenyi-díjas neurobiológus, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetének kutatócsoport-vezetője; ifj. Katz Sándor részecskefizikus, az Akadémia doktora, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar Elméleti Fizikai Tanszékének professzora, az egyetem második legfiatalabb tanszékvezetője. Az iskolához való jó viszonyt pedig az is mutatja, hogy a tantestület nagyjából húsz százaléka öreg-

diák, tehát az iskolapadból a katedrára tért vissza.

Amikor Gúth Tamás igazgatóhelyettes körbevezet a gimnáziumban, elsőként az tűnik fel a látogatónak, hogy a diákok figyelmesek, az idegen felnőttek is előre köszönnek. Nyomuk sincs kínos, elmogott mondatoknak, tisztán hangzik mindenkitől a „jó napot kívánok!”.

A rendszerváltozás után nehézséget okozott az intézményvezető megválasztása az akkor állami működtetésben lévő gimnáziumban. Az alkalommal élve a Tolna-Baranyai Egyházmegye akkori espere, Krähling Dániel felvetette, hogy ismét egyházi intézményként működhetne az iskola. A felvetést minden érintett szereplő támogatta, így 1992-ben visszakerült a Magyarországi Evangélikus Egyház tulajdonába az intézmény. Az egyházi újraindulás időszaka komoly kihívásokkal volt teli. Aztán évről évre fejlődött az iskola, több lett a diák, több lett a tanár.

A kompetenciamérések eredményei szerint most a huszonegyedik a gimnázium országos szinten. A továbbtanulási arány igen magas: kilencven száza-

lék körüli a felsőoktatásban a választott szakokra bejutók aránya. Az emelt szintű érettségik száma is kiemelkedő a környékbeli iskolákhoz képest – árulja el Gúth Tamás.

Amint a már említett országos rangsor is mutatja (készítője Nahalka István oktatáskutató, a *Még egy rangsor!* – A gimnáziumok eredményessége kicsit másképpen című, az interneten elérhető írásában olvasható), a Petőfi-gimnázium nagyon hatékonyan fejleszti a hátrányosabb helyzetű diákokat. A hozzáadott pedagógiai értéket mérő vizsgálatokon az el-

múlt időszakban mindig jól teljesített a gimnázium – merthogy a tantestület azt vallja: nemcsak az a teljesítmény, ha egy amúgy is jó képességű, motivált diákot még magasabbra emelnek, hanem az is, ha adott esetben egy mélyszegénységben élő fiatalnak, aki olykor egészen kevés családi támogatással, motivációval, ugyanakkor tanult tehetetlenséggel érkezik ide, esélyt kínálnak.

Az Arany János tehetséggondozó programban jelenleg is mintegy százötven diák tanul az iskolában. „Őket megpróbáljuk arra motiválni, hogy merjenek főiskolára-egyetemre jelentkezni. Mi ebben vagyunk jók” – összegez az igazgatóhelyettes.

Tanulási nehézséggel küzdő diájkjuk most a hétszázból csupán tíz van; némelyikük diszlexiás, diszgráfiás, hárman Asperger-szindrómások. És fontos megjegyezni: a befogadó, támogató légkör elismeréseként Andorka Gábor igazgató 2018 végén az Autisták Országos Szövetségének Senpai díját vehette át egy itt érettségizett autista diák kezdeményezésére, mert az intézmény megfelelő körülményeket biztosított számára az érettségire való felkészüléséhez és a vizsgához.

Nem csak az evangélikusoké

A diákok között természetesen szép számban vannak nem bonyhádiak is. Tavaly óta új, nagyobb iskolabusz szállítja

a szekszárdi tanulókat a Petőfi-be; mert hogy a hétszáz gimnazistából több mint százan a tolnai megyeszékhelyről jönnek. De járnak Kalocsáról, Szegedről, és nemrég jelentkeztek Délvidékről is. Összeségében a tanulók hatvan-hetven százaléka kistelepülésekről származik, de van budapesti diájkjuk is.

A gimnáziumba való felvételnek nem feltétele az evangélikus kötődés. „Van muszlim tanítványunk is, de a családja nyitott, az evangélikus hittant választotta” – meséli Magyariné Medve Alexandra, a másik igazgatóhelyettes. Az áhítokról nagyon pozitívak a visszajelzések. Ezeket az alkalmakat hat év óta hétfő reggelként harminc percben tartja Makán Hargita iskolalelkész. ▶

A bonyhádi evangélikus gyülekezettel való kapcsolat egyénenként változó: a városbeli evangélikus diákoknak természet-szerűen élő a kapcsolatuk a közösséggel, a többieknek már kevésbé. Volt már arra kísérlet, hogy a vasárnapi istentiszteleten működjenek közre a diákok. De ez sajnos elhalt, mert azok a tanulók, akik szívesen csinálták, máshol is rendszeresen szerepelnek, versenyekre mennek, így nem tudtak beépülni a gyülekezet életébe.

„A gyülekezetépítésben valóban fontos szerepet kell, hogy játsszon az iskola. Ennek különféle lehetőségeit folyamatosan keressük. A most újonnan induló egyházmegyei missziói napon nagyon sok diákunk vett részt és segített. Szeretnénk, ha ilyen alkalmak által betekintést nyernének az egyház életébe, és így apró lépésekkel közelebb kerülnének az evangélikussághoz” – fogalmazza meg e területen a célt Gúth Tamás.

Természetes az összefogás

Az uradalmi birtoknak is beillő területen japánkert is van. Ezt a közösségi teret Ónodi Szabolcs korábbi igazgató elképzelései alapján alakították ki. Az erdősmecskei gránitbányából hozták az alapanyagot, mintegy nyolcvan tonna gránitot. Több héten keresztül talicskázta, a szakmunkán kívül – a tő kialakítása, a burkolás és hasonlók – mindent együtt csináltak szülők, diákok, tanárok. De a társadalmi munka kéznyma látható a tornacsarnokon is: a tetőszigetelést ugyancsak tanárok és szülők végezték el.

A sportcsarnok azért is különleges, mert az ország második legnagyobb atlétikai csarnoka. A gazdasági válság idején tönkrement cipőgyár épületét alakították át. A legtöbb atlétikai sportághoz megvannak itt a tárgyi és személyi feltételek, ez is lehet az oka, hogy az országos versenyeken az iskola diákjai igen szép eredményeket érnek el.

A csarnok impozáns, tágas tere alkalmas – minthogy több mint ezren férnek be egyszerre – a mindennapos testnevelésen túl az iskolai bálók és más rendezvények helyszínének is. Itt tartják az iskola jelentősebb rendezvényeit: a szalagtűzőket, a sporteseményeket, eredményhirdetéseket és a hétfői áhítatokat. De itt zajlanak a tanárok és a dolgozók közös családi programjai és összejövetelei is. A húsvét az egyedüli ünnep, amikor

az istentiszteleteket a bonyhádi evangélikus templomban tartják.

Az összefogás nem csak a közös parképítésben öltött testet, másban is tetten érhető. Például abban, hogy az iskola a szokásos adventi süteményvásár bevételét egy-egy jó ügy támogatására fordítja. Tavaly egy májtranszplantáción átesett diák otthoni steril szobájának a kialakításához járultak hozzá – több mint egymillió forinttal! –, és erről a házi készítésű finomságokat áruló diákok is pontosan tudtak, amikor megkérdeztük tőlük a gyűjtés célját. Mindemellert van diák-önkormányzatos gyűjtés is; az itt befolyt összeg most a helyi kutyamenhelynek megy.

A szeretetvendégség elnevezésű program még az egyszázalékos kampány részeként indult, „Tedd teljessé a mosolyt” mottóval. „Továbbfejlesztettük az alap gondolatot: meghívjuk négy környékbeli szociális intézmény lakóit, együtt töltjük a napot, közösen ebédelünk. Kírándulás, meseolvasás, verseny, akár kutyás bemutató a program. Az alkalom aztán rövid istentisztelettel zárul, Aradi András esperes úr prédikációjával. A résztvevőkről készül egy közös kép, ezt mindenki megkapja” – meséli Gúth Tamás.

Szervezőszerepben

Az iskola részt vesz a város életében is. Járnak petőfisek a helyi zeneiskolába, így természetes, hogy Bonyhád több hivatalos rendezvényén fellépnek egy-egy zeneszámmal. Hagyománya van annak is, hogy a gimnázium egyik tanára mondja a beszédet, vagy diák szaval, amikor a temetőben megkoszorúzzák a város szülöttének, Perczel Mór honvéd tábornok-

nak, az 1848–49-es szabadságharc egyik katonai vezetőjének sírját. Az adventi időszakban pedig az adott év tizedikes osztálya ellátogat a város szociális intézményeibe, és műsort ad. Az idősek otthonában a farsangi bált is az iskola segítségével szervezik.

A Petőfi komoly szervezőszerepet is betölt, a régióban itt zajlik a versenyek jó része, de a gimnáziumból is jutnak tovább a legtöbbször a megyei vagy országos fordulókba – tudjuk meg Magyariné Medve Alexandrától. „Összességében azt tartjuk, hogy nem versenystállóként működünk, de hangsúlyozzuk a versenyek személyiségformáló szerepét” – teszi hozzá. Határainkon belül és túl egyaránt ismerik már a petőfis szervezésű Ordass Lajos retorikaversenyt, Lotz János helyesírási és szövegértési versenyt, a Földgömb nemzetközi középiskolai földrajzversenyt. De nem csupán ezek jelentik a versenykínálatot. Összesen tizenhárom saját szervezésű vetélkedőt kínál az iskola: történelmi versenyeket, német szövegértési versenyt, angol blogversenyt, kémia-, biológia-, matematika- és sportversenyeket is.

„Minden diákunkat ösztönözzük, hogy legalább egyszer versenyezzen, mert így össze tudja mérni a tudását a többiekével. Ennek valóban nagyon komoly személyiségformáló hatása van, ezt sok pedagógiai tanulmány is bizonyította, és tapasztaltuk mi magunk is” – emeli ki Gúth Tamás. A versenyeknek egy másfajta sikerét mutatja, hogy vannak olyan diákok, akik általános iskolásként egy itt rendezett vetélkedőn ismerkedtek meg az iskolával, megtetszett nekik, és ide felvételiztek.

Mint Magyariné Medve Alexandra elmondja, kevés a fejelemli probléma.

Azt persze nem gondolják a pedagógusok, hogy nem kerülhet a diákok közé például dohánytermék, alkohol és kábítószer.

Egymásra figyelve

„Nem hagyjuk magukra a diákokat, beszélünk erről. Ez egy tizenötezres város, nagyjából ismerjük egymást. Sok délutáni programot kínálunk, figyelünk arra, hogy a gyerekeink hol vannak. Ha valaki beiratkozik valamelyik programra, de utána nem látogatja, akkor utánajárunk, hogy mi lehet a háttérben, felvesszük a kapcsolatot a szülőkkel, nem hagyjuk a diákjainkat elkallódni” – szögezi le az igazgatóhelyettes. Az értelmes szabadidő-eltöltést szolgálja az is, hogy az atlétikai csarnokot és a gimnázium más létesítményeit estig használhatják a diákok, és élnek is a lehetőséggel.

Tanárból is van utánpótlás

Az iskolába nem csak sok diák jelentkezik, örömmel jönnek a tanárok is, több tucat önéletrajz fekszik az igazgató asztalán. Tanárihiányról nem lehet tehát beszélni, még a természettudományos tárgyakat oktató pedagógusok esetében sem, pedig e területen országos a gond. Örömmel, hogy nagy a fiatalok aránya a tantestületben, mert a nyugdíjba vonulók helyére ifjú pedagógusok is jelentkeznek. Például a két éve átvett általános iskola vezetőjének az életkora is hármassal kezdődik.

A kollégium külön birodalom: színházlátogatásokat, különböző programokat szerveznek a tanárok a lakóknak. Még lövészet is van, néhány éve indult

egy hozzáértő kolléga kezdeményezésére. És ugyan szoros az együttműködés az iskolával, szakmailag teljesen független a kollégium, amely nem csupán szállást nyújt, hanem fejlesztő programokat is – árulja el Magyariné Medve Alexandra.

A kollégiumból a parkon át a főépület felé sétálva szobrokra lesz figyelmes az ember. Ezeket, mint megtudtuk, a gimnázium kerekesszékes portása alkotta. A reformáció indulásának ötszázadik évfordulójára is készített egy igen összetett alkotást, amely egyúttal emlékeztet a huszonöt éves bajor–magyar evangélikus egyházi partnerkapcsolatra, illetve arra is, hogy ugyancsak negyedszázada kapta vissza az egyház az iskolát.

A pedagógusok a technikai személyzet munkájáért különösen hálásak, mert a közös munka mindig gördülékeny, a rendezvényeken kifogástalan a hangosítás, helyén van az utolsó darab kikészített pogácsa és pohár víz is.

Nyitott igazgatói szoba

Andorka Gábor hat éve vezeti az intézményt. „Amit nyújtani tudunk, az »evangélikus plusz« egyre több szülő számára vonzó. Sokan olyanok is ide íratják a gyermeküket, akiknek semmilyen kötődésük nincs az egyházunkhoz, de még a keresztény hithez sem” – mondja a történelem szakos igazgató.

Ám a gimnáziumban megtörténhet a változás: a 2018/2019-es tanévben is öt ilyen, korábban kötődés nélküli diák fog keresztelkedni, konfirmálni.

Arra a kérdésemre, hogy mint intézményvezető miként kezeli a renitenseket, így válaszol: „Ha valaki megbotlik, és bekerül hozzám, akkor mindig elmondom,

hogy a házirend szerint kijáró büntetés helyett milyen más megoldást tudok elképzelni. Például lehet adott ideig az áhítaton szolgálni vagy az énekkarban énekelni. És lássunk csodát, ez rendszert működik. Például van két lakli srác, akik már rögtön szeptemberben, az ideérkezésükkor bajba kerültek, de amióta itt vannak, másfél éve a kórus tagjai, mert megszerették a közös éneklést-zenélést. Természetes, hogy a komoly kihágásokért a megfelelő büntetést kapja a diák, de az apróbb hibák esetében fontos a lehetőséget megadni, hogy egy építő jellegű feladattal javítson. És sok diák él is ezzel a lehetőséggel, mert úgy gondolja, maradjon tiszta az a lap az ellenőrző könyvben. Jó érzés, hogy napjainkban is a legtöbbüknek számít a tiszta lap. És annak is örülök, hogy nemcsak akkor jönnek be az igazgatói irodába, ha valami probléma van, vagy ha küldik őket, hanem akkor is, ha valaminek együtt akarunk örülni. Az ajtó mindig nyitva van. Úgy érzem, az a feladatom, hogy ha bent vagyok, meghallgassam azokat, akik jönnek hozzám, figyeljek rájuk, próbáljam talán picit jobba tenni az életüket. A diákokat ma át kell tenni két dimenzióból újra háromba, mert sokkal jobb a valóságban egymás között, egymással élni, beszélni, mint a virtuális világban. Az ebédelőben is olvasható a felirat: mobilmentes övezet” – mondja az igazgató.

Nos, e sorok írójának tapasztalata az, hogy aki ellátogat a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumba, láthatja a jeleit: az iskola légköre felemeli nem csak a tanulmányi teljesítményt, a lelket is.

■ KÉZDI BEÁTA

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Visszaadni a betegek méltóságát

Evangélikusok a Lepramisszióban

A „negyedik világ nyomorultjainak” nevezte Kalkuttai Teréz anyát azokat, akiket alultápláltságuk, szegénységük, a tiszta környezet hiánya miatt a lepra – egyéb betegségek mellett – a leginkább veszélyeztet. A leprabetegség az emberiség egyik legrégebbi, ma is létező problémája. Minden évben január utolsó vasárnapja a lepramisszió világnapja. Ennek alkalmából kértük beszélgetésre dr. Blázy Árpádnét, a Nemzetközi Lepramisszió magyarországi szervezetének evangélikus részről delegált kurátorát, a Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség másodlelkészét.

– A lepramisszió szó több kérdést felvet. Először is: hogyan függ össze egy betegség a misszióval?

– A Nemzetközi Lepramissziót az ír Wellesley Cosby Bailey és felesége, Alice Graham alapította meg. Többször jártak Indiában a 19. században, és először a mesés Kelet gyönyörűségét látták meg, de hamar világossá vált számukra, hogy van ennek a területnek egy árnyoldala is. Felfedezték az utak szélén tengődő leprás koldusokat, meglátták azt a hatalmas nyomort is, amelyben emberek kénytelenek élni. Írországba hazatérve elhatározták, hogy a barátaikkal közösen alapítanak egy szervezetet, és arra teszik fel az életüket, hogy a leprásokat segítsék. Mivel keresztények voltak, ezért azt is hirdették, hogy a rehabilitációt és a segítségnyújtást Jézus Krisztus nevében, az ő útmutatása alapján is végzik, és beszéltek – az Ige alapján – a gyógyulásra szorulóknak arról, hogy ő is gyógyított leprásokat. Azt is fontos tudni, hogy a lepra ma már gyógyítható, így nem ezen van a fő hangsúly, sokkal inkább azon, hogy a betegség és az attól való félelem miatt a társadalomból kirekesztett, lenézett embereknek visszaadják az emberi méltóságukat. Egyes vidékeken még a betegek leszármazottjait sem fogadják vissza a közösségbe, holott ők már egészségesnek születnek, mivel a lepra nem öröklődik. A Nemzetközi Lepramisszió elérhető körülmények kialakítását teszi lehetővé, falvakat épít, ivóvizet vezet be, és segít az integrációban, iskolába juttatja a beteg szülők gyermekeit, és még sok más projektet visz.

– **Hogyan került kapcsolatba ön ezzel a szolgálattal?**

– Több mint negyvenöt évvel ezelőtt Dobos Károly nyugalmazott református

lelkész kapcsolódott be ebbe a szolgálatba. Az elején nagyon szerényen indult a segítségnyújtás, a testvérek fáslikat kötöttek, kisbabáknak ingeket, rékliket, és ezeket juttatták el postai úton Indiába. Később tagszervezete lettünk a Nemzetközi Lepramissziónak, és azóta is az egyetlenek vagyunk Kelet-Európában, akik ezzel foglalkoznak. Korábbi munkahelyem a gödöllői Református Szeretotthonban volt, és

ennek a gondozottjai szintén csatlakoztak annak idején a fáslikat készítő csapatához, így kerültem első ízben kapcsolatba a lepramisszióval. Akkor még nem tudtam, hogy évekkel később aktívabban is bekapcsolodom ebbe a szolgálatba. A kelenföldi gyülekezetbe kerülésünk után kaptam a felkérést a kuratori tisztségre. A protestáns egyházak vezetősége, püspökei delegálják a tisztségre a jelölteket. Evangéli-

- Az emberiség kilencvenöt százaléka immunis a leprabetegség kórokozójával szemben.
- Minden második percben diagnosztizálnak egy új beteget, közülük minden ötödik gyermek.
- A sok-sok tévhit és alaptalan félelem sokkal nagyobb lelki fájdalmat okoz a betegeknek, mint maga a testi betegség, ugyanis a leprabetegek elvesztik a fájdalomérzetüket.
- A lepra enyhén fertőző csak, nehezen lehet elkapni, és semmiképpen sem egy kézfogással, főleg nem leprabeteget által érintett tárgyakon keresztül.
- A rizikófaktorok (szegénység, alultápláltság, rossz ivóvíz) megoldása után szinte „magától” eltűnik a leprabetegség egy-egy területen. Napjainkban örömteli példa erre Ázsiában Dél-Korea, Bhután, Thaiföld, Európában pedig Ukrajna, Románia. Ezekben az országokban még húsz éve is voltak leprabetegek, és működtek leprakórházak. Az életszínvonal általános emelkedésével azonban a betegség egyszerűen megszűnt. Ezért a lepra elleni harc a nyomor elleni harccal azonos.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

ezután válnak érzéketlenné a végtagok, lábak, ujjak, kezek. A hiedelemmel ellentétben nem közvetlenül a betegségtől esnek le ezek a testrészek. Könnyen meglehet, hogy valami más fertőzés éri őket, sérülés következtében keletkezett seb fertőződik el. Például Indiában, ha a szegények cipő nélkül közlekednek, és belelépnek egy szögbe. A betegség a szemet is megtámadhatja, ekkor operálni kell; a magyar szervezet támogatásával harminc leprabeteget sikeresen megműtöttek. Ezeket a műtéteket helyi orvosok végzik, de most egy támogatásnak köszönhetően ötven magyar egészségügyi dolgozó képzését fogjuk tudni biztosítani Etiópiában, ahol szűrővizsgálatokat fognak végezni.

- Hol a leginkább elterjedt ez a betegség?

- Általában olyan helyekre jellemző, ahol rosszak a higiénés viszonyok. A világ leprásainak nyolcvan százaléka Indiában él; sok millióan szenvednek benne Ázsiában, de Afrikában, Dél-Amerikában is. Egyre emelkedik az újonnan megbetegedők száma Mozambikban, Kongóban és Brazíliában. Azonban a hivatalosan regisztrált adatokban szereplőnél sokkal több a leprabeteget, hiszen sokan félreeső, távoli helyeken élnek, és olyat is hallani, hogy a társadalmi megbélyegzés miatt nem mernek segítséget kérni, ha észlelik magukon a lepra jeleit, inkább bujkálnak. Szomorú, de sok helyen a beteg embereknek nincsen személyazonosságuk, központilag nem vesz tudomást róluk a társadalom. Például Kínában úgy kezelik a lepra kérését, mintha nem is létezne. Ha ezek a magukra hagyott emberek meghalnak, senki sem keresi őket, senki sem tudja, hogy kik voltak.

- Hogyan éli meg ezt a szolgálatot?

- Csodálom azokat az erőfeszítéseket, amiket a magyarországi szervezet igazgatónöje, Riskóné Fazekas Márta tesz, rendkívül jól szervezi a folyamatokat. Sokszor felmerül bennem, hogy jó lenne eljutni egy olyan helyre, ahol a tényleges munka folyik, és megismerni ezeket a történeteket személyesen is. Fontosnak tartom nagyon ezt a szolgálatot, és buzdítok, akit csak tudok. A gyerekeknek például a lepramisszió világnapja kapcsán szoktam vetíteni és beszélni a betegségről, vagy ha a tíz leprás története kerül eléln hittanórán, akkor mindig megemlítem: ma is van arra lehetőség, hogy gondoljunk rájuk, és segítsük őket a magunk erejéhez mérten. Nagyon fontos szolgálat ez, rengeteg köszönőlevelet kapunk, ezeket a misszió *Imafonál* nevű kis kiadványában el is lehet olvasni.

- Bizonyára vannak kedves történetei ezzel a szolgálattal kapcsolatban. Kérem, ossza meg olvasóinkkal a legkedvesebbet.

- A Kínában elért eredményekből vannak a legkedvesebb történeteim. Egy csendesnapra személyesen jöttek el olyan fiatalok, akiket a Lepramisszió tanított. Riskóné Fazekas Márta gyakran tart előadásokat iskolákban, egyházközségekben. Egy ilyen alkalommal, egy lelki csendesnapon a kerület egyik katolikus gimnáziumának egy diákja a misszióknak ajánlotta fel a zsebpénzét. Mindig vannak kiemelt támogatások, például évekkel ezelőtt egy nepáli földrendés kapcsán igen megrongálódott a leprakórház, akkor is több mint egymillió forintot küldött a magyarországi misszió úgy, hogy megírtuk különböző fórumokon: a helyreállításához szükségük van adományokra. De például nemrég az igazgatónő személyesen vitt háromszáz napszemüveget Etiópiába, és olyan is volt, hogy egy egész intenzív osztály kialakítását finanszíroztuk Indiában, Kalkuttában.

- Mit tudunk tenni mi itt, Európában?

- Beszélni kell róla, hogy a lepra nem csupán a Biblia korának betegsége, hanem ma is létezik, és emberek milliói szenvednek tőle. *Máté evangéliumának* tizedik versében olvashatjuk, hogy Jézusnak a leprások meggyógyítása is egy küldetése, és a Bibliából tudjuk, hogy maguk az apostolok is megkapták a gyógyítás adományát. „Gyógyítsatok meg betegeket, támasszatok fel halottakat, tisztítsatok meg leprásokat, üzzetek ki ördögöket. Ingyen kaptátok, ingyen adjátok.” [Mt 10,8]

■ HARMATI DÓRA

kus részről a világi kurátor Kósa Zsuzsa. Mi döntéshozó szervezet vagyunk, amelynek tagjai az aktuális projektek alakulását beszélik meg, határozatokat hoznak, ezzel is segítve Riskóné Fazekas Márta munkáját, aki a magyar szervezet igazgatója.

- Mit kell tudni a betegségről?

- A lepra több évtizedig is lappanghat a szervezetben. Először fehér foltok jelennek meg az ember bőrén, majd csak

A rettenthetetlen

RAJZ: LENTE ISTVÁN

Mindig azt hittem, jól kijövök a gyerekekkel, mert a másokéval olyan vidám dolog egy-két órát játszani. Vicces meg üdítő egyszerre. De amikor napi huszonnégy órában anya lettem, kiderült, hogy én is el tudok fáradni. Ilyenkor az elveim, miszerint soha nem fogok kiabálni vagy indulatból bármi meggondolatlanságot mondani, hirtelen semmivé foszlanak, és azon kapom magam, hogy undok anya vagyok. Egy gyereklélek-romboló buldózer.

Na, nincs ez így mindennap, de ha nyilvános helyen vagyunk, vagy ha van valaki a közelben, akinek éppen ezerral próbálok bizonyosságot tenni, akkor biztosan sikerül. „Mókus, agyoncsaplak! Ne taszigáld a húgodat a mászóka tetején, mert leesik! Komolyan kapsz egy oltári pofont, ne vihogj, ronda kis majom!” – ordítok, mert persze felmászni oda már nem merek.

Volt, amikor még mertem – az talán, khm, még kínosabb volt. Mire fölértem, rádőbentem, hogy lefelé vagy tolatva, vagy a tűzoltókéhoz hasonló csúszórúdon át

vezet az út. A kicsik kéjesen vigyorogtak, míg én magamban szitkozódva próbáltam kéz- és lábtörés nélkül lejutni. Minden tekintélyem oda lett.

Tehát már nem mászom, csak fenyegetőzöm, ami viszont nagy marhaság, mert sose adok „oltári pofont”, legfeljebb egy kis orrcsapást. A kicsi piszkálása pedig éppolyan természetes dolog a gyerekeknél, mint a nagyobbak boszszantása. Néha, őszintébb pillanataimban ezt pontosan tudom is, csupán az a baj, hogy ilyen pillanatokat csak józanul tudok produkálni. De amikor fáradt, ideges, rémült vagy ilyesmi vagyok, az nem józan állapot.

Szóval: „nem józanul” nem vagyok túl értelmes. És ezt szégyellem is, mert rossz bizonyosság. Mit fognak ezek a szegény megtéretlen halandók gondolni az Úristenről, ha ilyen keresztényeket látnak? Most kellett volna nagyot domborítani, és nekem nem ment.

Mondjuk, a legtöbbször nem akadnak fenn ezeken a dolgokon az érdeklődők,

sőt jókat nevetnek pukancsságomon. Valahogy olyankor én is elmosolyodom. Hát mit mondhatnék, ilyen vagyok! Remélem, majd fogok változni, de most tényleg itt tartok.

Néha pont ilyen kibuggyanó indulatok után indul el egy jó beszélgetés.

– Hát neked se könnyű!

– Nem tudom, hogy könnyű-e nekem, meg igazából nem is szoktam mérlegelni. Az ember kedve és ereje ingadozó, de azért az olyan jó, hogy mégis valahogy minden este arra jutok, hogy ezt a kalandot is megúsztuk, és hálás vagyok.

– Nem sok a három gyerek?

– Arra pont elég, hogy rájöjjön az ember, milyen kevés egyedül hozzájuk. Itt már nem megy egyedül. Kegyelemből élek.

És akkor személyessé válnak a mondatok. „Nálunk is...” – fedi fel magát a másik. Én meg örülök, hogy nem kellett tőlem félnie. Pedig ha rajtam állna, még milyen sokáig tartottam volna „kiváló keresztény” imázsomat!

■ FÜLLER TÍMEA

Nem az ember játékszere a Föld

Evangélikus vadász a hivatásáról és a teremtés Uráról

Szent Hubertust, a 7-8. században élt Hubert püspököt a 10. század óta a vadászat patrónusaként tartják számon a keresztények. Mi, evangélikusok tiszteljük a szenteket, ismerjük tanulságos történeteiket, de közbenjáró segítségüket imádságban nem kérjük. Hubertus emléknapjához, november 3-ához a vadászattal kapcsolatos különféle hagyományok felelevenítése fűződik. Tavaly októberben, a teremtés hete és az emléknap között kereste fel Franko Máttyás tatai lelkész Zámbó Zoltánt, hogy mint vadászt és evangélikus hívőt a vadászatról, a teremtettségről és annak védelméről kérdezze.

– Milyen emlékeid vannak a tatai evangélikus gyülekezetéről?

– Érzelemgazdag családban nőttem fel, és sok benyomás ért a vallásossággal kapcsolatban. Rengeteg információnak, példának csak később fogtam fel az értelmét, jelentőségét. Édesanyám evangélikus családból származott, édesapám pedig református volt. Amikor elérkezett a lánykérés ideje, édesanyám szülei kikötötték, hogy csak akkor adják áldásukat, ha a születendő gyermekek mindegyike evangélikus vallású lesz. Így hát édesapám reverzalist adott, így lettem evangélikus. A második világháború befejezése előtti évben születtem, a háborút követő időszak közismert politikai viszonyai között cseperedtem, és mint utólag megtudtam, a

kisgyermekkorom a legintenzívebb vallásüldözés időszakára esett. A vallással, hittel való találkozás színhelye ilyen viszonyok között a család volt. Emlékeim között máig meghatározó az anyai nagyanyám karácsonyi szertartása. Minden évben megterítette az asztalt, kalácsot tett rá, gyertyát gyújtott, és a *Mennyből az angyalt*, a *Krisztus Urunknak áldott születését* és más énekeket énekelt, így várta éjfél utáni a kis Jézust. A vasárnapi istentiszteleten való részvétel nála elmaradhatatlan volt. Sokszor elvitt magával az imaházba.

– Hogyan vezetett az út a gyermeki hittől a konfirmálásig?

– A falon fő helyen egy nagy méretű gobelin – *Jézus a Gecsemáné-kertben* – volt, édesanyám készítette még a háború

előtt. A kép a mai napig a szobánk falán van. Az asztalon mindig ott volt a *Képes Biblia* és az evangélikus imakönyv. A mesekönyvek után ezek voltak a vallással kapcsolatos első ismereteim. Édesanyám olvasgatott belőlük, mesélt a kis Jézuskáról. Isten még érthetetlen fogalom volt számomra, de a Jézuska kézzelfogható, képeken látható volt, jó volt hallani a cselekedeteiről szóló történeteket. Aztán kiskisiskolásként már figyeltem az imaházban az embereket, tényleg megfogott a csend, a prédikáció, és jó volt a sok ismerős között lenni. Jó volt találkozni az utcán is az imaházban látott emberekkel, előre köszönni nekik, valahogy érezni, tudni, hogy ők is „oda járnak”, és mi is „oda járunk”, olyan sokan vannak, hogy tele az imaház, az oda járás miatt összetartozunk, ők is evangélikusok. Aztán elkezdődött az általános iskola, ritkultak az imaházba járók, de újszerű volt, hogy Plachy Lajos tisztelendő úr hetente esténként sorra járta az evangélikusokat a lakásukon. Ő bibliai történeteket mesélt nekem. Kellemes ember volt, szinte sugárzott belőle a jóindulat. Csak azt nem értettem, hogy arról a sok érdekes dologról, amiket mesélt Jézuskáról, és olvasott a Bibliából, meg hogy hozzánk jár, az iskolában miért nem szabad beszélni. Szüleim meghagyták, hogy bizony erről nem szabad beszélni, mert akkor a tisztelendő úrnak is valami baja történhet. Mégis elérkezett a felekezeti felnőtté válás ideje, a konfirmációra való felkészülés. 1957-et írtunk, ekkor már az imaházban történt a felkészülés, tíz-egynéhányan voltunk konfirmációra készülők, már nem kellett annyira titkolózni. Konfirmációi emléklapomon szép idézet van: „*Légy hű mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját*” [Jel 2,10] és „*Hű az, aki elhívott titeket, és ő meg is cselekszi azt.*” [1Thessz 5,24] A szavak csak jóval később nyertek-nyernek értelmet, ahhoz túl kell lenni az élet-út felén... ▶

– Azt mondják: az erdő-mező a Jóisten Bibliája. Mi az, ami erre a területre vonzott, hogyan lettél vadász, vadgazdálkodási szakember?

– A Bibliából indultam. Tata mezőváros jellegű település volt a háború után, tele gyerekek számára romantikus búvóhelyekkel. Az Öreg-tó, az Angolpark, a Fényes-forrás környékének bozótjai mind bejárható helyek voltak, persze csúzlival, ami akkoriban majdnem minden gyereknek kötelező felszerelése volt. Az erdő-mező élővilága nyitott könyv volt. Idővel aztán nagyszerű pedagógusok példája tolt elsősorban a biológia, a földrajz és a mezőgazdasági ismeretek tanári szakok felé. A Pécsi Tanárképző Főiskoláról azzal a hittel indulhattam, hogy a tanár akkor valamirevaló, ha úgy tanít, hogy a tanítványai később tudásban legyőzzék. Ez is megadott, jó tudni, hogy sok tanítványom sokra vitte. Pár év tanítás után vadgazdaságban dolgoztam, itt vehettem kézbe először vadászfegyvert. Majd termelősövetkezetben agronómusként, aztán vissza az államigazgatásba, ahol mezőgazdasági szakmunkások képzésének szervezésében vettem részt. Az államigazgatásban maradvan először megyei vadászati és halászati felügyelő lettem, a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen [ma a Szent István Egyetem egyik kara – a szerk.] szereztem felsőfokú vadgazdálkodási képesítést. Később a vadászati és halászati felügyelőségnek vezetői megbízást kaptam, ebből a beosztásból mentem nyugdíjba. A vadászati oktatás területén óraadó tanárként több mint húsz évig tanítottam esti és levelező, majd

nappali tagozaton is. Visszanézve, elismerésre méltó tanároktól tanulhattam, kiváló főnökök keze alatt dolgozhattam. Abban is szerencsés voltam, hogy tanárként folyamatosan továbbadhattam, amit tanultam. Talán ezt jelentheti a gyermekkorban még nem értett mondat, a „légy hű, és néked adom az életnek koronáját”? Ha ezt jelenti, akkor szép koronát kaptam.

– Régen a vadászat kiváltság volt, manapság mintha újra státuszszimbólummá vált volna.

– Ezzel kapcsolatban a tisztánlátáshoz nagyon sok ténytet kellene ismertetni, és nagyon sok tévhitet kellene eloszlatni. Nézzük a tényeket: évtizedek óta hazánkban alig-alig emelkedik a vadászok létszáma, tartósan ötvenötezer és hatvanezer között ingadozik. A vadásszá válás nem elérhetetlen, de úgy tűnik, ennél több embert nem érdekel. Ezek fényében a vadászat nem vált divattá, hanem mostanában divat róla beszélni.

– Tulajdonképpen mi a vadászat?

– A vadnak vadász általi elejtésére, elfogására irányuló tevékenység. A célja egyrészt az, hogy a szabadon élő vad emberi táplálékká váljon. Másrészt azok, akik vadászati cselekményekben részt kívánnak venni, azért teszik, mert ez olyan különleges rekreációs lehetőséget biztosít a természetben való tartózkodással, amely más tevékenységgel nem kiváltható. Hozzáteszem, akik vadásznak, végül is azért teszik, mert nem idegenkednek attól, hogy „kemény lélekkel” lelőjék a vadat, ami saját fizikai állapotuknak is próbája: észre tudja-e venni a vadat, le tudja-e győzni a

vad érzékszerveit, meg tudja-e közelíteni, el tudja-e találni a fegyverével? Mindezt testet-lelket építő, csodálatos, különösen a „vadászmagány” óráiban meditációra is lehetőséget biztosító természeti környezetben végzik. A vad nemzeti kincs, megbecsülése, a vele – mint természeti erőforrással is – való gazdálkodás a vadászok lehetősége és kötelezettsége. A hatályos jog szerint a szabadon élő vad az állam tulajdona. A vadgazdálkodás állami irányítása sajátos logikára épül.

– Kinek mi az érdeke, haszna ebben?

– Azok a vadászatra jogosult személyek, akik hajlandók az állam mint a szabadon élő vad tulajdonosa helyett a szabadon élő vadállomány gondozásával, fenntartásával kapcsolatos, a tulajdonost terhelő kötelezettségeket átvállalni, tevékenységük ellenértékéért, „fizetségként” évről évre az általuk gondozott vadállomány egy részét megkapják az államtól. Alapelve, hogy a vad nem szaporodhat túl, csak annyi maradhat, amely mennyiség még nem hat károsan életmódjával a természeti és gazdasági környezetre. Itt lép be a tervszerűség: azok, akik vállalják, hogy vadgazdálkodást és vadászatot folytatnak, évente az államot képviselő szakmai hatóságok által meghatározott vadmennyiséget kötelesek is elejteni, mert ha nem, akkor bizony bírságot is kaphatnak a mulasztásukért, végső esetben nem folytathatják a tevékenységet. Következésképpen igen, a vadgazdálkodás teljes állami, szakmai kontroll alatt van, a vadállomány-hasznosítási és -kezelési elvek folyamatosan követik az újabb és újabb szaktudományi ismereteket.

– Milyen főbb követelményeket kell teljesíteniük a vadászoknak?

– Legelőször is a vadállomány védelme: többek között ezen célból is vadászterületenként egy vagy több főállású hivatásos vadászt kell alkalmazni. Kiemelve a sok közül: az év minden szakában gondoskodni kell a vadállomány etetéséről-ítatásáról, a vad által okozott mezőgazdasági és egyéb kár megtérítéséről, továbbá a ragadozó apróvadak folyamatos gyérítése is állandó feladat.

– Milyen kiadásai vannak egy vadásznak a vadászati tevékenységével kapcsolatban?

– Saját maga fedezi a vadászterületre kijutás és a terepi közlekedés költségeit. Saját maga vásárolja meg a szükséges vadászfelszerelést. Vadásztársasági tagdíjon felül szükség esetén akár egyéb vagyoni

hozzájárulással, személyes közreműködéssel vesz részt a vadgazdálkodási cél megvalósításában. Legyünk őszinték: a vadászat nem sorolható az olcsó rekreációs tevékenységek közé.

– **Akkor mégiscsak státuszszimbólum.**

– Igen, amennyiben végül is – mint az élet minden területén – a pénztárca vagtagsága szabja meg az ember számára a vágyai kielésének a lehetőségeit. Persze szerényebb módon is részt lehet venni a vadászatban, életre szóló élményeket szerezni, hiszen az élménynek nincs mérőszáma. A vadászok között a társadalom minden rétegéből származó személyek megtalálhatók. Nem igaz, hogy csak a gazdagok vagy csak a befolyásos emberek vesznek részt benne.

– **A kívülállókát igencsak megosztja a vadászok tevékenysége.**

– A médiában megjelenő vélemények alapján a vadászok keménylelkű vadölők, feleslegesen, kéjjel ölnek, hogy gyilkos vágyaikat kielégíthessék. Így aztán nem csoda, ha a vadászok tevékenysége iránt sokan ellenszenvvel viseltetnek, persze a terített asztalnál felszolgált vadételeket már kevésbé kifogásolják. Azért keménylelkű vadölők, mert a szabadon élő vad elejtésével emberi fogyasztásra alkalmas táplálékot állítanak elő? Azért, mert a tervszerű vadgazdálkodás követelményeként kötelesek az éves szaporulattal arányos vadmennyiséget elejteni a túlszaporodás meggátolása céljából? Azért, mert igyekeznek mindent megtenni, hogy lehetőleg az

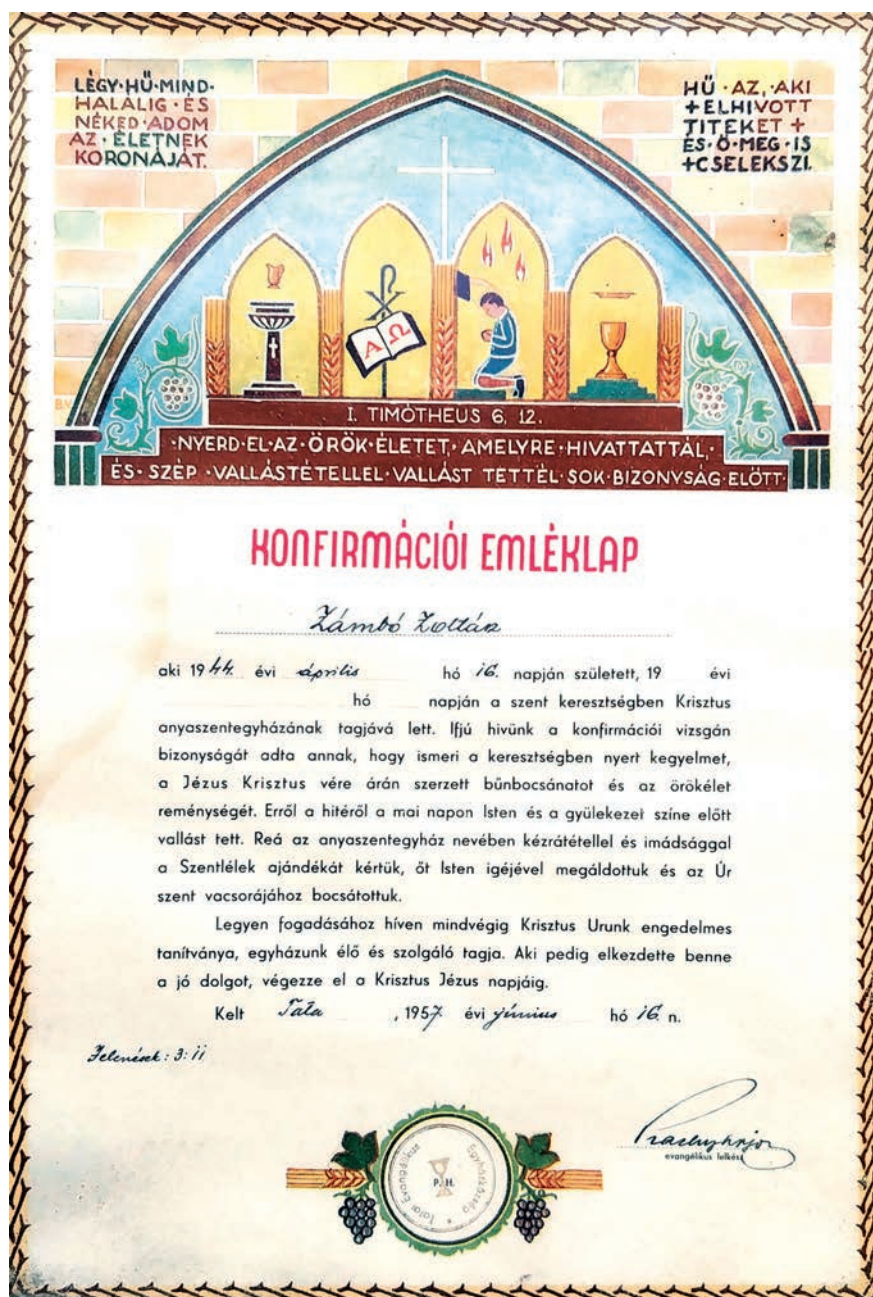
emberi fogyasztásra alkalmas vad egyetlen egyede se múljon ki természetes körülmények között, mert az jelentős mennyiségű fogyasztásra alkalmas vadhús elvesztését is jelentené? S most akkor a „gyilkos” ösztönről. Először is: a vadászok nem gyilkolnak, hanem engedélyezett eszközökkel elejtik a vadat. Hadd idézzem a jogszabály szövegét: „A vadat – kímélete érdekében – gyors és azonnali halált okozó lövéssel kell elejteni.” A gazdák, akik az egész évben gondozott háziállatot leölik a húzáért, nem keménylelkűek? A házi disznó hajnali vágásakor a disznót sajnáló, sírva összebújó gyerekek pár óra múlva már mosolyognak az asztalnál a sült hússal megrakott tányér mellett. Akkor a gazda is feleslegesen ölpusztít? Vagy a gazdaasszony, aki elvágja a baromfi nyakát, feleslegesen pusztít? A megítélés megváltoztatásához talán több „nyílt nap” kellene a vadászok részéről, hogy a kívülállók valós tények ismeretében alkothassanak véleményt a vadászat mibenlétéről.

– **Végezetül: hogyan látja a jövőt? Tudunk még vigyázni a tápláló Föld anyácskánkra?**

– Azt hiszem, a Föld fog vigyázni ránk. Jelzi, ha az ember túl sok „lábnyomot” hagy. Tudósok serege dolgozik azon, hogy észrevegyék a Föld intő jeleit, azokat a folyamatokat, amelyek a Föld ember általi kiélését jelzik. A Föld csodálatos önregulációs rendszer: ha az összeműködő komponensek harmóniája, arányossága megbomlik, igyekszik helyreállítani. Ha a természeti törvények hatása érvényesülhet, akkor reménykedjünk. Ha az ember szertelensége kerül előtérbe, akkor talán féljünk. Reménykedjünk a szertelenség megtorpanásában, és ne féljünk. Higgyünk az isteni gondviselésben: nem azért teremtette Isten a Földet, hogy az ember játékszerként elpusztítsa. A paradicsomot sem semmisítette meg, csak kiüzte a helytelenül viselkedőket. Tudomásul kell vennünk, hogy a tudomány fejlődésével más dimenziókban kell gondolkodnunk: korábban még a teremtett Földet elképzelhetetlenül hatalmasnak tudtuk, ma már nem kell egy óra sem, hogy az ember által alkotott űrhajó körbepölylje...

■ FRANKO MÁTYÁS

A szöveg a Tatai Evangélikus Egyházközség Lutherrózsa című hírlevelének 2018. adventi számában megjelent interjú szerkesztett, rövidített változata.

Gyülekezeti gyermekszolgálatra felkészítő képzés. Szívesen bekapcsolódnál a gyülekezeti gyermekszolgálatba, de nem tudod, miként kezdj hozzá? Vettél már részt táboroztatásban, gyermekszolgálatban, és megosztanád a tapasztalataidat, szerezni új ötleteket és tudást? Akkor itt a helyed! Szeretettel várunk a Fejér-Komáromi Egyházmegye három hétvégéből álló gyülekezeti gyermekszolgálatra felkészítő képzésére. A képzést Bence Győző lelkes irányításával öt fős vezetői csapatunk szervezi, amely olyan fiatalokból áll össze, akik részt vettek a tavalyi képzésen. Ha tehát tizenöt-huszonöt év közötti fiatal vagy, szívesen bekapcsolódnál a gyülekezeti gyermekszolgálatba, és örömmel készülnél fel erre egy jó hangulatú közösségben, akkor jelentkezni bátran. Nem szükséges: előzetes tapasztalat, mert az elméleti ismeretek mellett gyakorlati tudást is szerezhettek. Szükséges: lelkesedés, kíváncsiság és jókedv. Kérlek, jelentkezésedről tájékoztasd lelkészedet. A képzés helye és ideje: március 1-3., Nagyveleg; április 5-7., Nagyveleg; június 28-30., Gyúró. Fontos, hogy előreláthatólag minden alkalmon végig részt tudj venni! Jelentkezés Bence Győzőnél; e-mail: bence.gyozo@lutheran.hu, telefon: 20/824-3055. Információ: [facebook.com/Gyulekezeti-Gyermekszolgálatra-Felkészítő-Képzés-316621635615316](https://www.facebook.com/Gyulekezeti-Gyermekszolgálatra-Felkészítő-Képzés-316621635615316).

A Keresztény Értelmiségi Fórum következő alkalmán a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII. ker., Kék Golyó u. 17.) január 28-án 18.30-kor *Boldogság – Törédékes vagy egész?* címmel Kondor Péternek, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspökének előadása hangzik el.

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az érdeklődőket következő disputájára a múzeumba (Budapest V. ker., Károlyi u. 16.). Időpontja: január 31. (csütörtök), 18 óra. Korniss Péter Kossuth-díjas és Pulitzer-emlékdíjas fotográfus, fotóriporter és Galambos Ádám evangélikus teológus beszélget. Téma: *Hátrahagyott képek*. Korniss Péter vendégmunkás-sorozatán, szociofotóin és betlehemes sorozatán keresztül elemzi a beszélgetés a képek mögött meghúzódó gondolatiságot. A disputa alatt Korniss Péter művei kivétel nélkül lesznek láthatók. A rendezvényre a belépő felnőtteknek 600 Ft, diákoknak, nyugdíjasoknak 300 Ft. (A belépő megvásárlói a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatják.) A beszélgetés élőben a Petőfi Irodalmi Múzeum YouTube-oldalán is követhető.

A nyugdíjas lelkészek szokásos bibliáorája február 1-jén, pénteken fél tízkor lesz a Deák téren. Ribár János *Egy indiai keresztény a Bibliáról (V. Mangalwadi)* címmel tart előadást.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levélcím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 134. Pf. 10.

Telefon: 28/360-170, 30/948-9575, 30/728-8161.

E-mail: gombosmi@harangontes.hu, info@harangontode.hu.

Pályázat a Luther Kiadó intézményvezetői munkakörére

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma pályázatot hirdet az országos egyház fenn tartásában működő tájékoztatási intézmény, a Luther Kiadó intézményvezetői munkakörének betöltésére.

Az intézményvezetői munkakör betöltésének feltételei: felsőfokú végzettség • tárgyalóképesség magyar, illetve idegen – angol vagy német – nyelven • vezetői, illetve vezetési gyakorlat • legalább hároméves szakmai tapasztalat a könyvkiadás, média, kulturális szervezés területén • evangélikus keresztység vagy konfirmáció igazolása. Előnyt jelent a pályázat elbírálásánál: könyvkiadóban végzett vezetői, szerkesztői és/vagy menedzselési tevékenység • evangélikus teológiai jártasság.

Elvárások, feladatok: a kiadó stratégiai tervének elkészítése, majd annak fenntartói elfogadása után a megvalósítása • közreműködés a kiadó működésének átvilágításában, szükséges átalakításában, fejlesztésében • az Evangélikus Információs Szolgálat kiadói helyzetének felmérése, a működtetés stabilizálása • folyamatos kapcsolattartás a fenntartó képviselőivel és az intézmény igazgatótanácsával.

A pályázatnak tartalmaznia kell: a pályázati feltételekben előírtak teljesüléséről szóló igazolást • a pályázó önéletrajzát és részletes szakmai életrajzát • az intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programot és a szakmai helyzetelemzésre épülő munkatervet, az intézmény működtetésére vonatkozó gazdasági, üzleti tervet (ehhez a fenntartó a pályázóknak konzultációs lehetőséget biztosít).

Az intézményvezető bérezését és kiegészítő juttatásait megegyezés szerint állapítja meg a munkáltató. Az intézményvezetői megbízás 2019. április 1. napjától ötéves időtartamra, 2024. március 31. napjáig szól, és korlátlan ideig meghosszabbítható. A próbaidő három hónap.

Az életrajzot, referenciákat, motivációs levelet tartalmazó pályázatokat 2019. február 15. napjáig kell benyújtani a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája (1085 Budapest, Üllői út 24.) címén, a borítékon a „Luther Kiadó” jellege feltüntetésével. A pályázati szándékukat előzetesen jelző érdeklődők számára a kiíró konzultációs lehetőséget biztosít 2019. január 25–31. között. A pályázati eljárás szabályairól az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. zsinati törvény 16–17. és 33–34. §-ai rendelkeznek.

Luther-konferencia Révfülpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban (8253 Révfülpön, Füredi út 1.) *Teológia – nem csak teológusoknak* alcímmel február 1–3-án, péntektől vasárnapig. Péntek, 16.00–18.00: érkezés, bejelentkezés • 18.00: vacsora • 19.00: köszöntés, bemutatkozás – Isó Dorottya, Hafenschér Károly • 19.30: *Jézus Krisztus keresztyje* címmel dr. Fabiny Tamás püspök igetanulmánya: Gal 6,11–18. • 20.30: könyvbemutató – *Tündöklő vétkekről és az átokká lett Krisztusról (Luther kommentárja a Galata-levélhez)* – Isó Dorottya • 21.00: napzáró imádság (Luther – *Litania magna*). Szombat, 8.00: reggeli áhítat – dr. Hafenschér Károly • 8.30: reggeli • 9.30: „Bemelegítés” – Luther-olvasmány • 10.00: dr. Fabiny Tibor: *Luther és Kálvin írásmagyarázati elvei: hasonlóságok és különbségek* • 10.50: hozzászólások, kérdések • 11.00: szünet • 11.20: dr. Korzenszky Richárd OSB: *Gondolatok a Luther-konferencia kapcsán* • 12.30: ebéd • 15.00: dr. Ittész Gábor: *A reformáció útkeresése: ötszáz éves a lipcsei vita* • 16.00: szünet • 16.30: dr. Reuss András: *A hit segélykiáltása – Luther Miatyánk-magyarzatai* • 17.15: hozzászólások, kérdések • 18.00: vacsora • 19.30: dr. Hafenschér Károly: *Az ige hordozó zene. Luther zeneértelmezése a nem szöveges zenére is vonatkozik? Gondolatok zenehallgatással* • 21.00: esti imádság – Krisztus-dicséret. Vasárnap, 8.30: reggeli • 9.30: morzsaszedés • 10.00: záró istentisztelet – Ittész János püspök • 11.45: ebéd. A konferencia házi-asszonya Isó Dorottya veszprémi lelkész. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. Jelentkezni a revfulop@lutheran.hu e-mail-címen lehet. A konferenciát egyházunk támogatja, így a részvételi díj teljes ellátással 12 000 Ft.

Felvételi tájékoztató a Deák téren. A Deák Téri Evangélikus Gimnáziumba (1052 Budapest, Sütő utca 1.) a 2019/2020-as tanévre felvételizni szándékozó diákok és szülei számára felvételi tájékoztatót tartunk. Február 1-jén, péntek délután 4 órára várjuk a jelenleg negyedik, illetve nyolcadik osztályos tanulókat és szüleit. Ezen az alkalmon az iskola igazgatója számol be a szülőknek intézményünk működéséről, hagyományairól és a felvételi rendszerről, a gyerekek pedig diákjaink segítségével ismerhetik meg a gimnáziumot. Szeretettel várjuk az érdeklődőket! Elsősorban azokat, akik az őszi tájékoztatón nem vettek részt.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Női Bizottságának világszerte előkészítő konferenciáját február 2-án, szombaton 10 órakor tartjuk a MEÖT-székházban (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.). Az imanap anyaga elérhető a Vilagimanap.hu oldalon. A március 1-jei világszerte tartott programját a szlovén asszonyok állították össze. Az Lk 14,17 igeszakaszt fókuszba helyező, „Jöjjetek, mert már minden készen van!” című program a társadalmi periférián élőkre irányítja figyelmünket, ugyanakkor foglalkozik a vendégvadás-vendéglátás, Jézus asztalközösségei és a diakónia, valamint az egymás felé fordulás témakörével egyaránt. A konferencián való részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Ebédet csak azok számára tudunk biztosítani, akik előzetesen regisztráltak. Regisztrálni január 25-ig lehet a Vilagimanap.hu oldalon.

A negyvenöt éves Lepramisszió a leprások világnapján, január 27-én 16 órakor tartandó ünnepi rendezvényére szeretettel várja a támogatókat, érdeklődőket. Helyszíne: Budapest XIV. ker., Szabó J. u. 16., a Magyarországi Református Egyház Zsinatának nagyterme (a 7-es busz Cházár András utcai megállójától Zugló felé az első keresztutca). A műsorban a képes előadás mellett megemlékeznek a misszió tizenöt éve elhunyt alapítójáról, Dobos Károlyról.

Elindult az Északi Egyházkerület Facebook-oldala. Örömmel tudatom a testvérekkel, hogy elindult az Északi Egyházkerület hivatalos Facebook-oldala. Az oldalra a kerülettel és a püspöki hivatallal kapcsolatos legfrissebb információkat, programokat töltjük fel. Szeretettel ajánlom figyelmetekbe, kedveljétek, kövessétek nyomon, jó lehetőség a kapcsolatépítésre, üzeneteink átadására. Az oldal címe: facebook.com/eszakievangelikusegyhazkerulet.
Fabiny Tamás

Hallhatóan evangélikus!
A Magyarországi Evangélikus Egyház félórása

KOSSUTH RÁDIO

Kéthetenként hétfőn, 13.30-kor a Kossuth rádió műsorán Interneten: Mediaklikk.hu

Tizedik KÖSZI Téli berek évindító hétvége 18–29 éveseknek. Február 7–10., Őrbottyán. Idei témánk: *Az idő fogóságában*. Ha te is állandó versenyfutásban állsz az idővel, sőt néha úgy érzed, kegyetlen dolog, hogy a múlt és a jövő közé rekedtünk, végy te is részt fiatal felnőtteknek szóló téli táborunkban! Szakmai előadás, időgazdálkodás-tréning, meseterápia, bensőséges áhítatok, szuper közösségi élmény és felejthetetlen szórakozás vár. Neves előadóink színvonalas programokkal készülnek, amelyek leírását fokozatosan töltjük fel honlapunkra. Garantáltan új barátokra és közösségre találsz, és bátorsággal, hittel, önbizalommal feltöltődve térsz majd haza! Tudj meg többet a KÖSZI honlapján: Koszi.net.

Jazz és istenkeresés

Nagy klasszikusok és egy magyar zenész vallomása

Hit és jazz. A két szót így olvasva sokunk első gondolata az lehet, hogy nemigen van közük egymáshoz. Pedig ha szívből-lélekből improvizál egy művész, akkor a spiritualitás felső szintjére érkehet el, sőt az őt hallgató közönséget is magával viheti. Mint minden az életben, a jazz szintén akkor jó és értékes, ha igazán mély mondanivalója van. Lehet tehát összefüggés és kapcsolat az Isten felé fordulás és az improvizációt középpontjába állító zenei stílus között, ám ebben a folyamatban nincs helye felületességnek és hatásvadászatnak.

John Coltrane egyesült államokbeli szaxofonos (1926–1967), a jazztörténet kiemelkedő alakja a múlt század ötvenes-hatvanas éveiben a drog fogságában sínylődni. Divatos volt a kábítószer akkoriban, sokan menekültek hamis valóságba, mit sem törődve a szerek kíméletlen hatásaival. Az Úr azonban nem hagyta magára esendő, ugyanakkor zseniális gyermekét. Üzenetet küldött neki, és John „vette az adást”. Isten felé fordulva levette, eldobta virtuális, igen torzító szemüvegét, és megpillantotta a helyes utat.

Hogy valamivel azért némileg ártson magának, állítólag elkezdett mértéktelelenül tejkecska-cukrot fogyasztani, ami ugye egy fúvós esetében nem igazán ajánlott, hiszen roncsolja a fogakat, így nehezíti a hangszerhasználatot. Persze a heroin és az édesség azért nem egy kategória...

Ima a szaxofonból

Lehet, hogy Coltrane pont nassolás közben írta meg fő művét, az *A Love Supreme-et* (A legfelsőbb szeretet). 1964-ben látott napvilágot lemezen a négy tételből álló darab Coltrane kvartettjének előadásában (a szaxofonos mellett McCoy Tyner – zongora; Jimmy Garrison – bőgő, Elvin Jones – dob). A részek címei: *Acknowledgment*, amelyre ebben az esetben a *Köszönet, Hála és/vagy Elfogadás* magyar fordítást használnám; aztán jön a *Resolution* (Döntés), majd a *Pursuance* (Folytatás, Követés), befejezősül pedig a *Psalm* (Zsoltár).

Ez a bizonyos legfelsőbb szeretet maga Isten. Coltrane a jazz nyelvén, a mai napig rendkívül modernnek számí-

tó módon fogalmazta meg hitét, háláját a Teremtőnek. A mű szelíden, de hangsúlyosan ontja magából a spiritualitást. A szaxofonon keresztül megszólaló hangok imaként szállnak az ég felé, olyan őszinteséggel, amely csak az igazán tiszta szívű emberek sajátossága, mondhatni, szuperképessége.

1966-ban egy újságíró megkérdezte Coltrane-tól, mivé akar válni, mi szeretne lenni a következő öt esztendőben. A művész röviden, de lényegre törően válaszolt: „Szent.” Sajnos 1967-ben elhunyt, de kívánsága – igaz, sajátosan – valóra vált. Ugyanis 1982-ben San Francisco

városában megnyitották a Szent John Coltrane-templomot. Egy afroamerikai ortodox közösségről van szó, amelynek tagjai tiszteletük jeléül gyakorlatilag szentté avatták Coltrane-t, sőt ikonokat is készítettek róla – nincs olyan jazzista és jazzrajongó, aki ezeket ne látta volna már. Így vált szó szerint és átvitt értelemben is ikonná a géniusz szaxofonos. A templomban rendszeresen koncerteket tartanak, Coltrane zenéjét játsszák, életben tartva szellemiségét, Istenbe vetett hitét.

Jazzpassió és szent koncertek

A kanadai Montrealban jött világra 1925. augusztus 15-én egy egészen más életutat bejáró jazz-zongorista, az egyetemes jazzmuzika egy másik kiváló egyénisége, Oscar Peterson. A nyolcvankét évet élt, hihetetlen technikájáról és igazi „húzó” szvingjéről ismert, zseniális művész maga

John Coltrane

FOTÓ: FRANCIS WOLFF / MOSAIC RECORDS

Oscar Peterson

Ujjakat irányító Úr

És bár az Istent kereső jazz-zenészek sorát lehetne még folytatni más kiválóságokkal, engedje meg az olvasó, hogy a nagy elődök után néhány szót írjak a saját tapasztalatomról. Hatéves koromban kezdtem el zongorázni; ahogyan mindenki, én is a klasszikus muzsika által ismerkedtem meg a hangszerral. A klasszikus zene interpretálása mégis mindig óriási terhet rótt rám. A vizsgákon, iskolai koncerteken gyakran előfordult velem, hogy mintha „lehúzták volna a redőnyt”, nemhogy a darabot, de még azt is elfelejtettem, fiú vagyok-e vagy lány.

Tinédzserkoromban viszont meglepően győzt a jazz szele. Egyre intenzívebben kezdtem érezni, hogy ebben világban találok meg önmagam, ahol még az egyébként szigorú szabályrendszert is oly jólesik betartani. Igazi megváltás volt számomra a jazz! Sosem feledem azt a két napot, amikor 2016 nyarán rögzítettük trióm lemezét, a *The Outsider*t. Úgy alakult, hogy negyvenéves koromra, tehát relatív későn adatott meg a lehetőség első albumom elkészítésére. Rágódtam, szenvedtem, de a lelkem mélyén tudtam, ez Isten akarata. Ha előbb kaptam volna meg a lehetőséget, akkor a zenei és érzelmi érettségem még nem lett volna megfelelő szinten. De ott és akkor biztos voltam benne: eljött az idő! Ha visszahallgatom a lemezt, mindig az jut eszembe, hogy végig az Úr irányította ujjaimat a stúdióban olyan hangok, harmóniak felé, amelyekről nem is álmodtam, hogy valaha elő tudom csalni a zongorából.

■ GÁSPÁR KÁROLY
jazz-zenész

volt az életöröm, és bár droghasználatáról nem tudni, szenvedélyes nagyevő volt.

A zongorista 1984 áprilisában Niels-Henning Ørsted Pedersen bőgős és Martin Drew dobos társaságában rögzítette Londonban az *Easter Suite* (*Húsvéti szvit*) című művét, amelyet nyíltan jazzpassiónak nevezhetünk. Jézus földi életének az utolsó szakaszát – az utolsó vacsorától a keresztre feszítésen keresztül a feltámasztásig – dolgozta fel nyolc tételben.

Peterson felkérésre írta meg a darabot, majd őszintén elmondta: voltak kétségei, hogy lehet-e, szabad-e Jézus szenvedéstörténetét a jazz nyelvén feldolgozni. Nos, a végeredmény arról tanúskodik, hogy abszolút igen, hiszen az *Újszövetség* evangéliumaihoz méltó, alázattal és hittel teli munkát adott ki kezéből a nagyszerű pianista.

Az 1899-es születésű Edward Kennedy „Duke” Ellington afroamerikai zenekarvezető, zongorista, zeneszerző szintén a jazz és az amerikai zene legnagyobb hatású személyiségeinek egyike volt. A „Duke”, azaz „Herceg” becenevet gyermekkori barátai akasztották rá elegáns öltözte és arisztokratikus modora miatt.

Legalább ezer kompozíció tulajdonítható neki, ám a vallásos zene csak az 1960-as évektől kezdte őt érdekelni. Mindez azzal kezdődött, hogy 1963-ban a chicagói afroamerikai kulturális fesztivál felkérésére írt egy oratóriumszerű művet, amelyben bensőséges hangulatú vallásos dalok is szerepeltek (*In the*

Beginning God, Will You Be There?, New World a' Coming, The Lord's Prayer, Come Sunday).

Az 1965-ös *Concert of Sacred Music* után további két ilyen templomi műve született (*Second Sacred Concert, Third Sacred Concert*), amelyeknek az előadásában az énekes és hangszeres szólások mellett táncosok is közreműködtek. Ellington úgy fogalmazott: ezek a művek a legfontosabbak, amelyeket valaha alkotott. *Duke* című könyvében Derek Jewell azt írta a „szent koncertekről”, hogy „ezekben a jazz elegyedik az európai templomi kóruszene elemeivel... Duke elhatározta, hogy megalkotja saját Istent dicsőítő énekét, amely igen fontos volt számára”.

Duke Ellington

Az eltévedt (?) háromkirályok

gen, én is tudom, hogy az Újszövetség szerint nem királyokat, hanem bölcseket vezetett a csillag napkeletről Betlehembe, nem is biztos, hogy hárman voltak, és hogy valójában már túl vagyunk vízkereszt ünnepén. De talán mégis megbocsátja nekem az Olvasó, hogy a farsangi kavalkád idején kicsit visszatérek a „kezdetekhez”, hivatkozva a jól ismert Kaláka-dal sorára, miszerint „húsvétig tart a karácsony”.

Nemrégiben egy bibliaköri beszélgetésen felmerült a kétség: mégsem lehettek

a korban körülbelül hatvanezer fős metropoliszba érkezve azonban ők – *Máté evangéliumának* tanúsága szerint – ezt kérdezték: „Hol van a zsidók királya, aki most született?” Választ nem kapva addig-addig érdeklődtek, míg kérdésük eljutott Heródes királyhoz is; „amikor ezt [...] meghallotta, nyugtalanság fogta el, és vele együtt az egész Jeruzsálemet”.

Jól ismert a folytatás: főpapjainak és írástudóinak segítségével a király Betlehembe irányította a napkeleti bölcseket.

Hitem szerint missziói célja volt a júdeai fővárosba tett kitérőnek. A messziről jött idegenek újszülött gyermek utáni, mit sem sejtő, jó szándékú kérdezősködésének beláthatatlan következményei lettek: felbolydult a város. Az emberek csodálkoztak, ijedten, reménykedve vagy örömmel adták szájról szájra a hírt: új királyok született a zsidóknak! Kíváncsi lennének, közülük hányan voltak ott harminc évvel később, amikor ez a Király számárháton bevonult a városba, és vajon hányan tudták, hogy ez ugyanaz a király...

A látszólag eltévedt napkeleti bölcsek – csakúgy, mint Mária, József és a jászolban fekvő kisdedet meglátogató pásztorok – ma is misszionálnak. A betlehemi istállóban történeteket az emberek közel kétezer év óta újra meg újra megjelenítik, az adott kor igényeinek és elvárásainak megfelelően különféle művészeti eszközökkel újrafogalmazzák. A forma változik, de az üzenet megmarad.

Egy amerikai cég olyan – ajándéknak is alkalmas – tárgyakat készít, amelyek a honlapjukon közzétett céljuk szerint „garantáltan beszélgetésre készítenek”. E tárgyak sorában legutóbb árengedménnyel kínálták a – mondjuk így – „hípszterbetlehemet”. Olyan alkotásról van szó, amelyben a karácsony és a vízkereszt szereplőit a mai húszas-harmincas éveikben járó fiatalok egy csoportja, a hípszterek jelenítik meg a saját mindennapjaikba helyezve. E csoport tagjai el sem tudják képzelni az életüket az okostelefonjuk és az internet nélkül, mert kapcsolataikat leginkább a világhálón élik. Emellett igyekeznek követni és lehetőleg kipróbálni a „legtrendibb” dolgokat, legyen az technikai eszköz, életmódprogram vagy ruhaviselet.

Vegyük sorra ennek a kézzel készített, tíz elemből álló, különleges betlehemnek a szereplőit. József és Mária egy bevásárlókörút eredményeképp a legújabb divatot követő ruhákban pózolnak a jászol mellett, amíg József elkészíti magukról a – bizonyára a közösségi oldalakra szánt – szelfit. Mária a szájával puszt csücsörít a telefon kamerájába, kezében pedig – környezettudatosan – papírporhas kávé tart.

Fontos kérdés a globális felmelegedés elleni küzdelem is, ezért az istálló te-

PIETER AERTSEN: A BÖLCSEK IMÁDÁSA (16. SZÁZAD)

olyan bölcsek azok a bölcsek, ha több száz vagy talán ezer kilométer megtétele után szinte a célnál eltévedtek. Igaz, nem volt modern kori GPS-ük, csak egy csillag mutatta nekik az utat. De még ha lett volna is útvonaltervező masinájuk, akkor sem tudták volna használni, hiszen valójában nem ismerték az újszülött király pontos címét, amelyet indulásuk előtt célállomásként beírhattak volna a ketyerébe.

Furcsa, hogy Jeruzsálembé érve a bölcsek nem a királyi palotát keresték, pedig ez lett volna a logikus. Mert hát hol máshol lakhat egy égi csillaggal is rendelkező kis király, mint a királyi palotában?! Az abban

Útra is keltek, a csillag pedig ismét megjelent nekik, és vezette őket. Sőt célhoz érve „megállt a fölött a hely fölött, ahol a gyermek volt. Amikor meglátták a csillagot, igen nagy volt az örömük. Bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, Máriával, és leborulva imádták őt.” (Mt 2,2–3.9–11)

Talán jogosan vetődik fel a kérdés: ha a csillag ennyire pontosan vezette útjukon a bölcsek idegeneket, akkor mire volt jó a jeruzsálemi közjáték? Miért nem vitte őket azonnal és a legrövidebb úton a kisgyermekhez? Miért kellett „eltévedniük”? Vagy talán egész egyszerűen csak elromlott egy kis időre a „mennyi GPS”?

teje napelemekkel van ellátva, az istálló mellett pedig a száz százalékban szerves tehén gluténmentes etetőanyagot eszik. A tinédzserkorú – természetesen farmert és hosszú ujjú pólót viselő – pásztorról ugyan nem mondhatjuk, hogy épp „legetteti nyáját, fújja furulyáját”, de a rábízott bárány egészségét mindenesetre karácsonyi mintás kötött pulóverrel óvja. S hogy mivel múlatja a legeltetés unalmas óráit? A honlap leírása szerint épp „snapchatting”-eli a szent családot,

azaz mobiltelefonnal készít róluk speciális fotót, amelyet azonnal fel is tesz az *Instagramra*, az okostelefonon elérhető egyik közösségi hálóra. Vajon hány új embert ér el ezzel az ügynek?

S hol vannak már az unalmas tevék meg a bizonytalan, hol felbukkanó, hol pedig eltűnő csillag! Ugyan! A napkeleti bölcsek manapság az elektromos városi cirkálón, az úgynevezett *segway-en* érkeznek a *Google Maps*, azaz internetes térkép segítségével. Nemcsak a ruhájuk

képviseli a hipszter-életfelfogásukat, de a kisdednek hozott ajándékaik is azok a csomagolásukkal együtt. Az ajándékokat ugyanis – természetesen – a világ egyik legismertebb online áruházából rendelték.

Hát így néz ki egy lassan kétezer-húsz éves történet mai csomagolásban. S vajon mi volt mindezzel a készítő célja? Biztosan nem tudhatom, de nem hiszem, hogy a megbotránkoztatás. Sokkal inkább az elgondolkodtatás, a beszélgetésre való ösztönzés, az önkritika gyakorlására való buzdítás.

És a misszió. Jézus már a fogantatásával kikököntette az embert a megsokkolt világából. Születésének körülményei is rendhagyók voltak. Még meg sem tudott szólalni, de már ügye eszközeként használt fel a körülötte levő embereket.

Azóta is újra és újra elgondolkodtat, beszélgetésre ösztönöz, önkritikára buzdít. Még a rendhagyó hipszterbetlehemmel is. Mert miközben beszélünk róla, összevetjük e modern „csomagolást” a Szentírásban leírtakkal, az evangéliummal foglalkozunk. Mint ahogy kétezer évvel ezelőtt a látszólag eltévedt napkeleti bölcsek – vagy ahogy egyesek szeretik nevezni őket, „háromkirályok” – is ezt tették Jeruzsálemben. Megjelenésükkel, ruhájukkal, viselkedésükkel és persze kérdéseikkel „kilógtak” ugyan a sorból, de az evangéliumot hirdették. A többi pedig nem számít.

■ BODA ZSUZSA

FOTÓK: GORIOLLAGOODIES.COM

Testvéreim és a nyáj

Tavaly decemberben jelent meg a Luther Kiadó gondozásában Fabiny Tamás püspök új könyve Testvéreim és a nyáj címmel. Amint alcíme mondja: Körkép a világ evangélikusságáról. Egy sorozat első kötete ez, Kelet-Közép-Európa evangélikus egyházairól szól. Nem egyszerre íródott, a benne foglalt beszámolók az Evangélikus Élet hasábjain jelentek meg huszonnyolc, illetve – ha a Lutheránus Világszövetség budapesti nagygyűléséről készült írásokat is hozzászámítjuk – harmincnégy esztendő alatt.

Fabiny püspök az elmúlt évtizedekben – egyházunk egyik lelkési vezetőjeként és 2010–2017 között a Lutheránus Világszövetség egyik alelnökéeként is – testvérei iránti felelősségtől vezérelve látogatta a régió egyházait. Országunk határain túl végzett szolgálatainak mottója Isten ígéretéből származik. Jákób bízta meg fiát, Józsefet ezzel: „Menj, és nézd meg, hogy jól vannak-e testvéreid és a nyáj! Azután számolj be nekem.” (1Móz 37,14)

A könyvet olvasva egyre inkább erősödik bennünk az a meggyőződés, hogy ezt a feladatot Tamás püspökre egyházaink közös Ura bízta, aki nemcsak tanácsolta útjai során, de mellette állt az egyes szószékeken is. S a feladat teljesítéséről szóló beszámolók – jóllehet már az otthoni írászta mellett születtek – szemnyitogatóak egyházunk népének s minden olvasónak.

A beszámolókat író püspök jó ismerője a meglátogatott egyházak múltjának, s összesűrítetten leírja mindazt, amit az olvasónak arról tudnia kell. Elmondja, hogyan kerülhet sor Moszkvában evangélikus püspökszentelésre. A történelmi bevezetésből kiderül, hogy Erdélyben, Kárpátalján vagy a Baltikumban a hatalom nemcsak a papokat és a híveket üldözte, de az etnikai arányok erőszakos megváltoztatásával az egyre zsugorodó nemzeti kisebbségeket is. Észtország legmagasabb templomtornyán szovjet zászló lobogott, a három megszállt balti államban templomok sorát rombolták le, a lelkészek egy részét halálra ítélték, vagy Szibériába száműzték. Ugyanakkor alig akad ott olyan egyháztag, aki nem veszített el alakít szerettei közül. Ezek a beszámolók nemcsak döbbenetesek, de kijózanítóak is. A magunk sirámai eltörpülnek mellettük; ha a könyvet olvassuk, elfelejtjük panaszainkat!

Tamás püspök egyházi konferenciákról jól ismeri testvéreit, az egyházak püspökeit, de a nyájak egyik-másik tagját is. Fel is idézi, előzőleg kivel s hol találkozott.

A bemutatott személyeken, azok sorsán keresztül ismerkedik a felkeresett egyház gondjaival és örömeivel. Így jobban rögzítődnek a találkozás tapasztalatai. Az egyes egyházak örömeit is felsorolja: ír a Baltikumban és az inkeri egyházban visszakapott és zsúfolásig megtöltött templomokról, az új kiadású, szétkapkodott Bibliákról, az egyházak missziói felelősségének növekedéséről. Arról, hogy a szov-

gyunk itélve!“. S természetesen a velünk évszázadokig közös történelmet író szlovákiai evangélikusokkal is.

Közös múltunk során súlyos bűnöket követtünk el egymás ellen, mindezek feltárása és megbocsátása maradéktalanul még nem történt meg. Pedig a „múlt bűneinek bevallásával példát is adhatnánk a társadalom többi csoportja számára” – vallja Tamás püspök. Ezek után a szlovák egyházi hetilapnak adott kemény, de előremutató nyilatkozatát is olvashatjuk.

Sok szó esik erdélyi testvéreinkről. Igen nyomós érvek címmel az Evangélikus Élet 2004. november 28-i számában megjelent írásában Fabiny Tamás fel akarta rázni egyházunk közvéleményét a december 5-i, a kettős állampolgárságról szóló

ILLUSZTRÁCIÓ A KÖNYVBŐL

Kárpátalján valósággal szomjaznak az emberek az igét. A legtöbb gyülekezetben tele vannak a templomok, ami Nagydobronyban vasárnaponként hatszáz-nyolcszáz embert jelent

jet időben betelepített oroszokon kívül ma „sok mohamedán és buddhista kerül a közösségeikbe. Nekünk nem kell széles e világra menni, a széles világ jön hozzánk” – számol be erről egy inkeri lelkész. Meg kell tanulnunk tőlük az Istentől visszakapott lehetőségek kihasználását!

Akadnak másutt is örömök. Kárpátalján a református templomok zsúfoltsága, a cigányiskolák alapítása és fenntartása. Szlovéniában a közelmúltban kezdte meg szolgálatát Mitja és Judit, a fiatal szlovén–magyar lelkész házaspár. Az is öröm, hogy él a maroknyi cseh, s az alig nagyobb, ám számos szolgálati lehetőséget kapott lengyel evangélikusság. Velük különben – amint olvassuk – „együttműködésre va-

népszavazással kapcsolatban. Bocskaira, Reményikre, Petőfire hivatkozva vette számba és cáfolta meg a „nem” szavazatra buzdító „agymosásszerű szociális demagógiát”. A sikertelen szavazás után pedig Sütő András bibliai parafrázisából idézett: az „igen” győzelmével „egymásnak létrafokai lehettünk volna”. Azóta talán mégis azok lettünk!

Az olvasott beszámolók sokunk tapasztalatáról szólnak: bármennyit segítettünk is erdélyi testvéreinknek, mindig mi gazdagodtunk meg közöttük. Ők azok, akik szeretetükkel mindig mértéken felül ajándékoztak meg minket. Románia rendszerváltása után sokan és sokat látogattak a határon túlra, testvérgyülekezeti kapcs-

latok sora alakult, ifjaink látogatnak egymáshoz, teológiánk is nyitva áll a határon túlról érkező vendéghallgatók előtt. Ám mintha a szálak gyengülnének. Pedig nem szabad elfelejtenünk, hogy egyházuk – lélekben s nem jogilag – egyházunk „keleti egyházkerülete”.

Tamás püspök könyve számos imatémát kínál, sőt sürgetően ajánl mindazoknak a magyarországi olvasóknak, akik saját egészségükön és szereteteik sorsán túl másokért is szoktak imádkozni. Kelet-Közép-Európa valamennyi evangélikus egyházának mindennapi életében találhatunk imádságunkra szoruló feladatot.

A Baltikumban kemény harc folyik a lelkésznek szolgálata ellen, erőteljessé vált a fiatalok elvándorlása. Kárpátalján már csak alig van nyoma a munkácsi és az ungvári evangélikus gyülekezeteknek. Az evangélikusok vagy elmenekültek a világháború utáni határrendezés miatt, vagy beleolvadtak a református gyülekezetekbe.

A kapott körkép ismeretében meg kell hallanunk a beszámolót író püspök drámai felhívását: „Könyörgés Ukrajnáért.” *Dona nobis pacem!* Adj békét, Uram!

Évekkel ezelőtt hallottam egy hortobágyi rádióriportot. A budapesti riporternő azt kérdezte a mintegy kétszáz bárányt terelgető juhásztól: „Mondja, kedves bátyám, hogyan tudja megkülönböztetni ezt a sok juhot?” A megdöbbenő válasz így szólt: „Ugyan, hol lát maga itt akár csak két egyformát?” A meglátogatott egyházakban szolgáló püspökök, vezetők, a „testvérek” az első pillanatra egyformának tűnhetnek, s a nyájuk tagjai is.

Ám a könyvből kiderül, hogy bár sorukban sok a közös vonás, szolgálatuk is hasonló, de mind a testvérek, mind a nyáj tagjai a Teremtő külön-külön egyedi teremtményei. Ha sorsukat megismerjük, testvéreinkké lehetnek, sőt lesznek az Úrban.

Ezért Tamás püspök könyve toborzó. Imádkozó testvéreket toboroz a távol szolgáló testvéreinkért, az Isten nyájáért.

■ Id. ZÁSZKALICZKY PÁL

A szerző nyugalmazott evangélikus lelkész

Fabiny Tamás: *Testvéreim és a nyáj. Körkép a világ evangélikusságáról 1. Luther Kiadó, Budapest, 2018. Ára 2490 forint.*

Kulturális ajánló

Nemrégiben bemutatott színházi előadásokat, valamint egy magyar játékfilmet ajánlunk olvasóink figyelmébe.

10 – dráma, Radnóti Színház

A *Bányavidék* című drámatrilógiával híressé vált erdélyi kortárs szerző, Székely Csaba legújabb színdarabját a *Tízparancsolat* ihlette. A színmű tíz magányos ember történetét meséli el úgy, hogy – akár csak egy bűnügyi sorozatban – fokozatosan bomlanak ki egymáshoz fűződő viszonyaik, lassan tárulnak fel egymás sorsát keresztező életútjaik. Mind a tízen megszegnek egy bibliai parancsolatot, elkövetnek valamilyen bűnt. De vajon mindenki bűnös, aki bűnt követ el? Székely Csaba a súlyos kérdéseket a rá jellemző fekete humorral ragadja meg, tragikus és groteszk helyzeteket vonultatva fel.

Szereplők a parancsolatok sorrendjében: Vilmányi Benett, Pál András, Martinovics Dorina, Kovács Adél, Márfi Márk eh., Sodró Eliza, Lovas Rozi, László Zsolt, Schneider Zoltán, Tóth Ildikó. Rendező: Sebestyén Ábá.

Az ügy – avagy Normális Eljárás

– satirikus dráma, Katona József Színház

A satirikus dráma szerzője Alekszandr Vasziljevics Szuhovo-Kobilin. A 20. századi orosz drámaíró néhány filozófiai tárgyú írás mellett mindössze három drámát írt (*Krecsinszkij házassága*, *Az ügy*, *Tarekin halála*), amelyeknek a cselekménye lazán összefügg, ám egymástól függetlenül is érthetők és játszhatók. E trilógia keservesen mulatságos, húsba vágóan szellemes középső darabjában egy tisztességes polgár, abban a hitben, hogy az igazság mellette áll, felveszi a harcot a hivattal, annak hivatalnokaival és az őt szorongató korrupcióval. **Hogy sikerrel jár-e? Az derüljön ki az előadásból!**

Szereplők: Takátsy Péter, Mészáros Máté mv., Fekete Ernő, Bányai Kelemen Barna, Rujder Vivien. Rendező: Ascher Tamás.

Legyetek jók, ha tudtok!

– zenés játék, Pesti Magyar Színház

A zenés játék Luigi Magni és Bernardino Zapponi filmklasszikusa alapján készült, Pehr Klára fordításának felhasználásával. Az 1500-as évek Rómájában játszódó színdarab Néri Szent Fülöp életét dolgozza fel, aki nem szabályok szerint éli meg a hitét, hanem pusztán jószággal, és ezt tanítja a koldusgyerekeknek is. Ez azonban felingerli a sátánt, aki veszélyben látja a hatalmát. Megindul a jó és a rossz küzdelme, amelynek központjában Cirifischio, az éles eszű, melegszívű római utcagyerek áll. Az ikonikus filmből készült előadást nyolc éves kortól ajánljuk.

Szereplők: Eperjes Károly, Pavletics Béla, Telekes Péter, Végh Péter, Rancsó Dezső, Nemes Wanda, Gregor Bernadett. Rendező: Nagy Viktor.

Rossz versek

– magyar játékfilm (vígjáték, dráma)

A harminchárom éves Merthner Tamás élete romokban, mert párizsi ösztöndíját töltő barátnője, Anna éppen most szakított vele. A fiatal férfi önsajnálataiban a múltjában kezd keresni a választ arra, hogy a szerelem valóban csak akkor létezik-e, amikor már gyakorlatilag nincs. Magánéleti problémáinak feldolgozása mellett Merthner Tamás az emlékeiből ébred rá a mai társadalom elvesztségére is, ezáltal kapunk egy rendkívül szubjektív képet Magyarország jelenéről. A humoros és ironikus, frappáns képi megoldásokban gazdag filmet december 27-i bemutatója óta eddig harmincezren látták.

Szereplők: Reisz Gábor, Nagy Katica, Kovács Zsolt, Takács Katalin, Seres Donát, Prukner Máttyás, Prukner Barnabás, Hajdu Szabolcs. Rendező: Reisz Gábor.

■ Összeállította: K. B.

Angyalok szorzata

Nem tudom, máshol hogy van ez, nálunk rengeteg a félreértés. A hitvallást mondó gyülekezetből kicseng kisfiam bájos hangja: „szálla alá bokrokra”. A mamánál egy régi slágert hallgatunk, amelyben a hatalmas szél csavarhatja az ágakat, a lányom meg vele dalolja: „zeng a vihar, *pápacsavar*”. A karácsonyi gyerekműsorban az ének közben hallok, hogy a másodikos hittan csoportom tele torokból azt zengi: „Angyalok szorzata minket is hív...”

Nem is merem folytatni a sort, nehogy a felnőttek megnehezteljenek rám, mert ők is el-elhallanak itt-ott dolgokat. Ez egyébként nem baj, amíg csak nevetve kijavítjuk, de ha valaki belekapaszkodik egy ilyen félreértett mondatba, akkor már komoly viták lehetnek. Jézus természetesen nem olyan, mint egy madár, amely leszáll a bokrokra, és az angyalok sem a szorzótáblát idézték. A vihar meg a fákat csavarja, és bár anyacsavar létezik, *pápacsavar* nincs.

Nyilvánvalóan azért értünk félre dolgokat, mert az a bizonyos szó, kifejezés messze esik a mi kis világunktól. Az ilyeneket helyettesítjük számunkra érthetővel, ismerős szavakkal, és kész is a hókuszpókusznyelv.

Nemrég hittanosokkal beszélgettünk arról, mit jelent az a szó, hogy *kegyelem*. Egész komolyan elképedtem. Teljesen más jelentést fűztek hozzá, mint amelyet szerettem volna. A gyerekek a filmekre aszociáltak, amelyekben a sarokba szorított gonosz könyörög azért, hogy legalább élve megússza a gáztetteit. „Kegyelmezz nyomorult életemnek!” – kiáltja. Persze ez az ágában sincs változtatni, csak a nagy ijed-

ség mondat vele mindenféle ilyen-olyan komolytalan ígéretet. A főhős aztán a legtöbbször akkor dönt okosan, ha végez a gazzal. Le a sárkány hetedik fejét is! Ne nyújs segítő jobbot az ellened ágáló bitangnak! Legyen igaza az igazságnak! Fel, harcra! Vagy a szenvedőnek lehet adni egy kegyelemdőfést – tette hozzá egy kislány.

Hát ez nekem is majdnem felért egy kegyelemdőféssel. Valami nagyon elcsúszott, állapítottam meg magamban. Mert ennek a kegyelemnek az igazi kegyelemhez semmi köze. Amikor ugyanis ezt a szót bibliai értelemben használjuk, akkor hirtelen saját magunkat találjuk azok között, akiknek kegyelem kellene. Nem mi vagyunk a

Bakipéldatár. „Fel nagy öröme! Ma született, aki *utána földet evett...*” • „Egyszemű pásztor, lépj közelebb...” • „Mária karján égi a *légy...*” • „Rám *eleget* a marha *legel...*” • „Hol Betlehembe' *siel a medve...*” • „Pásztorok, pásztorok örvendezve *sielnek* Jézushoz...” • „*Sorba!* pásztorok, *mi jön* Betlehembe!...”

Tudtad?

- A hókuszpókusz varázsszó valószínűleg a latin nyelvű katolikus mise szövegének egyik mondatából származik: a *hoc est corpus* azt jelenti, „ez az én testem”.
- A tiramisu nevű süti – kávékakaós finomság – olasz eredetű, a szó eredeti kiejtése „tíramiszu”, és a *tira mi su* mondat rejlik benne; ez azt jelenti, „dobj fel engem!”.

győzelmeseik, akik eldöntik mások sorsát, mint a filmek és a népmesék hősei, hanem éppen a mi életünk kerül mérlegre. Nagyon különös helyzet ez.

Sokkal könnyebb magunkat másoknál különbnek tartani és őket elmarasztalni, de Isten mértékével mérve senkinek sem lehet egyetlen szava sem: mindnyájan eltévedtünk. Van, aki gondolatban, van, aki tettben, durvábban vagy kevésbé látványosan, mindegy: egyformán a rossz oldalon állunk. Igen, ott áll Peti, aki lerugdosta a lépcsőn Kareszt; a kislány, aki a tehetségkutatón irigykedett a másik versenyző pontjaira; Zsolti, aki nyalókat csent a boltból; Zsóka, aki a nyafogásával teljesen tönkreteszi az anyukáját és önmagát. És Béci is, akivel senki sem barátkozik, ezért mindenkit utál; Kati, aki mindenkihez kedves, és csak a háta mögött mondja el Evelinről, hogy szerinte is bűdös.

Én, te, mi. Mind letértünk a jó útról, és amerre tartunk, az nem vezet sehova. Mind együtt vagyunk bajban, mindegyikünknek Isten különleges szeretetére lenne szükségünk, de magunktól nem tudjuk ezt kiérdemelni.

És akkor jön a bibliai kegyelem, amelyet Isten ad. Nem azért, mert jobbak vagyunk bárkinél, nem is azért, mert megérdemelnénk. Azért adja, mert neki van. Jézus vásárolta meg nekünk drágán, és mi most ingyen megkaphatjuk. Magától értetődően, ahogy a szüleink sem válogatni mennek a suliba, hogy azt a gyereket vigyék haza, amelyik aznap a legjobban viselkedett vagy teljesített, hanem a sajátjukat. Éppen minket.

Szóval, ha azt halljátok, *kegyelem*, gondoljatok Istenre, és mosolyogjatok neki, aki szeretetből mindig hűségesen velünk van, és magához ölel minket. ■

Dalok a kegyelemről. A YouTube-on is megtalálhatjátok Pintér Béla *Kegyelem*, illetve *Híd épült a szakadék felett* című dalát. Az egyik leghíresebb ilyen témájú ének, amelynek nyomán film is készült már, a *Meghökkenő kegyelem* (*Amazing Grace*). Szerzője, John Newton az 1700-as években élt, faragatlan és kegyetlen rabszolga-kereskedő volt. Életében először akkor kiáltott Istenhez, amikor egy tomboló viharban a tengeren majdnem kizuhant a hajóból. Ekkor megérintette Isten jelenléte, a megmenekülése után azonban még folytatta korábbi életvitelét. Isten mégis komolyan vette őt és formálta. Így később mégis megtagadta eredeti „hivatását”, igehirdető lett, és csatlakozott William Wilberforce-hoz a rabszolgaság elleni harcban. Soha nem feledkezett meg arról, milyen mélyről indult, és valóban megértette, mi a kegyelem. Máig nagy hatású dalát Andrea Bocelli előadásában magyar felirattal ellátva meghallgathatjátok a YouTube-on.

RAJZOK: BÓDI KATALIN

A megadott betűkből összerakhatod az aranymondás második felét

GYÁSZJELENTÉS

„De akik az Űrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el.” (Ézs 40,39) Szomorúan, de reménységgel tudatjuk, hogy Keveházi Lászlóné Czégényi Klára életének 89. évében, január 12-én elhunyt. Temetése evangélikus egyházi szertartás szerint január 25-én 13 órakor lesz Pilisen, a Vasúti temetőben. Kérjük, egy-egy szál virággal búcsúzzanak tőle.

KEVEHÁZI LÁSZLÓ

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 193/a;
laszlo.kevehazi@lutheran.hu

Rajzpályázat és -verseny. Mottó: „...én vagyok.” (Lk 24,39b) Egyházunk országos irodájának gyülekezeti és missziói osztálya rajzversenyt hirdet. Egyénileg és csapatban elkészített alkotásokat is örömmel fogadunk. Téma: Jézus élete *Lukács evangéliuma* szerint.

A pályaművek bármilyen technikával készülhetnek – rajz, ceruza, festés, 3D, zsírkréta –, csak a képzelet szab határt! Korcsoportok: 3–6, 7–12, illetve 13–16 év között. A műveket február 28-ig várjuk a következő postacímre: Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Iroda Gyülekezeti és Missziói Osztály, 1085 Budapest, Üllői út 24. A borítékra írj rá: „Rajzpályázat”. A zsűri tagjai: Kállay Nagy Kriszta (illusztrátor), Galambos Ádám (újságíró), Wölfel Mihály (teológushallgató). Alkoss egy művet, mi pedig feltöltjük a honlapunkra! A legjobb alkotásokat az országos evangélikus hittanversenyen értékes ajándékokkal jutalmazzuk (élményprogramok, ajándékutalványok). Március 30-án személyesen is lehetőség lesz átvenni a nyereményed. Ha kérdésed van, vagy segítségre szorulsz, bátran keress minket, írd e-mailt Mrkva Renátának! Cím: mrkvarenata@gmail.com.

Videópályázat és -verseny. Mottó: „...én vagyok.” (Lk 24,39b) Egyházunk országos irodájának gyülekezeti és missziói osztálya videópályázatot és -versenyt hirdet. Egyénileg és csapatban elkészített alkotásokat is örömmel fogadunk. Téma: Jézus élete *Lukács evangéliuma* szerint. A pályamunkák bármilyen technikával készülhetnek – gyurmafilm, legófilm, élő szereplős, anime –, csak a képzelet szab határt! Legfeljebb ötperces videókat várunk. Korcsoportok: 12–15 és 16–19 év között. A műveket február 28-ig várjuk a következő e-mailcímre: gyumi.video@gmail.com. A zsűri tagjai: Tóth Attila (rendező, operatőr), Bagi Tamás (programozó), Nagy Szabolcs (teológushallgató). Alkoss egy művet, mi pedig feltöltjük a honlapunkra! A legjobb alkotásokat az országos evangélikus hittanversenyen értékes ajándékokkal jutalmazzuk (élményprogramok, ajándékutalványok). Március 30-án személyesen is lehetőség lesz átvenni a nyereményed. Ha kérdésed van, vagy segítségre szorulsz, bátran keress minket, írd e-mailt Mrkva Renátának! Cím: mrkvarenata@gmail.com.

Médiás „gyorstalpaló”
lelkészeknek

Felkészítő megbeszélésen vettek részt január 15-én az Északi Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatalában azok a lelkészek, akiknek a gyülekezetéből a közmédia istentiszteletet közvetít az idei esztendőben. A prédikátorok sokrétűen gondolhatták végig felkészülésük szempontjait a meghívott előadók – Hafenschner Károly, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Tanszékének vezetője és Bényi Ildikó televíziós műsorvezető, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap munkatársa – közreműködésével. Az evangélikus műsorvezető a tavalyi alkalom után másodjára oszthatta meg gondolatait és tapasztalatait a felkészülő lelkészekkel.

Jelen volt az ülésen egyházunk sajtóbizottságának több cikluson át regnáló elnöke, Novotny Zoltán sportújságíró és a jelenlegi elnök, Lovass Tibor, a Szombathelyi Médiaközpont vezetője, a Savaria Egyetemi Központ Kommunikáció- és Médiatudományi Intézeti Tanszékének oktatója is. A jó hangulatú értekezletet Fabiny Tamás – médiáért felelős – elnök-püspök vezette; az alkalom elején Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkészi vezetője szolgált áhítattal (*képünkön*), a konzultáció végén pedig Nagy László televíziós szerkesztő foglalta össze a közvetítésekkel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókat. Idén három evangélikus istentiszteletet láthatunk a Duna Televízióban, kilenc pedig a Kossuth rádió hullámhosszán lesz hallható.

■ BALLA MÁRIA

FOTÓ: HORVÁTHNÉ VERES K. CSÉNGE

Duna Televízió

április 14., virágvasárnap, Sopron: Pelikán András
június 9., pünkösd ünnepe, Békéscsaba: Kondor Péter
október 31., reformáció ünnepe, Budafok: Hokker Zsolt

Kossuth rádió

január 20., Pestszentlőrinc: Győri Gábor
március 10., Alsóság: Kerekes Csaba
április 19., nagypéntek, Pilis: Fabiny Tamás
május 12., Pusztaszentlászló: Zsugyel-Klenovics Katalin
június 2., Hévízgyörk: Lindákné János Zsuzsanna
július 7., Tállya: Gerlai Pál
augusztus 25., Orosháza: Ördög Endre
október 27., Ajka: Kovács Viktor
december 25., karácsony ünnepe, Pestújhely: Szabó B. András

A televíziós istentiszteletek 11 órakor, a rádiós istentiszteletek 10.04-kor kezdődnek.

Éljen a Király!

EKME-istentisztelet Angyalföldön a külmisszió ünnepén

Az Evangélikus Külmissziói Egyesület minden évben meghirdeti a Vízkereszt a külmisszió ünnepe elnevezésű gyűjtését, amely vízkereszt ünneptől húsvétig tart. Nyitó istentiszteletét idén az angyalföldi evangélikus templomban tartottak január 6-án Új év – új lehetőségek címmel.

Éljen a Király! – ezt a címet adta Brebovszky-né Pintér Márta, az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) lelkes elnöke az ígért alapja alapján mondott. A 72. zsoltár, amely teljes terjedelmében elhangzott a szószékről, a királyt élteti és dicsőíti. Valójában azonban a figyelmes olvasó előtt világossá válik a Szentlélek által, hogy a király, akit éltet a zsoltár, nem a földi uralkodó. Egyetlen földi uralkodó, egyetlen emberi vezető sem képes arra ugyanis, amiről ez a zsoltár szól.

Az ígért rármutatott, hogy hamis az a várakozás, amely emberi, politikai vezetőktől várja a megoldást az élet alapvető kérdéseire. Nem kisebbítve a vezetők felelősségét, felhívta a figyelmet arra, hogy a zsoltáros jellemzése sem illik Salamonra, a királyra, hiszen ismerjük az élet-történetét. Mindaz, aminek a zsoltáros szerint jellemeznie kellene az uralkodót, utópia. Ez a Morus Tamás által alkotott szó – folytatta a lelkész – két szó egyesítése: a „nem” (görögül: *ou*) és a „hely, föld” (görögül: *toposz*). A mi életünk ezen a „nemhelyen/seholhelyen” zajlik, hiszen az Isten által teremtett „eutopiából” (azaz „jó helyből”) az ember engedetlensége

által lett olyan „nemhely”, ahol ez az Isten nélküli állapot mindent áthat. Az emberi életet alapvetően határozza meg az el-lenségeskedés, a hazugság, a képmutatás és az egymáson való uralkodás vágya.

Jézus Krisztus azért lett emberré – hiszen a vízkereszt (*epifánia*) az Úr megjelenésének ünnepe, az ortodox karácsony –, hogy út legyen számunkra az elvesztett „eutópiához”, ahol igazságosság, szeretet és egyenlőség van az emberek között, mert egyetlen uralkodó van, egyetlen Király, aki az Isten. Őt dicsőítve mi is kimondhatjuk: „Éljen a Király!”

A külmisszió éppen azt jelenti, hogy Isten küld minket azokhoz, akik a mi szolgálatunkra szorulnak, ezért Isten előtti felelősségünk, hogy hirdessük az evangéliumot minden helyen, ahol még nem hallottak róla. De ezt úgy tegyük, hogy közben meg is mutassuk, kézzelfoghatóvá tegyük Isten szeretetét, enyhítve a szenvedést, ételt adva az éhezőknek, a tanulás lehetőségét nyújtva azoknak, akik számára ez nem adatott meg, mindezzel is mindig az egyetlen Királyról tanúskodva.

Az istentiszteleten jelen volt Zalán Péter, az EKME világi elnöke feleségé-

vel, valamint az egyesület több tagja. Az istentiszteleti szolgálathoz csatlakozott a Podmaniczky János Evangélikus Általános Iskola néhány lelkes tanára is, akik gitárral, énekkel és ütőhangszerekkel afrikai hangulatot hoztak a hideg templomfalak közé.

Dr. Bálintné Kis Beáta, az EKME Afrika-referense – aki férjével, dr. Bálint Zoltán vízmérnökkel évekig szolgált Pápua Új-Guineában és Kenyában – ismertette az egyesület pártfogói programját, amelynek segítségével negyven, Nairobi Kawangware nevű nyomornegyedében élő árva gyermek számára válik lehetővé, hogy tanulhasson. Szólt arról is, hogy hazai adományokból naponta másik negyven diákot sikerül megebédeltetni, akik egyébként éheznének. Bemutatta az özvegyasszonyok életét és azt is, hogyan lehet őket támogatni.

Az Afrika-referens azzal kezdte vetített képes beszámolóját, hogy ott az istentiszteleten nem olyan illedelmes nyugalommal hallgatná az énekeket a gyülekezet, mint mi tesszük, hanem az ő kultúrájukra, habitusukra jellemzően felállnának és tapsolnának, esetleg ütemesen ide-oda lépkedve táncolnának is. Mozdulataikkal az örömet és az Isten iránti hálát fejezik ki. Minden istentiszteletük ünnep, amelyen minden tánclelésük a Királyt élteti.

■ GRENDORF PÉTER

FOTÓK: VARGA KATALIN

Negyvenöt éves hazánkban a Lepramisszió

Csodával határos módon indult el 1974-ben a Lepramisszió magyarországi szolgálata. Egy évtizedek óta nem látott belga misszionárius barátja látogatta meg az akkor már hetvenkét éves Dobos Károly református lelképásztort (1902–2004), és beszélt neki a leprabetegek közötti misszióról. Isteni vezetésre „szikrát kapott” Dobos Károly lelke, így ő honosította meg nehéz időkben az akkor már éppen száz éve tevékenykedő Nemzetközi Lepramisszió céljainak megvalósításáért dolgozó szervezetet hazánkban.

Kezdetektől fogva a legszélesebb felekezeti lelki egységben és szeretetben munkálkodunk hazánkban a külmisszió és a krisztusi könyörületesség ügyében. A kelet-közép-európai régióból máig egyetlenként vagyunk tagjai a nemzetközi hálózatnak. Ezért különösen hálásak vagyunk, és büszkék rá.

Hűség és elkötelezett támogatóink és önkéntes munkatársaink ezrei tették és teszik folyamatosan lehetővé, hogy az afrikai, ázsiai országokban élő szenvedők megszámlálhatatlan tömegén segíthessünk a negyvenöt év során. Az önkörményeiből tudunk gyógyító, rehabilitáló, evangelizáló, jogvédelmi, missziói,

oktatási, életkezdési segítséget vállalni és nyújtani családoknak, faluközösségeknek, egyéneknek ma is. Jólelkű magyar támogatóink „lányomai” ott vannak Indiában, Nepálban, Kongóban, Kínában, Bangladesben, Thaiföldön, Etiópiában, és sorolhatnánk még hosszan, mely országba küldtünk a közel öt évtized alatt támogatást. Minden forint a legmegbízhatóbb módon járul hozzá ahhoz, hogy életek változassanak meg, jussanak méltóságra, és kapjanak reményt a megterésre, áldott és megnyugtató jövőre. A betegek nevében is hálásan köszönjük!

Továbbra is nagy a szükség! Várnak ránk és segítségünkre azok, akik most

még bajban vannak. Gyermekek, fiatalok, felnőttek és idősek ma is áldozatává válnak a lepra kórokozójának, mivel még nincs védőoltás ellene. Átlagosan minden második percben megállapítják valakiről a Földön, hogy leprás, és közülük minden ötödik gyermek. Pedig gyógyítani tudjuk a betegséget, mégpedig hatásosan, ezért szükséges, hogy minél előbb és minél többeket elérjünk. Ebben kérem további imádságaikat, segítségüket 2019-ben is. A Lepramisszió az evangéliumot hirdeti szavakkal és tettekkel azok között, akik nem tehetnek róla, hogy még soha nem hallották.

Köszönöm, ha velünk jönnek, és bizalmat adnak számunkra mindaddig, amíg szükség van ránk

■ RISKÓNÉ FAZEKAS MÁRTA
református lelkész,

a Magyarországi Lepramisszió igazgatója

(Interjúnk a Lepramisszió evangélikus kurátorával a 30. oldalon)

Vízkereszt vízszentelés

Kocsis Fülöp, a görögkatolikus Hajdúdorogi Főegyházmegye érsek-metropolitája ősi keresztény szokás szerint január 6-án, vízkereszt ünnepén megszenteli a Duna vizét, majd iszik belőle a budapesti Batthyány téri Duna-parton

Koncert az aprószentek emlékére

Az aprószentek emlékére adott koncertet a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara és Gyermekkórusa január 15-én a Zeneakadémián Martin Haselböck vezényletével. A koncerten két nagy Michael Haydn-mű és a virtuóz C-dúr trombitaverseny, majd az öt évvel idősebb Joseph Haydn A Megváltó hét szava a keresztfán című alkotásának részletei és az e-moll Gyászszimfónia hangzott el.

A hangversenyen közreműködött a zenekar és gyermekkórus – megbízott karigazgató Walter Judit –, Borsódy László (trombita), valamint Zemlényi Eszter, Ducza Nóra és Meláth Andrea (ének).

A szerzőkről és a karmesterről Kovács Géza, a Magyar Rádió művészeti ügyvezetője elmondta: bár Joseph Haydn nagyobb pályáit rajzolt le, Michael Haydnt kora és a későbbi zenetörténet is az egyik legnagyobb egyházzenei szerzőként tartja számon, Martin Haselböck pedig korunk egyik legnagyobb egyházzeneiséje.

A műsor tervezésekor az lebegett a szemük előtt, hogy ezek a ritkán hallható művek megszólaljanak Budapesten is, így készülve a következő nagy keresztény ünnepre.

■ Forrás: MTI

Ne feledkezzünk meg a civil 1%-ról sem!

Személyi jövedelemadót fizető magánszemélyként ki az idén is dönthet úgy, hogy megfizetett adójának egy százalékát felajánlja egy civil szervezetnek. Aki tavaly rendelkezett az egyházi egy százalékról, annak ez évben nem kell: a 2018-ban benyújtott, bevett egyház technikai számára szóló nyilatkozatot a Nemzeti Adó- és Vámhivatal figyelembe veszi egészen addig, amíg a felajánló a rendelkezését vissza nem vonja, vagy nem jelöl meg másik egyházi kedvezményezettet. A civil egy százalékra azonban ez nem vonatkozik, arról tehát továbbra is minden évben szükséges nyilatkozni.

Mindenekelőtt hálával tartozik a Magyarországi Evangélikus Egyház mindazoknak, akik 2018-ban az 1%-os felajánlásukkal támogatták: több mint hatvanezren juttatták adójuk 1%-át az evangélikusoknak, hozzásegítve egyházunkat ahhoz, hogy folytatni tudja korábban megkezdett értékteremtő szolgálatát a társadalomban gyülekezeti közösségeinken, oktatási és diakóniai intézményeinken keresztül.

Ma hazánkban mintegy kétszáz olyan evangélikus háttérű alapítvány működik, amely jogosult a civil 1%-ra. A felajánlott összegeket felhasználó intézmények között vannak óvodák, általános iskolák, gimnáziumok, fogyatékkal élők és idősek gondozásával foglalkozó otthonok, de speciális területeken is jelen van a Magyarországi Evangélikus Egyház: megtaláljuk a hajléktalanellátásban, segítséget nyújt rászoruló családoknak vagy bántalmazott anyáknak és gyermekeiknek.

Egyházközségeink nagy részének is van valamilyen alapítványa, egyesülete, a felajánlással ezeket is lehet támogatni. Erről a lehetőségről mégis kevesebben tudnak. Például 2018-ban az egyházunk számára juttatott 1%-os felajánlások összegének csak az egyhatede volt a civil 1%-ra jogosult evangélikus szervezetek számára felajánlott összeg (1. ábra).

Hogy miként befolyásolja a felajánlók száma a jogosultakhoz eljutó összegeket, arra nézzünk példaként egy véletlenszerűen kiválasztott magyarországi evangélikus gyülekezetet! Amint a 2. ábrán látható, két év alatt 12 fővel csökkent a felajánlók száma, ennek következtében összesen 77 669 forint támogatástól esett el a gyülekezet. Jól érzékelhető a diagram alapján, hogy akár egyetlen felajánló elvesztése is számottevő kiesést jelenthet minden évben egy gyülekezet életében. Hasonló adatok figyelhetők meg az oktatási és diakóniai intézményeinkkel kapcsolatban is.

Idén a Magyarországi Evangélikus Egyház 1%-os kampánya ezért részben ezekre az evangélikus kötődésű alapítványokra összpontosít. Szeretnénk felhívni a figyelmet az ilyen, a települések számára hasznos, támogatásra érdemes tevékenységet végző szervezetekre, amelyek a helyben élőknek segíthetnek; cél az is, hogy a helyi evangélikus közösségek minél több embert érjenek el, vonjanak be a kampányba aktív résztvevőként – akár az egyházhoz nem kötődők közül is –, hogy bővüljön azoknak a köre, akik a civil, illetve az egyházi 1%-ukat egyaránt az evangélikusok számára ajánlják majd fel.

Kérjük önöket, segítsenek ebben a munkában: érdeklődjenek a saját közösségeikhez kötődő alapítványokról, egyesületekről, és támogassák az egyházi mellett a civil 1%-os felajánlásukkal is a Magyarországi Evangélikus Egyházat. További információkat a február 15-től megújuló Egyszazalek.lutheran.hu honlapon találhatnak. ■

Párizs dicsérete

Ady Endre halálának századik évfordulójára

Adyt (1877–1919) elbűvölte Párizs városa. A Szajna-part, a hidak, az épületek, a terek, parkok, kertek, az egész város a

A művészek és művészetének fel-szabadítója a város. Ahogy Giuseppe Ungaretti mondja *A folyók* című versében:

FOTÓ: KANAK.COM

maga megismételhetetlen bájával és fortagával. Azzal a karakterrel, amelyben Párizs egyedülálló: hogy monumentális, egyetemes és otthonias egyszerre. A Saint Michel enyhén lejtős útja, az Opera környéke, a híres sarki kávéház (amelynek nevét kifújta a fejből a szellő [*Café de Cluny - a szerk.*]), a Quartier Latin, a Montparnasse, az Etoile együtt.

Nemcsak Adyt, mindenkit megejtett e varázs. Gyóni Géza is észrevett egy apróságnak tűnő bűvöletet: „Vén paloták csöndben vénülnek, / Hidak alatt hintáz a hold.”

Ady esetében Párizs architektúrájához más is járul: a szerelem. 1907-ben írja Lédának: „Maga nélkül nekem Párizs sem kell.” De kell, mert Párizs és a csók együtt van jelen, mert Párizs együtt a Notre-Dame, a Sainte-Chapelle és az asszony. Az építészet ámulata és a test tündéri tája. Párizs az eszméltető, a föltámasztó: gondolatban, érzésben, tudatban. Mindent megment belőlünk, ami kincs, vagy azzá lehet. Kassák Lajos is hasonlót írt: „Párizs volt művészetem igazi szülője és felszabadítója.” Párizsban teljesedett ki Ervin öcsém is, annyira, hogy magyarul is francia hangszílyal beszélt. Ahogy egyszer nekem megfogalmazta: „Életem a város és a nő.” Olyan adys, nem?

FOTÓ: SZÉKELY ALADÁR

*És ott a Szajna
az ő zavargó
vizében találtam
végre magamra.*

Ady Lajos így írt Ady Endre első, tizenegy hónapig tartó párizsi tartózkodásáról: „A nyelvi nehézségek szakadékán Léda asszony segít, gyöngéd és mégis biztos keze vitte át Bandit a francia impresszionista és szimbolista költőkhöz.” Itt ébredt, itt ébresztette önmagát és a magyarságot. Észrevette a kokottokat, a nyüzsgést,

a Concorde teret, Párizs építményeit és a lehetőséget. Párizs nyitotta Ady szemét. Ekkor született meg Ady véglegesen. Párizs jelenti Adynak az építészetet és a csókot, a költői robbanást és magyar jövőt. Pontosabban: az azzal való vívódás kezdetét.

A Bibliotheque Nationale – Nemzeti Könyvtár –, a Louvre és a múzeumok (a Musée d’Orsay és a Rodin Múzeum különösen is), a Sacré-Coeur, az Eiffel-torony, a Szajna-parti séták, a kávézók teraszai, a mindenütt érzett történelmi hangulat mindenkinek azt adja, sugározza, amire szüksége van. Amire – majd később – visszagondolva élhet, s emlékeiből, feltehetően hasznosan, meríthet.

Nem véletlen, hogy Montesquieu Párizst a „legérzékiesebb városnak” ítélte. Balzac pedig így összegzett: „A mi szép Párizsunk egyik legnagyobb előnye, hogy itt születhet, élhet, meghalhat az ember anélkül, hogy bárki törődne vele.” Egy szóval elrejtőzhet – hiszen a rejtőzés az alkotáshoz az oly szükséges belső magányt biztosítja a lármában. Mindez a művész számára, de bármiféle alkotó vagy éppen „csak” gondolkodó ember számára szinte nélkülözhetetlen. Erre döbbsent rá Ady: az „embersűrűs, gigászi vadon”-ra. Az építmények, utcák, terek, templomok rendezetlenül rendezett Bakonyában Ady felfedezett kincseit én is megszerettem.

■ PÁTKAI RÓBERT

MUNKÁCSY MIHÁLY GOLGOTA (1884)

Állami tulajdonban Munkácsy Golgotája

A kormány megvásárolta Munkácsy Mihály *Golgota* című festményét Pákh Imre Egyesült Államokban élő műgyűjtőtől – jelentette be január 9-én Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter. A vételár hárommilliárd forint volt. Gulyás Gergely közölte, több szakértői vélemény is készült, a becslések pedig igazolják a vételárat. Így most már a Munkácsy-trilógia mindhárom festményének – *Krisztus Pilátus előtt*, *Ecce homo* és *Golgota* – rendezett a tulajdoni viszonya, mindhárom kép magyar állami tulajdonban van, a műalkotásokat pedig hosszú távon is a debreceni Déri Múze-

umban helyezik el – fejtette ki a Miniszterelnökség vezetője az Országház Munkácsy-termében tartott bejelentésen.

A Jézus életét megörökítő sorozat darabjait első alkalommal 1995. augusztus 25-én láthatta együtt a közönség. A művek közös bemutatásának különlegessége, hogy maga Munkácsy sem látta együtt a három, bibliai témát feldolgozó festményét. (A *Krisztus Pilátus előtt* című alkotást 2015-ben mintegy másfél milliárd forintért vette meg a magyar állam a Magyar Nemzeti Bank Értéktár programjának keretében a kanadai Hamilton Galériától.)

■ Forrás: MTI

FOTÓ: CZEGLÉDI ZSOLT / MTI

Papp László polgármester sajtótájékoztatót tart a Munkácsy-trilógia előtt a debreceni Déri Múzeumban 2015. május 20-án. Munkácsy Mihály három híres festménye, a *Golgota*, az *Ecce homo* és a *Krisztus Pilátus előtt* című kép végleg együtt maradhat a múzeumban

Levelek az unokámról

Mert ugyebár levelek még nem jöhetnek az unokámtól, hiszen csak nemrég született, most fedezi fel a világot. Tanulgatja az emberi kapcsolatokat is, hogy a szülein kívül is van, aki hozzá tartozik, életének kikerülhetetlen eleme. Így találkozott azzal is, hogy van nagyapja, azaz én.

A leveleket az anyja, az én lányom írja. Nem is mondhatók ezek klasszikus leveleknek, hiszen valójában kis üzenetekről van szó, a kor megfelelő digitális eszközein keresztül. Az egyik például ennyi: „Lili azt mondja, hogy nagyapa barna.” Nem hordok barna ruhákat, ha lehet, nem barna a szemem, hajam pedig nincs. Így aztán komolyan elgondolkodtam, hogy is kell érteni ezt a barnaságot. Óvakodtam ezoterikus logikákat találni, miszerint a kisgyermek olyan titokzatos dolgokat is lát, amelyeket a felnőttek nem, ezért inkább hagytam megfejtetlenül a kérdést.

A következő levél azonban teljesen meghatott. Azután érkezett, hogy Lili édesanyjával váltottunk néhány szót telefonon. Ezúttal elmaradt az unokás beszélgetés, siettünk mindnyájan. Az üzenet néhány percre rá jött: „Lili kérdezte, kivel beszéltem, mondtam, hogy a nagyapával. Erre ő azt mondta: nagyapa mindenkit szeret.”

Nagy hullámokban öntött el a hála. Mert bár nem sikerül, de tényleg törekszem rá, hogy mindenkit szeressek. Az pedig, hogy az unokám ilyennek lát, minden tévedése ellenére is lelkesített.

Arra gondoltam, hogy talán Istennek is fontos lehet, hogy amikor szóba kerül az, kihez tartozunk, valaki hirtelen ki tudná mondani ezt a mondatot: „Ja, Isten? Ő mindenkit szeret!” Mert ebben ott rejtőzne az a boldog felismerés, hogy a mindenkibe ő is beletartozik. Ennél pedig aligha kell több.

Isten bonyolultságát olykor ezzel a gyermeki egyszerűséggel kellene összegeznünk: Isten mindenkit szeret.

Azt, hogy Isten milyen színű, tényleg nem tudom.

■ KOCZOR TAMÁS

Felvidékig „képződő” kántorkapcsolatok

Többéves hagyomány már, hogy a fóti Evangélikus Kántorképző Intézet júliusi tanfolyamának hallgatói évente többször összejönnek egy-egy hétvégére Istenre figyelni, közösen énekelni, ápolni a barátságokat, megosztani egymással az elmúlt időszak eseményeit. Legtöbbször az intézet falai között adnak randevút egymásnak a fiatalok, de volt már több találkozójuk Budapesten, illetve a Balatonnál is. Legutóbb a felsőszeleli evangélikus gyülekezetbe látogattak el közösen a kántor, Végh Eszter Viktória orvostanhallgató szilveszteri meghívására.

Kilencen kerekedtek fel december 30-án két irányból két autóval, az egyikben Iklad, Domony, Bicske, Budapest, a másikban pedig Szombathely kántorképzőseivel. Felsőszelibe (Horné Saliby) érkezésük, illetőleg a vacsora után a nap *Útmutató-beli* textusa alapján (Lk 2,21–35) elmélkedtek arról a minden felett álló hitről és Isten iránti bizalomról, amelyről Mária és József, valamint Simeon is bizonyosságot tesz az evangéliumban.

Szállásuk a helyi művelődési házban volt. Néhányuk számára ismerős volt a helyszín, mivel a „kilencek” közül többen jártak itt 2017 júliusában, amikor is a kántorképző júliusi tanfolyamának hallgatói – a felsőszeleli gyülekezet meghívására – egy ötvenfős busszal látogattak el a faluba. Ekkor Németh Sándor tanfolyamvezető vezényletével Felix Mendelssohn-Bartholdy *Hör mein bitten* című darabját adták elő, több kisebb művel együtt. (Ez a darab azóta is sokuk számára kedves, különösen azóta, hogy a Kelenföldi Evangélikus Egyházközség egyik kántoraként is tevékeny tanfolyamvezetőjük felkérésére ugyanezt a darabot a *Kelenföld 90* gyülekezeti programsorozat közreműködőiként is elénekelhették.)

Ez alkalommal Gárdonyi Zoltán *Szelid szemed, Úr Jézus*, valamint Weltler Jenő

Ó, *maradj velem* című korálfeldolgozásait adták elő december 31-én mind a szlovák, mind a magyar nyelvű istentiszteleten. Az alkalmi kórust Bányai Tamás másodéves teológushallgató, a budagyöngyei gyülekezet egyik kántora vezényelte.

A helyi lelkész, Zuzana Slížiková a 2Móz 13,17–22 alapján elhangzott prédikációjában a visszatekintés fontossága mellett az előretétekintés reménységéről és az Isten iránti hálaadásról beszélt. Utalt arra, hogy a pusztai vándorlás során a Mózes vezette nép sem mindig tudott hálát adni, Isten mégis gondot viselt róluk, miként gondot visel rólunk is. (Az istentiszteleten – liturgusként – szintén Bányai Tamás szolgált.)

A lelkész külön is köszöntötte az alkalmi kórust, felidézve az idestova egy évtizede ápolta baráti kapcsolat állomásait. Prédikációjára visszautalva Isten áldó, szerető vezetését kívánta a közösségnek. Reményét fejezte ki, hogy még találkozhatnak Felsőszeliben is, ahol a templom kapuja mindenkor nyitva lesz előttük.

Újév napján az istentiszteletet követően indult haza – vissza Szombathelyre, Bicskére, Budapestre, Domonyba, Ikladra, Hévízgyörkre – a fóti kántorképzősök delegációja. Ahogyan az e beszámoló „alapanyagával” is szolgáló Bányai Tamás fogalmazott: „Sokfélék vagyunk, sok helyről, de mégis egyek. Sokan már tíz éve. Ez a közösség az, ami a fóti csoda. Ez a közösség az, amely képes legyőzni több száz kilométert, hogy találkozhassunk. Isten áldását kívánjuk a felsőszeleli evangélikus gyülekezetre is, hogy tartsa meg őket abban a szeretetteljes közösségben, amelyet mi is megtapasztalhattunk rövid látogatásunk alkalmával.”

■ E. É.

Modern horvát nyelvre fordítják a Bibliát

Új horvát fordítást kap a Biblia, hogy a fiatalok és a teológiaiul képzetlen emberek számára is érthető és világos legyen; az új szöveg mellőzni fogja a régies kifejezéseket – írta a *Večernji list* című horvát napilap. Az új fordítás, amelyen tizenhét éve dolgoznak a horvát szakemberek – teológusok, nyelvészek – és laikusok, már 2020-ban nyomdába kerülhet. A lap információi szerint *Ezékiel könyvének*, a *Királyok második könyvének* és *Eszter könyvének* a fordítása van még hátra.

A Szentírás csaknem fél évszázada megjelent horvát fordítását nem teljes egészében az eredeti nyelvű szövegekből készítették el, míg más nemzetek számos új fordítással álltak elő ez idő alatt. Figyelembe kellett venni azt is, hogy politikai és társadalmi szempontból számos változás következett be, a horvát nyelv is módosult, továbbá az eredeti héber és ógörög szövegek értelmezésében is történtek változások – közölte a Horvát Bibliatársaság.

Božo Lujic egyetemi tanár, teológus, a projekt vezetője elmondta: a mostani kiadást az eredeti szövegből fordítják, de a nyelvezete modern lesz. Nem használnak például régies mértékegységeket, Jehova pedig mint az Úr szerepel majd a Szentírásban. A személy- és földrajzi neveket az elfogadott nyelvhasználati szabályok szerint írják majd. „A fordítás szövegének – ahol csak lehetséges – időszerűnek kell lennie, ám nem sérülhet az eredeti szöveg tartalma” – mondta a professzor.

■ *Forrás: MTI*

Déli egyházkerületi parókusi alkalmassági vizsgálat

A Déli Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatala értesíti a hatéves képzésben részesült, 2017 augusztusa előtt ordinált beosztott lelkészeket, hogy május 23-án, csütörtökön parókusi alkalmassági vizsgálatra kerül sor. Jelentkezni e-mailben lehet a deli.kerulet@lutheran.hu címen február 28-ig. Az írásbeli feladatokat és a szóbeli tételket a jelentkezőknek postai úton juttatjuk el.

Február hónap igéje

UDVOZULTÉK - HANS MEMLING UTOLSÓ ÍTÉLETET ÁBRÁZOLÓ OLTÁRKÉPÉNEK BAL SZÁRNYA 15. SZÁZADI; SZÜZ Mária-templom, Gdansk

Általában nem szeretem a spoilerezést. Hogy mi a spoiler? Az, amikor valaki elárulja egy könyv vagy film, egy esemény végső kimenetelét. Ez elrontja a meglepetést, az élmény izgalmát, értékét. Más vélemények szerint viszont akár érdekesebb is lehet, ha előre tudjuk valaminek a végét. A Columbo-filmekben már az elején tudjuk, hogy mi történt, hogyan, hogy ki a gyilkos, a film izgalma az, hogyan leplezi le a nyomozó a gyilkost.

Pál apostolnak a havi igénkben elmondott gondolata tipikus spoiler. Elárulja életünk végső kimenetelét, és azzal biztat minket, hogy a jelen nehézségei, szenvedései után minden megoldódik, happy enddel, boldog végkifejlettel végződik majd az életünk. Pál azért

érmet is. Hitt abban, hogy ezt meg is fogja valósítani, és 1972-ben Münchenben valóra is váltotta célját. De addig sok szenvedést vállalt magára.

Pál a világ szenvedését meg benne a saját maga sokféle szenvedését is ilyen célra néző hittel és reménységgel nézi. Mert a magunk és a világ bajait és szenvedéseit kétféleképpen lehet látni: vagy úgy, mint egy gyógyíthatatlan beteg reménytelen kínlódását, fájdalmas vergődését, amelynek a végső kimenetele elkerülhetetlenül a halál. Ez pesszimista látás, mégis tapasztalati és racionális. De úgy is lehet mindezt a sok szenvedést látni, ahogyan Jézus mondta: mint a szülő asszony vajúdását. Ott is van fájdalom, mégis abban a reménységben, hogy nem

„Mert azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk. (Róm 8,18)

spoilerezik, hogy ezzel reménységet, erőt adjon az élet és a hit harcában megfáradó, kétségbeeső embernek. Hiszen ha a vége jó, minden jó.

Tudom, hogy ezzel a gondolatlaltal vissza lehet élni, sőt vissza is élt nagyon sokszor a keresztyénség. Mert úgy is lehet ezt értelmezni, hogy az egész földi élet egy nagy siralom völgye, de majd kárpótol minket minden itteni szenvedésért a túlvilág dicsősége és öröme. A mai embernek azonban nem sokat mond az, hogy minden szenvedésért és fájdalomért majd bőséges kárpótlást kap a mennyben. Hiszi is, meg nem is, de mindenképpen úgy gondolja, ahogy a szólás mondja: Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok.

De sokszor éppen az ad kitartást, ha előre tudjuk a végső kimenetelt. Az úthoz a cél ad erőt – jól tudják ezt a sportolók. Nemrégiben Balczó András volt budavári szabadegyetemi sorozatunk vendége, és mesélt arról, hogy az edzések gyilkos megpróbáltatásait azért tudta elviselni, vállalni, mert előtte volt a cél: a világbajnoki győzelmek után meg akarta szerezni az egyéni olimpiai arany-

hiábavaló. Hiszen a fájdalmak között születőben van egy új élet. Ez a szenvedő világ és a szenvedő ember optimista látása. A hit szemével való látás.

A teremtett világ egy nagy kozmikus újjászületés felé halad, és benne a mi személyes életünk is – bár megpróbáltatásokon, szenvedésen, halálon keresztül – Isten megszülető országának dicsősége felé megy. Erre mutat a feltámadás, Jézus győzelme a tapasztalati és racionális – pesszimista – világlátáson. Erre nézve mondhatja Pál: „Mert azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk.”

Nem haragszom hát Pál apostolra, mert spoilerezik. Ezzel, a végső cél elárulásával, a cél megmutatásával ébreszti fel reménységünket, erősíti hitünket, bátorít kitartásra, a hit harcának megharcolására, hiszen most már tudjuk: megéri. Jézus feltámadt, és elkezdődött az új világ születése. Megkezdődtek a világ születési fájdalmai. A vége jó lesz. Akkor hát minden jó. Ami meg rossz, az időleges. Elmúlik. Kibirjuk.

■ BALICZA IVÁN

Adakozó magyarok

Minden második ember adakozott tavaly hazánkban, közülük a legtöbben pénzt és ruhaneműt adományoztak a rászorulóknak. A UPC Direct reprezentatív karácsonyi felmérése szerint a magyarok inkább adakoznak alapítványoknak, mint az utcán. A társaság 2018 novemberében közel kétezer embert kérdezett meg adakozási szokásairól.

A válaszadók közel hetven százaléka átlagosnak érzi anyagi helyzetét, mindössze hét százaléka jellemezte átlagon felülnek, illetve alattinak. A többség, a megkérdezettek közel hatvan százaléka fontosnak tartja, hogy a nála nehezebb helyzetben lévőknek segítsen – és nem csak karácsonykor. Ugyanennyien mondták azt, hogy az elmúlt egy hónapban is adakoztak valamilyen módon, ami a közlemény szerint magas arány, és az adatok alapján a magyarok fogékonyak az elesettek támogatását célzó akciókra.

Minden ötödik ember rendszeresen ugyanannak a szervezetnek juttat támogatást, míg a válaszadók fele alkalomszerűen, spontán adományoz egy-egy alapítványnak. A kutatás szerint a válaszadók hatvanegy százaléka pénzt adományoz, és sokan

küldenek ruhákat. Népszerű adományozási forma a személyi jövedelemadó egy százaléka felajánlása is; a válaszolók közel negyven százaléka emellett tartós élelmiszereket is szokott küldeni azoknak, akik náluk rosszabb helyzetben vannak.

Utcan a válaszadók több mint fele száz és ezer forint közötti összeget szokott a rászorulóknak kezébe adni, ennél kevesebbet tíz százaléka, többet pedig tizenegy százaléka. Minden ötödik ember úgy nyilatkozott, hogy nem szokott utcán pénzt adni senkinek. Sokaknak fontos, hogy az adományt olyan ember kapja, akit ismer, akiről tudja, hogy valóban rászorul a támogatásra: a válaszadók negyvenkét százaléka általa ismert családot támogat adományaival.

■ Forrás: MTI

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

- FÜLLER TÍMEA – Gyermekneknek (f.timea.71@gmail.com),
- TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu),
- DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu),
- KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu),
- STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA – Életem igéje, Tallózó (evtallozo@gmail.com)
- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518
- Felelős kiadó: ANTAL BÁLINT, a Luther Kiadó megbízott igazgatója (balint.antal@lutheran.hu)
- Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.) Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN
- Árusítja a kiadó.
- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletg telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302
- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.
- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.
- Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON

9 770133 130004

19004

ORATIO OECUMENICA

Mindenség Ura! Nem merünk belegendolni nagyságodba, abba, hogy akihez szólunk, az az egész világ teremtője. Félelmetes ez a gondolat, legszívesebben nem törődnék vele. Talán emiatt is van, hogy gyakran elhisszük magunkról: mi vagyunk a világ urai, mi irányíthatunk mindent: a világ rendjét, emberi sorsokat, a magunk és mások életét. És amikor teremtésed rendjének kereteit megtapasztaljuk, talán éppen ezért esünk kétségbe.

Mutasd meg nekünk, Urunk: te azzal, hogy teremtet és vezetted a világot, nem zsarnoka, hanem szerető Atyja vagy mindeneknek. Add, hogy félelem helyett derű és öröme legyen bennünk, ha nagyságodra gondolunk! Add, hogy azzal a szeretettel, örömmel és bizalommal tudjunk hozzád fordulni, amellyel szüleinkhez is fordulunk.

Add, hogy képesek legyünk a hálára – hadd örüljünk a hideg télnek, a természet pihenésének és készülődésének. Add, hogy bármit hozzon is az időjárás, a te gondviselő jóságodat lássuk benne.

Add, hogy képesek legyünk a derűre, hiszen ezek a hetek a vidámság hetei. Add, hogy jelenléd öröme járja át emberi kapcsolatainkat, vidám együttléteinket és mély beszélgetéseinket egyaránt.

Add, hogy egyházad se bízzék másban, mint jelenléd és uralmad csodájában. Kérünk, Urunk, szentelj meg bennünket, hogy amikor téged mutatunk fel a világnak, a képben ne rideg zsarnokra, hanem a bennünket szerető, a világért önmagát feláldozó Krisztusra ismerjenek az emberek.

Segítsd azokat, akik szeretnek, és bíznak benned, és melengsd magadhoz azoknak a szívét, akik félnek tőled, és csak ellenséget látnak benned. Te, aki az egész világ teremtője és ura vagy, légy szívünkben is úr, segíts, hogy szereteted irányítson bennünket! Maradj velünk nagyságoddal és szereteteddel, Istenünk! Ámen.

Vízkereszt ünnepe után 4. vasárnap – Jób 42,1-6

Mától minden más...

Az én történetem. 2015 életem legnehezebb éve volt. Elvesztettem a nagymamám, aki lelki társam, hitben testvérem volt, aztán beteg lett a nagypapám, de közben húgomék is költöztek. Mielőtt fellélegezhettünk volna, „pünkösdi tűz” emésztette fel a melléképületünket, terményekkel, munkaeszközökkel. Küzdöttünk a biztosítóval, miközben építkeztünk, hiszen közeledett a betakarítás. De az abszolút mélypont még hátravolt: sógorom infarktusa – Istenem, milyen fiatalon! –, amikor egy hajszálon múlt az élete... És ezek csak a legnagyobb csapások voltak. Eleinte sóhajtoztam: ennél rosszabb már nem lehet! De lett, s én kezdtem alázattal tekinteni a jövő felé.

Felismeréseim. Jób könyve akkoriban nyílt meg előttem. Tudom, mit jelent megharcolni az Úrral a miérteket. Tudom, milyen a gödör alján térdre kényszerülve – összeroskadva-imádkozva – küzdeni a holnapért. S tudom azt is, hogy ha ő nincs velünk, minden rosszabbul alakul.

Lehet ép ésszel átvészelni a felfoghatatlan helyzeteket? Igen, Istennel lehet. Lehet talpra állni a sokadik csapás után? Igen, Istennel lehet. Lehet bízni, reménykedni, biztatni és tervezni? Igen, Istennel lehet. Igazából csak vele lehet túlélni mindezt és közben olyan áldást tapasztalni, amely a jólét idején rejtve marad.

Azelőtt soha nem volt hozzám ilyen közel Isten. Soha nem kaptam ennyi személyre szabott napi igét. Hálás vagyok, hogy megismerhettem Isten igazi arcát és szeretetének mindent újjáteremtő erejét. Ellentmondásosan hangzik? Talán. Bár nem szeretnék még egy ilyen évet, mégis vallom: ha mindezek nem történtek volna meg, más ember lennék. Az Úr jól tudta, hogyan és mivé akar formálni.

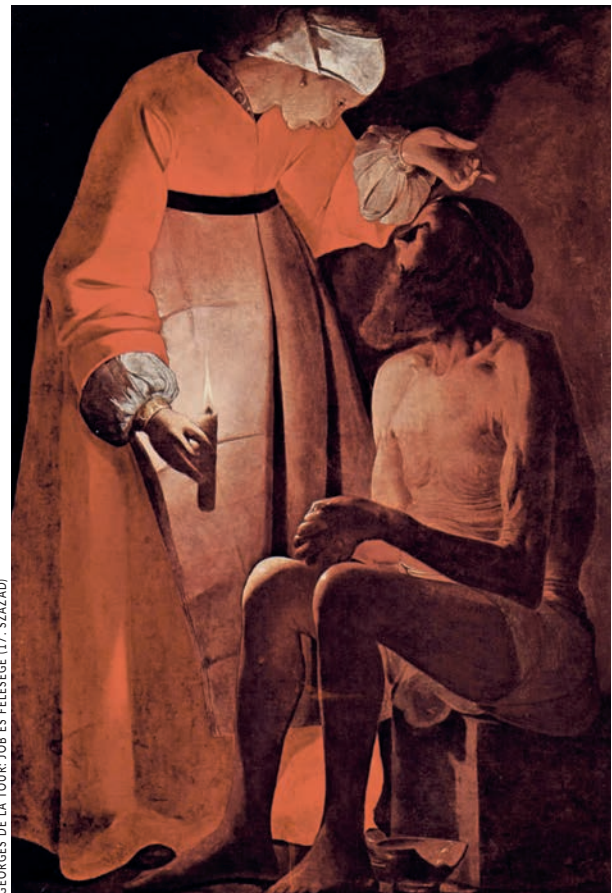
Jób története. Jób istenfélő ember. Nemcsak elméletben, hanem a mindennapok engedelmességében is tükröződik a hite. A sátán kezébe kerül, és megpróbáltatják. Elveszíti vagyonát és gyermekeit – ó, micsoda veszteség! –, s nem számíthat cinikus feleségének és okoskodó barátainak a támogatására sem. Végtelenül egyedül marad. Egyedül Istenével – azzal, aki megengedte, hogy ilyen borzalmas mélységekbe jusson.

Mit tehet valaki ilyenkor? Jób hite hullámszik. Egyszer szilárd és erős, máskor elkeseredik, és majdnem feladja, de végül Istenben nyugszik meg a lelke. Mi ismerjük a kerettörténetet, de ő a szenvedés mocsarában csak annyit lát, ami nemhogy a küzdelemhez, de még az életben maradáshoz is kevés. Kegyetlenül nehéz út ez, de a fájdalmak sokaságából új élet születik.

Jób vallomása. A mai ige egy újjászületett ember vallomása, aki most kezd el élni, miután átélte a kínok kínját. Aki eddig csak hírből ismerte Urát, most személyes kapcsolatba kerül vele, Isten jelenlétében alázatot tanul, és önmagát is annak látja, aki. Egy esendő ember végre találkozik Istenével. Nincs nagyobb ajándék, mint az, hogy hallva Isten szavát, megtalálja helyét az örök isteni rendben.

Egy ember másként tekint ezután a földi javakra, amelyeket birtokolhat, és az ajándékba kapott személyekre, akiket szerethet. Micsoda kegyelem, hogy nézőpontot válthat, és nem saját tervei, hanem az Úr szándékai felől tekinthet életére!

Jób ugyanakkor előremutat Krisztusra is. Hiszen mi jó származhat a szenvedésből? Nagyon is sok. Krisztus szenvedéséből pedig különösen is. Hiszen az örök rend, amelyet Jób még csak sejt, a kereszten tündököl a legragyogóbban. Az Úr, akit Jób már saját szemével lát, Jézusban lesz igazán megismerhetővé. S az ő szenvedése alapvetően megváltoztatja életünket – földi és örök életünket egyaránt.

GEORGES DE LA TOUR: JÓB ÉS FELESÉGE (17. SZÁZAD)

A te történeted. Ezt én nem ismerem, mert te éled át. Szendések, mélységek, próbatételek során lehetőséget kapsz az Istennel való találkozásra, hogy ne csak hírből ismerd őt, hanem valóságosan. Ha ismered, akkor pedig tégy róla bizonyosságot te is!

■ HULEJ ENIKŐ

Imádkozunk! „Ó, segíts győzni, ha szétfoszlik minden, / Csak pornak, semminek látom magam! / Már eróm esdeni és kérni sincsen. / Megriadt őz lehet ily hangtalan. / Ám ha egy sóhaj még vár, keres téged, / Azzal köss, Jézusom, új szövetséget! / Azzal köss, Jézusom, új szövetséget!” (EÉ 374,3)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (február 3.) *Eljön az idő – így szól az Úr –, amikor új szövetséget kötök Izrael és Júda házával.* Jer 31,31 (Zsid 12,24; Mk 4,35–41; 2Kor 1,8–11; Zsolt 82) Mindnyájan várunk valamire. Várjuk, hogy történjen valami, mozduljon az életünk, megváltozzanak a körülmények. Az év első felében még különösen erősek ezek a remények. A vége azonban mindig csalódás. Mert az emberi megoldások csődöt mondanak, csak ideig-óráig jelentenek változást. De Isten szól! Már az Ószövetségben megígérte az új szövetséget. „Eljön az idő” – nem hiábavaló a várakozás. Milyen jó, hogy mi már azt is hozzátehetjük ehhez: „Beteljesedett az idő...” (vö. Mk 1,15). Az új szövetség megkötött Jézus Krisztusban. Őbenne kezdetünk újat, minden vasárnap az ő feltámadását hirdeti. Az újat!

Hétfő (február 4.) *[Krisztusban] van a bölcsesség és ismeret minden kincse elrejtve.* Kol 2,3 (Zsolt 19,8a; Mt 21,18–22; Róm 6,1–11) Jézus Krisztus nem a tárgya az életünknek és hitünknek, hanem a közege. Krisztusban van: misztikus helyhatározó, amely kincseket rejt. El van rejtve, tehát szükséges keresnünk. El van rejtve, de megtalálható. Azt is tudjuk, hol keressük a kincset: Krisztusban! Benne találjuk az ismeretet és bölcsességet, amely elegendő a boldog élethez. Amikor elindul az új munkahét, előttünk tornyosulnak az elvégzendő feladatok. A kérdés: hol vagyunk? Ha Krisztusban, akkor az Úr törvénye „felüldíti a lelket” (vö. Zsolt 19,8a).

Kedd (február 5.) *Vajon Isten nem szolgált-e igazságot választottainak, akik éjjel-nappal kiáltanak hozzá? És várakoztatja-e őket?* Lk 18,7 (Zsolt 9,10; Mt 8,28–34; Róm 6,12–23) Az imádság meghallgatása nehéz kérdés. Ismerjük a Dietrich Bonhoeffernek tulajdonított mondást: „Isten nem teljesíti minden kívánságunkat, de teljesíti minden ígéretét.” Mi mégis a leggyakrabban a saját kéréseinket, vágyainkat, emberi igazságfelfogásunkat kérjük számon rajta. Ilyenkor int türelemre és kitartásra Megváltónk. Imádkoznunk kell, és nem szabad belefáradnunk. Luther így prédikált a rá jellemző merészséggel erről a példázatról és a kitartó imádságról: „Addig rágd Isten fülét, amíg fájni kezd neki.”

Szerda (február 6.) *Akkor ne is aludjunk, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok!* 1Thessz 5,6 (Jer 22,29; Hós 2,20–25; Róm 7,1–6) Jézus Krisztus eljövételének várására figyelmeztet az apostol. Ébresztő ige ez több szempontból is. Éberségre és józanságra int, de egyben eszméltet is: hogyan várjuk Jézus második eljövételét? Várjuk-e egyáltalán? Készülünk-e rá? Meghatározza az életünket a Krisztus-várásból fakadó fegyelm-

zett élet? Hitünk tartalma és napi feladataink mennyire vannak összhangban? Ha pedig mi már felébredtünk, akkor ne hagyjuk a „többieket” sem aludni. Ehhez azonban le kell vonnunk a hitünkünkől fakadó gyakorlati következményeket.

Csütörtök (február 7.) *Az lesz az én Atyám dicsősége, hogy sok gyümölcsöt teremtek, és akkor tanítványaim lesztek.* Jn 15,8 (Zsolt 1,3a; Náh 1,2–6; Róm 7,7–13) Kié a dicsőség? A szó a héberben „súlyosságot” jelent: aminek súlya, jelentősége van. A Szentírás egységesen tanít arról, hogy az emberiség tragédiája éppen az volt, hogy azt a dicsőséget, amely egyedül Istent illeti, valakinek vagy valami másnak adja. Leginkább önmagának. Súlytalanítjuk Istent, és az ő akaratát teljesen figyelmen kívül hagyjuk. Ezt így talán nem mondjuk ki, de az életünk erre mutat. Isten dicsősége akkor valósul meg, ha Jézus Krisztusban életre találunk, és gyümölcsöt termünk. Tanítványok vagyunk! Isten dicsőségére!

Péntek (február 8.) *Bocsásd meg hát ennek a népnek a bűnét nagy szeretetteddel!* 4Móz 14,19 (Mt 6,12; Kol 2,8–15; Róm 7,14–25) A helyzet a megszokott séma szerint alakul: a nép zúgolódik a pusztában, visszavágyunk a múltba, az aranykorba, Egyiptomba. Régen minden jobb volt. Minek indultunk el az ismeretlenbe? Isten nem segít, Mózes a hibás. Mielőtt elítélnék a zsidó népet, gondoljunk arra, hogy a helyzet sokszor alakul a megszokott séma szerint a mi életünkben is. Isten megharagszik a népre, de Mózes érve az evangélium: Isten szeretete nagyobb a haragjánál. Megbocsát, mert szeret. Ha fájnak bűneink, mulasztásaink, gyengeségünk, kérhetjük bátran Mózesrel és Jézussal: „...és bocsásd meg vétkeinket...” (Mt 6,12a)

Szombat (február 9.) *Erősödjétek meg az Úrban és az ő hatalmas erejében.* Ef 6,10 (Zsolt 18,36; Ézs 51,1–6; Róm 8,1–17) Alapvető tapasztalatunk az erőtlenség. Hétfévégén különösen. Szeretnénk töltődni, ahogyan a minket mindenfelől körülvevő okoseszközök. Hogyan lehetséges ez számunkra? Újra a titokzatos helyhatározó: az Úrban! Van egy kiapadhatatlan erőforrásunk: az imádság. Ez nemcsak szavakat jelent, hanem Isten jelenlétében lételet is: csendet és szavakat, igeolvasást és ige-hallgatást. Ahogy a hívő tudós, Csermely Péter megfogalmazta: „A valódi ima óriási erő. A valódi ima Isten mindenhatóságának ad egy megnyilvánulási formát a mi világunkban. Isten közelsége szétzúzza a bűnt. A valódi ima a szeretet olyan mélységeit mozgatja meg, amelyet emberként még csak elképzelni sem tudunk.”

■ GRENDORF PÉTER

Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

Bálint-napi áldással
egybekötött

Igét hirdet
Kondor Péter
evangélikus püspök

Közreműködik
a Gemma
énekegyüttes

ZENÉS istentisztelet

Házasság hete

Február 14., csütörtök, 18 óra
Budapest, Deák téri evangélikus templom

A házasság hete központi programjainak fővédnöke Herczegh Anita, a köztársasági elnök felesége.

DIGITÁLIS EVANGÉLIKUS ÉLET-ELŐFIZETÉS

Lapunk elektronikus példányaira
digitálisan is előfizethet
a Luther Kiadó webáruházában:
bolt.lutherkiado.hu/folyoiratok/digitalis

Ugyanitt megrendelhetők kiadónk folyóiratai,
a Credo és a Lelkipásztor is.